

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.00

РІК CXV П'ЯТНИЦЯ, 8 СЕРПНЯ 2008 РОКУ ЧИСЛО 32 VOL. CXV FRIDAY, AUGUST 8, 2008 No. 32

На заході України триває ліквідація наслідків стихійного лиха

ПАРСИПАНІ, Ню-Джерзі. – 31 липня на заході України дощі припинилися, але скрізь ситуація складна. Після п'яти діб безперервної зливи потоки води розбили карпатські греблі, вода зламала мости і житла.

Гірські греблі були розраховані на п'ятиметровий рівень води і розсипалися від удару дев'ятиметрової хвилі. Підтоплено понад 40 тис. житлових будинків, чимало з них вода забрала з собою. Більш ніж 30 тис. гектарів сільсько-господарських угідь знищено. Лихо забрало 30 життів. Вражено території насамперед Івано-Франківської, Львівської, Чернівецької, Тернопільської та Закарпатської областей.

Через чотири дні після початку трагедії за указом Президента Віктора Ющенка статус зони надзвичайної екологічної ситуації отримали території шести областей. Разом з Україною від повені постраждали Румунія і Молдова.

Українські екологи переконані, що причиною повені в західних областях стало хижацьке вирубування гірських лісів. Втративши за останні роки

(Закінчення на стор. 3)

Прем'єр-міністер України Юлія Тимошенко і Президент Віктор Ющенко відвідіали села, вражені повінню. *Фото: УНІАН і прес-служба Президента України*

VIII Лемківська „Ватра" в Еленвілі – утвердження традицій

Галина Семеняк

ЕЛЕНВІЛ, Ню-Йорк. – 4-6 липня мальовнича оселя Спілки української молоді (СУМ) в Еленвілі гостинно приймала учасників і гостей VIII Лемківської „Ватри". Вже 4 липня прибулі з задоволенням подивилися виступи троїстих музик „Черес" і солістки гурту „Сузір'я" Люби Щибчик. А увечорі всі мали гарну забаву під звуки гурту „Грім".

За традицією, відкриття фестивалю відбулося у суботу, 5 липня. Староста „Ватри" Василь Гаргай привітав присутніх і офіційно відкрив VIII Лемківську „Ватру". У своєму виступі він зазначив, що це, насамперед, фестиваль лемківської культури, який є свідченням того, що у лемків не зникла їхня історична пам'ять, не згасли етнічні почуття, не вмерла народна традиція.

В. Гаргай також представив шановних гостей, якими були Владика Іван Бура, голова Крайової управи Організації оборони Лемківщини (ООЛ) Зенко Галькович, голова Фундації дослідження Лемківщини Стефан Гованський, від Крайової управи ООЛ – Зенон Войтович, голова Крайової управи СУМ в Америці Богдан Гаргай, директор оселі СУМ Петро Косцьолек, від Крайової управи СУМ – Стефан Журавський, від Стейтової ради УККА – Іван Буртик, голова 7-го відділу Організації оборони чотирьох свобод України (ООЧСУ) в Пасейку Валентина Тарахівська, від Крайової управи ветеранів 2-ої дивізії УНА – Володимир Васьків, голови відділів ООЛ Іван Завада (Ню-Йорк), Стефан Гованський (Йонкерс, Ню-Йорк), В. Гаргай (Пасейк, Ню-Джерзі), Іван Васічка (Картерет, Ню-Джерзі), Теодор Пиж (Ірвінгтон, Ню-Джерзі), Володимир

(Закінчення на стор. 13)

Відкриття VIII Лемківської „Ватри".

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Симферопіль – „територія без НАТО"

СИМФЕРОПІЛЬ. – Голова кримського осередку Української народної партії (УНП) Олег Фомушкін 1 серпня звернувся до прокуратури Автономної республіки Крим (АРК) з вимогою перевірити законність рішення Симферопільської міської ради про оголошення столиці автономії „територією без НАТО". Згідно з ухваленим минулого тижня рішенням, у місті не можуть проводитись „потенційно небезпечні заходи з участю військових та інших формувань країн НАТО". Ініціяторами ухваленого міськрадою документу виступили депутати фракцій „За Януковича" та бльоку Наталії Вітренко. Відповідно з рішенням, виконавчий комітет не повинен надавати дозволу на проведення в Симферополі заходів, спрямованих на пропаґанду НАТО, зокрема лекцій, семінарів, конференцій та „круглих столів". О. Фомушкін називає це рішення „незаконним і популістським". Він каже, що документ суперечить розпорядженню українського уряду про здійснення державної програми з інформування громадськости про питання евроатлантичної інтеґрації України. Водночас секретар міськради Володимир Блінов переконаний, що навіть у разі подання прокуратурою протесту симферопільські депутати не скасують свого рішення. *(„Німецька хвиля")*

Український фреґат завершив свою участь в акції НАТО

КИЇВ. – Опівночі 2 серпня фреґат Військово-Морських сил України „Гетьман Сагайдачний" завершив участь в акції НАТО з виявлення та попередження терористичних дій „Активні зусилля". Одночасно з цим корабель вийшов з оперативного підпорядкування командуванню морського компоненту Об'єднаних збройних сил НАТО „Південь", розташованого в італійському місті Неаполь. За попередньою оцінкою командира походу – начальника Центру морських акцій Військово-Морських сил України капітана 2 ранґи Дениса Березовського, тримісячна участь фреґата в натовській акції була успішною. „Безумовно, детальне підбиття підсумків участи „Гетьмана Сагайдачного" в „Активних зусиллях", включаючи оцінки натовських спеціялістів, ще попереду. Але головне зрозуміло вже зараз: ми здатні виконувати серйозні завдання у Середземному морі протягом тривалого часу", – зазначив командир походу. *(УНІАН)*

ВР розпочала працю після перерви

КИЇВ. – Верховна Рада України 31 липня розпочала свою працю після перерви. Голова парляменту Арсеній Яценюк відкрив засідання позачергової сесії Верховної Ради. У сесійній залі була присутня прем'єр-міністер Юлія Тимошенко і члени уряду. Народні депутати України вшанували хвилиною мовчання загиблих внаслідок повені. Верховна Рада України ухвалила за основу проєкт змін до державного бюджету, поданий Президентом, з урахуванням положень урядового законопроєкту. За ухвалення відповідного рішення проголосували 440 народних депутатів із 446, зареєстрованих в сесійній залі. Верховна Рада оголосила також окремі території шістьох областей України зонами надзвичайної екологічної ситуації. „За" проголосувало 439 народних депутатів. *(„Кореспондент", „День")*

Внаслідок повеней потребують допомоги 15 тис. дітей

КИЇВ. – За даними української влади від 30 липня, допомоги потребує понад 15 тис. дітей в районах повеней на заході України. Міністерство у справах сім'ї, молоді та спорту заявило, що вже для невідкладного оздоровлення та психологічного відновлення дітей з територій, постраждалих від стихії, виділено кошти з резервного фонду держбюджету. Міністер Юрій Павленко сказав, що дітям буде надано відпочинок в оздоровчих таборах. Протягом п'яти днів з 23 по 28 липня на заході України було підтоплено більше 40 тис. будинків. За попередньою оцінкою уряду, збитки від стихії становлять 3-4 млрд. грн. *(Бі-Бі-Сі)*

Вказують на зменшення політичної свободи в Україні

ХАРКІВ. – Українська Гельсінська спілка з прав людини вказує на зменшення політичної свободи в Україні, повідомив 30 липня співголова Харківської правозахисної групи Євген Захаров. У щорічній доповіді Української Гельсінської спілки з прав людини „Права людини в Україні-2007" зазначається, що фактично правом бути вибраним до рад різних рівнів можуть скористатися тільки члени політичних партій, які становлять менш 4 відс. виборців. Крім цього, великою проблемою залишається забезпечення права людини на справедливий суд. У доповіді вказується на невиконання близько 70 відс. судових рішень в Україні в 2007 році, на недотримання заборони катувань і жорстокого поводження з людьми. Проблемою залишається значний обсяг спостереження за особами з боку правоохоронних органів. Крім цього, збільшилася кількість вбивств і фізичних нападів на ґрунті расизму, не спостерігається ефективних кроків держави щодо подолання проблем расизму й ксенофобії, підкреслюється малоефективність діяльности уповноваженого Верховної Ради з прав людини. Уряд не виконує й намагається іґнорувати рекомендації міжнародних органів ООН, Ради Европи й Організації з безпеки й співпраці в Европі. У складенні доповіді брали участь 35 правозахисних організацій з більшости реґіонів України. Документ складається з 22 розділів. Українська Гельсінська спілка з прав людини створена в 2004 році, є всеукраїнською асоціяцією громадських правозахисних організацій. Мета створення спілки – сприяння практичному виконанню гуманітарних статей Заключного акту Гельсінської наради з безпеки й співпраці в Европі 1975 року, інших прийнятих на його розвиток міжнародних правових документів, а також всіх інших зобов'язань України в сфері прав людини й основних свобод. Членами Спілки є 23 правозахисні організації України. *(„День„)*

В Україні бракує кризових центрів для жінок

КИЇВ. – За даними Ради Европи, кожна друга жінка на континенті щонайменше раз у житті потерпала від фізичного чи психічного насильства. Найчастіше – з боку рідних. У Німеччині жінки в такій ситуації кличуть поліцію, що має право змусити чоловіка залишити помешкання на 10 днів. Або жінка сама може піти у так званий „жіночий будинок" і там жити з дітьми. В Україні законодавчо права жінок достатньо виписані. Однак, дотримуються вони не завжди. Особливо це стосується захисту жінок від домашнього насильства, каже керівник проєктів жіночого правозахисного центру „Ля Страда Україна" Надія Василькевич. Щорічно на „гарячу лінію" до них в організацію телефонують понад 4 тис. українок. Здебільшого жінки просять допомогти захистись від чоловіка, який зловживає алькоголем чи фізично знущається. Аби зарадити всім, не вистачає притулків та кризових центрів, каже правозахисниця. „Кризових центрів в Україні є лише 22. У маленьких містечках їх немає. В Києві цю проблему ми якось вирішуємо. Але тут є ще багато питань. Нам треба створювати більше притулків", – каже Н. Василькевич. Окрім цього, за її словами, абсолютно незахищеними є права українських заробітчанок, які працюють за кордоном і полишають удома сім'ї. На переконання представниці правозахисної організації, в Україні слід прийняти національну програму захисту таких жінок та їхніх дітей. *(„Німецька хвиля")*

З одеського музею викрадено унікальну картину

ОДЕСА. – З Одеського музею західнього і східнього мистецтва викрадено картину італійського художника Мікеланджело Нерізі да Караваджо „Узяття Христа під варту або Поцілунок Юди" (1573-1602) розміром 134x172.5 см. Злочинці проникнули в музей 29 липня, розбивши вікно. Зараз в музеї ведуться слідчі роботи правоохоронців і кінологів. Вартість єдиного в Україні одеського полотна М.Н. Караваджо складає близько 50 млн. фунтів стерлінґів (близько 100 млн. дол.). М.Н. да Караваджо був одним з найзначніших і найталановитіших італійських художників XVII ст. Картину придбав у Парижі російський посол у Франції Базилевський і в 1870 році подарував Великому князеві Володимирові Олександровичу. Наприкінці XIX-початку XX ст. полотно передали Одеському художньому училищу, а в 1920-ті роки – в Ґалерію стародавнього живопису (зараз Музей західнього і східнього мистецтва). Італійські й англійські експерти підтвердили, що картина „Узяття Христа під варту", є оригіналом кисті М.Н. Караваджо. У 2006 році картину відреставрували київські майстри. *(„Кореспондент")*

Україну та її сусідок закликали до очищення

КИЇВ. – 52 природоохоронні організації закликали уряди України, Румунії, Угорщини та Словаччини до негайних заходів з припинення забруднення річкових басейнів Дунаю і Тиси, пов'язаних з гірничо-видобувною промисловістю цих країн. Екологи закликали провести очищення гарячих точок у Карпатському басейні відповідно до рекомендацій експертних органів ООН, повідомила 4 серпня прес-служба „Національного екологічного центру України". Представники громадськости також наголосили на тому, що не варто затверджувати пляни розроблення нових шахт, поки не буде проведено очищення вже наявних гарячих точок і будуть прийняті ефективні законодавчі акти. Вони також запропонували заборонити використання ціянідів у гірничо-видобувній галузі Румунії, Угорщини, Словаччини та України. *(„Українська правда")*

Президент з дружиною відвідали Керч

КЕРЧ. – Президент України Віктор Ющенко з дружиною Катериною 1 серпня побував з неофіційною поїздкою в Керчі. Президентське подружжя ознайомилося з історичним і культурними визначними пам'ятками Керчі, оглянуло античне городище Тірітака, для гостей була проведена персональна екскурсія експозицією Керченського державного історико-археологічного музею „Історія Босфорського царства". В екскурсію по Керчі також було включено знаменитий Царський курган, а також огляд панорами міста з вершини гори Мітрідат. Крім того, В. Ющенко з дружиною, а також представниками влади Криму побували в старій церкві України – храмі Івана Предтечі. Президент з сім'єю перебував у відпустці в Криму. *(УНІАН)*

Святкують 650-річчя вірменського монастиря

СТАРИЙ КРИМ. – Свято з нагоди 650-річчя церкви Сурб-Ншан вірменського монастиря Сурб-Хач (у перекладі – „Святий хрест") відбулося 29 липня в Криму, на території монастирського комплексу, неподалік від міста Старий Крим. На свято зібралося більше тисячі вірмен. Серед гостей – Президент Вірменії Серж Саргсян, Католікос всіх вірмен Гарегін II, народний депутат Володимир Литвин, керівництво Криму та ін. Реставрація монастиря розпочалася ще в 1990-их роках. У 2007-2008 роках в монастирі була відновлена баня церкви Сурб-Ншан і трапезна, дах над нею і братським корпусом, побудована асфальтована дорога до монастиря. 30 липня відбулася Літургія в церкві Сурб-Ншан. Монастир Сурб-Хач є єдиним монастирським комплексом Вірменської Апостольської Церкви XIV-XIX ст., що зберігся на території України. *(УНІАН)*

Нагороди служителям Церкви

КИЇВ. – З нагоди 1020-річчя хрещення Київської Русі Президент України Віктор Ющенко 22 липня нагородив орденами групу провідних діячів різних християнських конфесій за визначний особистий внесок в утвердження духовности, гуманізму та милосердя, багаторічну плідну церковну діяльність.

Орденом князя Ярослава Мудрого I ступеня нагороджено предстоятеля Української Православної Церкви Київського патріярхату, Патріярха Київського і всієї Руси-України Філарета (Денисенка Михайла Антоновича), а орденом князя Ярослава Мудрого V ступеня – Митрополитів УПЦ КП Андрія Горака і Михайла Ковальчука. Орденом „За заслуги" II і III ступенів нагороджено 37 служителів УПЦ КП, орденом княгині Ольги III ступеня – ігуменю Варвару (Віру Бороніну).

Орденом „За заслуги" II ступеня нагороджені о. Борис Гудзяк – ректор Українського Католицького університету, та Ігор Онишкевич – декан Київського деканату Київської архиєпархії Української Греко-Католицької Церкви. Орденом „За заслуги" III ступеня нагороджені служителі цієї церкви – протопресвітер Луцький Роман Бегей, о. Олексій Васьків і о. Богдан Чабан зі Львова, о. Іван Цихуляк з Бердичева, директор благодійного фонду „Карітас-Сокаль" Ярослав Кащук, керівник бюра УГКЦ Роман Небожук, канцлер Сокальсько-Жовківської єпархії Володимир Коткевич, канцлер Київської архиєпархії Сергій Прудко, синкел Сокальсько-Жовківської єпархії Михайло Ткачів.

В Українській Автокефальній Православній Церкві нагороджено орденом князя Ярослава Мудрого III ступеня предстоятеля церкви, Митрополита Київського і всієї України Мефодія (Кудрякова Валерія Андрійовича) орденом князя Ярослава Мудрого V ступеня нагороджені Митрополити Степан Абрамчук і Микола Балащук, орденом „За заслуги" III ступеня – 20 служителів.

Орденом князя Ярослава Мудрого I ступеня нагороджено предстоятеля Української Православної Церкви, Митрополита Київського і всієї України Володимира (Сабодана Віктора Маркіяновича), орденом князя Ярослава Мудрого III і V ступенів – Митрополитів Харківського і Богодухівського Никодима, Луганського і Алчевського – Іоаникія, орденом „За заслуги" II і III ступенів – 22 служителі, орденом княгині Ольги – дві ігумені.

Орденом князя Ярослава Мудрого V ступеня нагороджено керівників Української єпархії Вірменської Апостольської Церкви, Німецької Євангелічно-Лютеранської Церкви, Української Лютеранської Церкви, Українського біблійного товариства, Української Унійної конференції Церкви адвентистів сьомого дня, Всеукраїнського союзу об'єднань євангельських християн-баптистів, Української християнської євангельської Церкви, Церкви християн віри євангельської України, Союзу вільних церков християн євангельської віри України, Конференції римо-католицьких єпископів України, Консисторії Закарпатської реформаторської Церкви.

Нагороджено орденом князя Ярослава Мудрого I ступеня Варфоломія I – Вселенського Патріярха, Архиєпископа Константинополя, орденом князя Ярослава Мудрого V ступеня – ієрархів з Константинополя, Єрусалиму, орденом „За заслуги" – 9 служителів за кордоном.

Враховуючи значення православних традицій в історії і розвитку українського суспільства, на підтримку ініціятиви Національної ради з питань культури і духовности, Українського фонду культури, Української Православної Церкви, Української Православної Церкви Київського патріярхату, Української Автокефальної Православної Церкви, громадськости, Президент України В. Ющенко установив в Україні День хрещення Київської Русі-України, який відзначатиметься щорічно 28 липня, у день пам'яті святого князя Володимира – хрестителя Київської Русі. *(Прес-служба Президента України).*

На заході...

(Закінчення зі стор. 1)

значну частину лісового покриву, Карпати не здатні утримувати вологу. Вода швидко стікає по схилах, створюючи маштабні екологічні біди.

Рятувальні акції очолив спеціяльний штаб, до якого увійшли провідники ряду урядових міністерств.

Станом на 31 липня Державна служба ветеринарної медицини утворила 127 робочих груп, які вилучили і знищили понад 18 тис. трупів тварин у реґіонах стихійного лиха. Проведена дезинфекція 257 об'єктів загальною площею 126 тис. квадратних метрів. Відновлено водопостачання в 46 населених пунктах, електропостачання – в 384 пунктах, газопостачання – в 138 пунктах, зміцнено 77 гребель і берегових укріплень, відремонтовано 202 км доріг. Усього до робіт залучено 10,484 особи і 2,180 одиниць техніки сил цивільного захисту, міністерств внутрішніх справ і оборони.

У зв'язку із стихійним лихом скасовано до кінця року усі маштабні святкові заходи, в тому числі Перший міжнародний фестиваль національних культур „Букова віть" і, ймовірно, Перший міжнародний військово-історичний фестиваль „Хотинська твердь", традиційний XVIII Міжнародний гуцульський фестиваль у Вижниці.

Міністерство закордонних справ України (МЗС) звернулося до міжнародних організацій та урядів держав з проханням про надання гуманітарної та технічної допомоги.

В Україну почала прибувати міжнародна допомога. З Росії 1 серпня прибув автомобільний поїзд з дизельними генераторами, помпами, засобами дезінфекції. З Японії гуманітарний вантаж на суму 110 тис. дол. – намети, ковдри, фільтри для води – прибуде на летовище „Бориспіль" у перших днях серпня. Про готовність допомогти українцям заявили ООН, Евросоюз, уряди Литви та Італії. Посол США в Україні Вільям Тейлор повідомив, що шляхи надання допомоги Україні вивчають у Сполучених Штатах. НАТО теж допоможе Україні. Готовність допомогти у ліквідації наслідків стихійного лиха наразі висловили Евроатлантичний центр координації реагування на стихійні лиха та катастрофи, Моніторинґо-інформаційний центр Европейського союзу.

Працівники центрального апарату МЗС України і закордонних дипломатичних установ України перерахують свій одноденний заробіток на допомогу потерпілим від стихійного лиха.

Президент України В. Ющенко звернувся до українського народу, а також до підприємців з закликом надати допомогу потерпілим. Президент впевнений, що результати стихії можна подолати за чотири-п'ять місяців. Він відвідав села, що потерпіли від стихійного лиха.

Прем'єр Юлія Тимошенко теж побувала у Івано-Франківській, Львівській, Вінницькій, Чернівецькій, Закарпатській та Тернопільській областях, ознайомилася з ходом аварійно-відновлювальних робіт, провела нараду з керівництвом штабу з ліквідації наслідків стихійного лиха. Кабінет міністрів України дозволив залучати безробітних до виконання оплачуваних робіт з ліквідації наслідків повені у західних реґіонах України.

4 серпня виїхали з Чернівців на відпочинок до міжнародного дитячого центру „Артек" 600 дітей з Івано-Франківської та 270 – з Чернівецької областей. *(Прес-служба Президента України, УНІАН, Бі-Бі-Сі, „Українська правда", „Голос Америки")*

Після повені в прикарпатському селі.

Президент України Віктор Ющенко оглядає руйнування.

Розчищення теренів після повені.
Фото: прес-служба Президента України

АМЕРИКА І СВІТ

Президент Дж. Буш розпочав турне країнами Азії

ВАШІНҐТОН. – Президент США Джордж Буш 4 серпня вирушив у турне країнами Азії. Це його остання офіційна поїздка в реґіон, під час якої він відвідає Південну Корею, Таїлянд і Китай. Якщо у Сеулі і Банґкоку Президент плянує вирішувати важливі політичні і торговельні справи, то у Пекіні Дж. Буш сподівається відігравати ролю спортивного вболівальника, який прибув на церемонію відкриття Олімпійських ігор. Протестами проти імпорту американської яловичини тисячі південних корейців зустріли Президента Дж. Буша 5 серпня у Сеулі. Протести спонукані побоюванням, що імпортоване м'ясо може викликати в країні епідемію коров'ячого сказу. Того ж дня відбулася також контрдемонстрація з участю кількох тисяч осіб на підтримку американського Президента. У середу, 6 серпня, Дж. Буш зустрівся з його південно-корейським колеґою Лі Мен Баком. З Південної Кореї Дж. Буш відбув до Таїлянду, а відтак до Китаю, де він у п'ятницю, 8 серпня візьме участь у церемонії відкриття Олімпійських ігор. У Банґкоку Президент говорив про політичну ситуацію у Мянмарі. Експерти погоджуються, що військовий уряд Мянмари – проблема для реґіону, але не слід забувати про інші проблеми у цій частині світу, – каже професор Тітінан Понґсудгірік. Президент Дж. Буш підтримає американських спортсменів на Олімпіяді в Пекіні. У Таїлянді Президент Дж. Буш пробуде менше доби, звідки негайно поїде до Китаю. Критики вважають, що у Президента Дж. Буша було досить причин бойкотувати церемонію відкриття Олімпіяди – наприклад, придушення китайською владою повстання у Тибеті або іґнорування проблем у суданській провінції Дарфур. Але оскільки Дж. Буш пообіцяв Президентові Китаю приїхати на відкриття ігор, відмовлятися під тиском правозахисників він не захотів. Не захотів Президент Дж. Буш ображати і китайців. Олімпіяда, вважає Дж. Буш, – це спорт, а не політика, і спортсмени є посланцями миру, які демонструватимуть у Пекіні любов Америки до свободи. *(„Голос Америки")*

Під час фестивалю в Індії загинуло 145 осіб

ВАШІНҐТОН. –Паломники-индуси продовжують відвідувати священний храм Найна Деві, де у неділю, 3 серпня, через паніку, що виникла під час проведення щорічного фестивалю, загинуло щонайменше 145 осіб і близько 50 отримали поранення. Трагедія сталася, коли металеві рейки у вузькій гірській місцевості, які вели у храм Найна Деві, впали під вагою десятків тисяч прихожан. Серед натовпу почали ширитися чутки про зсуви ґрунту, що й посіяло паніку, і люди одразу ж почали хаотично втікати. Половина загиблих – жінки та діти. Рятувальні роботи були сповільнені через несприятливі погодні умови, і поліції довелося через канатну дорогу спускати тіла загиблих і тих, хто отримав важкі травми. Вертольоти доставили чимало поранених до найближчих лікарень. На час трагедії храм був переповнений людьми. Випадок стався на другий день проведення дев'ятиденного фестивалю, під час якого індуси віддають шану індійській богині Шактрі. Родичі вже почали ховати загиблих. У 2005 році у висліді подібного випадку в іншій частині Індії загинуло понад 250 осіб. *(„Голос Америки")*

Дж. Буш підписав законопроєкт про допомогу домовласникам

ВАШІНҐТОН. – Президент США Джордж Буш 31 липня підписав законопроєкт, покликаний допомогти домовласникам, які не мають змоги виплачувати свої позички на житло, та врятувати дві найбільші іпотечні компанії країни, що надають такі кредити. Попередньо Дж. Буш погрожував накласти вето на документ, однак, вранці 30 липня несподівано підписав його. Закон дозволить створити фонд у 300 млрд. дол., гроші з якого підуть на перефінансування позичок. Документ також дозволить Департаментові фінансів відкрити кредитні лінії для „Фені Мей" та „Фреді Мек", які втратили мільярди долярів через нездатність громадян виплачувати позички. Дж. Буш також повторив свій заклик до Конґресу США дозволити видобуток нафти в узбережних водах країни. За словами Президента, це дозволить зменшити енерґетичну залежність країни. Дж. Буш закликав демократів у Конґресі проголосувати щодо цього питання ще до відпустки, яка починається у серпні. На думку багатьох демократів, ефект від буріння в узбережних водах економіка відчує лише за роки. Вони пропонують зробити доступними для населення стратегічні резерви країни, аби негайно вирішити проблему високих цін на пальне. *(„Голос Америки")*

У Москві помер Олександер Солженіцин

МОСКВА. – У Москві на 90-му році життя помер від інсульту російський письменник-дисидент, Нобелівський лавреат, історик і громадський діяч Олександер Солженіцин. Він народився у південній Росії у 1918 році. У 1945 році молодого фронтового офіцера-артилериста О. Солженіцина було заарештовано за критику Йосифа Сталіна у листі і засуджено на вісім років ув'язнення та заслано у табори. Однак, саме це дало матеріял до його найкращих праць – „Архіпелаг ҐУЛаґ" та „Один день у житті Івана Денисовича". Коли у Парижі опублікували „Архіпелаг ҐУЛаґ" влада СРСР 1974 року вислала О. Солженіцина з країни за „антирадянську діяльність". На вигнанні у США О. Солженіцин писав історичні твори, але не почувався щасливим. Крім того, критикував моральний занепад Заходу. Він повернувся через 20 років у Росію, у 1994 році, та з тих пір жив там. Проте і там він почувався незатишно, нарікаючи на матеріялістичне суспільство. Син письменника розповів, що О. Солженіцин останнім часом дуже хворів, проте продовжував займатися творчою діяльністю, зокрема працював над виданням свого повного зібрання творів. Остання праця О. Солженіцина присвячена ролі євреїв у російській історії. Його твердження про те, що євреї були однаковою мірою і жертвами, і організаторами радянських репресій, викликали обурення багатьох єврейських провідників. В Україні О. Солженіцина критикували за його останню заяву, в якій він називає історичним викривленням трактування Голодомору як геноциду українського народу. *(УНІАН, Бі-Бі-Сі)*

Теракт у Китаї перед Олімпіядою

ПЕКІН. – 4 серпня вранці на північному заході Китаю двоє терористів атакували прикордонну охорону в районі міста Кашгар в Синьцзян-Уйгурському автономному районі Китайської Народної Республіки (КНР). Убито 16 військовослужбовців народної поліції (внутрішні війська), 12 поранені. Випадок стався о 7:55 год. ранку за місцевим часом. Дві вантажівки в'їхали на територію бази, на смерть збивши декількох людей. Водії вискочили з кабін і пустили в хід ножі, а потім кинули дві ручні ґранати в групу поліцейських, що займалися уранішньою руханкою. Обидва нападники були схоплені. Цей теракт став ще одним в ланцюзі випадків, що відбулися у ряді районів КНР напередодні відкриття Олімпіяди-2008. *(УНІАН)*

Росії не вдалося стати супердержавою

ЛОНДОН. – Росії так і не вдалося досягти статусу супердержави, незважаючи на подолання фінансової кризи 1998 року і встановлення сильної влади. Як пише 4 серпня газета „Файненшал Таймс", основними проблемами країни, як і раніше, залишаються бідність, стан системи охорони здоров'я і освіти. Крім того, в Росії зменшується чисельність населення. Економіка країни все більше залежить від нафти і газу, що не може не лякати країни Заходу, взаємини з якими залишаються напруженими. Таким чином, пише газета, Росія змогла вибратися з кризи, але не змогла стати наддержавою, як того чекала. *(УНІАН)*

Конференція з питань боротьби зі СНІДом

МЕХІКО-СИТІ. – У мексиканській столиці 4 серпня розпочалася міжнародна конференція з питань боротьби з ВІЛ/СНІДом. Близько 25 тис. лікарів, науковців, політиків та представників громадських організацій протягом тижня обговорюватимуть на форумі можливі шляхи подолання епідемії. Генеральний секретар ООН Бан Кі-Мун закликав заможні країни забезпечити до 2010 року доступ до медикаментів для всіх, хто цього потребує. За офіційними даними, нині у світі налічується близько 33 млн. хворих на СНІД. Майже 90 відс. усіх ВІЛ-інфікованих мешкають у країнах, що розвиваються. До переліку держав із загрозливими маштабами поширення вірусу належить і Україна. *(„Німецька хвиля")*

Іран „рветься" до Ради Безпеки ООН

ТЕГРАН, Іран. – Влада Ірану висунула свою кандидатуру на вибори членів Ради Безпеки (РБ) ООН на 2009-2010 роки, заявив 30 липня глава Міністерства закордонних справ Ірану Манучехр Мотакі. Іран претендує на одне з 10 місць непостійних членів РБ ООН, яких обирає Генеральна асамблея організації. Щоб здобути мандат, Тегранові потрібно отримати схвалення від Генеральної асамблеї своєї реґіональної групи, а потім заручитися ще не менше, ніж двома третинами голосів з 192 країн – членів ООН. Право вето в РБ ООН надають лише п'ятьом постійним членам: Росії, США, Китаю, Франції та Великобританії. М. Мотакі заявив, що Іран сподівається на підтримку Руху неприєднання. „Ми думаємо, що завдяки вашим голосам, відданим нашій країні на виборах, стануть можливими позитивні зміни в підході РБ ООН до вирішення міжнародних проблем", – зазначив М. Мотакі. Це вже не перша спроба Ірану домогтися реформування ООН, зокрема РБ. Так, на думку духовного провідника Ірану Алі Хаменеї, щонайменше одне крісло постійного члена РБ повинно належати ісламській державі. Дати виборів у штаб-квартирі ООН наразі не відомо, однак, імовірно, що Іран вимагатиме затвердження своєї кандидатури в обмін на поступки світовій громадськості в питанні зупинки збагачення урану та відмови від ядерної зброї. Тегран відхилив попередню пропозицію Европейського союзу, яка передбачала низку економічних і політичних пільг для Ірану на міжнародній арені в обмін на зупинку ядерної програми. *(„Львівська газета")*

Усаму бен Ладена названо Че Геварою „Аль-Кайди"

БЕРЛІН. – Усама бен Ладен залишається для „Аль-Кайди" не тільки символом, але і людиною, до якої сходяться всі нитки терористичної організації, завдяки чому вона продовжує своє існування, вважає глава розвідки Федеральної республіки Німеччини Ернст Урлау. У понеділок, 4 серпня, він розповів про ролю терориста у нинішній діяльності „Аль-Кайди". За його словами, У. бен Ладен виступає кимось на кшталт Че Ґевари для організації і не тільки контролює всі аспекти її діяльности, але й виступає як якийсь „ґуру", до авторитету якого апелюють розрізнені групи бойовиків. За відомостями німецьких спецслужб, У. бен Ладен продовжує переховуватися в районі афгансько-пакистанської межі, в реґіоні, населеному дружніми йому пуштунськими племенами. В одній з останніх доповідей Центральне розвідувальне управління США стверджувало, що У. бен Ладен знаходиться при смерті. Останнє його звертання було занотоване 19 травня, коли він закликав мусульман боротися з ізраїльською бльокадою сектора Ґаза. *(„Кореспондент")*

УГКЦ урочисто відсвяткувала 1020-ліття Хрещення Київської Русі

КИЇВ. – Патріярх УГКЦ Любомир Гузар під час Літургії з нагоди 1020-ої річниці хрещення Київської Русі, в Києві, в неділю, 27 липня.
Фото: УНІАН

КИЇВ. — У Києві в неділю, 27 липня, з нагоди святкування 1020-ої річниці Хрещення Київської Русі, Патріярх Української Греко-Католицької Церкви Любомир Гузар відслужив Архиєрейську Божественну Літургію.

„Ми сьогодні зійшлися тут не тільки для того, щоб відзначати дуже важливу історичну подію в житті нашого народу. Ми зібралися разом, щоб зміцнити нашу віру, щоб оту подію, яка сталася 1,020 років тому, пережити ще раз. Бо те, що сталося тоді, має свої наслідки для нас сьогодні", – сказав Патріярх у проповіді під час урочистого Богослужіння, у якому взяли участь владики УГКЦ, численні священики та понад 3,000 мирян з всіх околиць України, що відбулося на території будівництва майбутнього Патріяршого центру УГКЦ.

Після Літургії процесійною ходою, у якій взяли участь представники кожної групи вірних УГКЦ: єпископи, священики, монахи, монахині, миряни, учасники свята вирушили до Дніпра, щоб зачерпнути води для освячення. Після цього було проведено чин відновлення хресних обітниць. На завершення святкування всіх учасників єпископи окропили освяченою дніпровською водою.

Відбулася концертна програма за участю хору „Дударик" зі Львова, який своїм співом також прикрасив Службу Божу, та дитячо-молодіжного ансамблю „Коралі" з Вишгороду.

Практику відновлення хресних обітниць у Києві було започатковано у 2007 році в рамках Форуму християнської молоді, який відбувся 18-19 серпня у Києві. *(Відділ інформації УГКЦ)*

Російські телеканали перекручують інформацію про Україну, вважає журналіст

МОСКВА. — Відомий російський тележурналіст Євген Кисельов вважає, що на російських телеканалах події в Україні висвітлюються у перекрученому вигляді. Про це він сказав 30 липня під час відеомосту „Проблема присутности російських телеканалів в українському просторі". За словами журналіста, в деяких російських новинних програмах висвітлюють події, які не мають жодного стосунку до реального життя і проблем в Україні.

„Це не журналістика, це гола, досить груба пропаґанда", – наголосив Є. Кисельов. У зв'язку з цим, каже він, зрозуміле бажання української влади обмежувати мовлення російських телеканалів в українському телепросторі.

Донедавна Національна рада з питань телебачення і радіомовлення вимагала, аби окремі російські телеканали, які мовлять на території України, змінили інформаційну політику в бік об'єктивности висвітлення подій. Тепер Нацрада звернулася до Міністертва закордонних справ України з попередженням про від'єднання деяких російських телеканалів. Перш за все це стосується тих російських мовників, які зробили тему українсько-російських взаємин „своїм основним жанром".

„Поширюються абсурдні твердження про те, що Національна рада вимагає від російських телекомпаній перекладу їхніх програм на українську мову. У разі продовження дезінформування глядачів та зумисних спекуляцій на темах, що провокують політичні протистояння, шкодять добросусідським взаєминам України та Російської Федерації, Нацрада буде змушена розглянути питання про правомірність присутности таких закордонних телеканалів у кабельних телемережах України", – йдеться у офіційному зверненні. *(УНІАН)*

КОМЕНТАР З ПРИВОДУ

„Наша справа" – і не тільки наша

Р. Л. Хомяк

ВАШІНҐТОН. – На початку жовтня 2008 року „Голос Америки" може перестати говорити українською мовою, і винуватців цього рішення не буде. Просто не буде кому з української редакції сісти за мікрофон, бо усі вони „за власним бажанням" пішли у відставку.

Ще в липні співробітники редакцій „Голосу Америки", які керівництво хоче закрити, дістали можливість підписати заяву про відставку (резиґнацію), і дістати в обмін грошовий „викуп" (у бюрократичній мові це називають „buyout" або просто „відчіпне") – бери встановлену формулою суму грошей і звільняй місце. Як і в кожній нашій державній установі, кількість місць працевлаштування в „Голосі Америки" визначена бюджетом, який схвалює Конґрес. Цього року бюджет тоне в дефіцитах, і треба шукати, де можна скоротити витрати.

В додатку, політика адміністрації тепер наголошує Близький Схід. Програми державних радіо і телебачення для арабського й ісламського світу поширюють, і на місце звільнених українських мовників буде можливість прийняти більше арабістів.

Телебачення „Альгура" і „Радіо Сава", створені після терактів в Ню-Йорку і Вашінґтоні 11 вересня 2001 року, спрямовані на арабськомовних слухачів. Вони, виявляється, зараз важливіші для політики Америки, ніж українське і ще деякі інші мовлення.

Можна сказати, справді, чи ще потрібне українське мовлення на американській державній радіомережі, коли в Україні процвітає демократія? „Голос Америки" почав говорити українською мовою майже 60 років тому. Був час, коли україномовні програми передавали по п'ять годин денно. Тепер – значно менше, але як і раніше – кожного дня тижня, що потребує багато зусиль талановитих мовників.

Ще торік Рада керівників мовлення (Board of Broadcast Governors), яка відає усіми державними радіо і телевізійними мережами, в тому числі „Голосом Америки" і Радіо „Свобода", хотіли скоротити або закрити українські програми, але Конґрес, який схвалює державний бюджет, зазначив, що „Голос Америки" не повинен закривати редакцій, які готують програми чужоземними мовами.

У бюджеті на наступний рік (себто на фінансовий рік, що починається 1 жовтня), є гроші на мовлення „Голосу Америки", але в бюрократії можна перекинути гроші з одної колонки в другу, хіба що у законодавстві виразно зазначено: не закривати окремих програм без згоди Конґресу.

Тепер виглядає, що керівництво „Голосу Америки", або Рада мовлення, яким треба мати фонди на поширення близькосхідних програм, перекинуть ці гроші з українськомовної колонки на арабськомовну.

І все це станеться влітку, коли члени Конґресу зайняті передвиборними кампаніями, коли банкова система США хитається під тягарем кредитної кризи, коли виборці вішають на Конґрес вину за астрономічні ціни на бензину.

Не знаю, скільки співробітників української редакції вже написали заявки про звільнення, але може бути так, що на першого жовтня 2008 року не буде кому готувати програми „Голосу Америки" українською мовою. І не буде кого за це звинувачувати. Це – клясичний вашінґтонський хід: закрити програму так, щоб не було на кого показати пальцем.

Чи треба Сполученим Штатам утримувати „Голос Америки" українською мовою? На це запитання кожний може відповісти по-своєму. Але тут варто мати на увазі те, що „Голос Америки" українською мовою слухають не тільки в Україні, але й в інших країнах, де живуть україномовні слухачі, – в Польщі, Портуґалії, Швеції і (коли добрі атмосферичні умовини) в Мозамбіку та в Малі.

„Голос Америки" – це візитна картка Сполучених Штатів для всього світу, і україномовні слухачі, де б вони не жили, в тому числі і в демократичній Україні, такі ж важливі, як слухачі інших мовлень; вони не менш важливі, ніж арабськомовні слухачі, коли йдеться про з'ясування американської політики, про звичаї і настрої у Сполучених Штатах.

Коли взяти до уваги попередні скорочення українських програм „Голосу Америки", коли взяти до уваги те, що державна підтримка дуже ефективних програм в Україні, які веде Фундація „Україна-США", практично суцільно припинена, можна вбачати тут якесь упередження до українських справ зі сторони американських урядових відомств.

Тому наша черга запитати: що діється? А кого ж питати? Майже усі ми маємо члена Палати Представників і двох сенаторів. (Кажу „майже усі", бо хто живе в столиці, має тільки делеґата без права голосу в Палаті Представників і ні одного сенатора). Листом, телефоном або на зустрічі з виборцями (іде ж велика передвиборна кампанія!) треба запитати свого законодавця, чи вона, або він є в курсі того, що коїться потихенько у Вашінґтоні з україномовними програмами „Голосу Америки"? І чи це не пахне упередженням щодо українців? (Маю на увазі „bias").

Саме тепер, в рік великих виборів, кандидати до Конґресу мають особливе відчуття щодо думок виборців. Нам треба інформувати їх, що у Вашінґтоні ідуть зазіхання, про які вони можуть не знати, і їм треба цими справами поцікавитись.

Якщо ж вони не виявлять серйозної уваги до цієї „нашої справи" – не важливо, чи кандидатом є демократ чи республіканець – не зашкодило б зацитувати Стівена Сміта, шурина покійного Президента Джона Кеннеді. Коли йому відмовляли в наданні допомоги для підтримки Дж. Кеннеді, С. Сміт спокійним, але покритим льодовими бурулями голосом сказав: „Ми це пам'ятатимемо".

Росія озброюється

15 липня Президент Росії Дмитро Медведєв ознайомив російських послів за кордоном з новою концепцією зовнішньої політики Російської Федерації (РФ) і зажадав від них бути аґресивнішими у зовнішніх взаєминах, спираючись на збройну силу Росії. Концепція активно здійснюється. 27 липня головнокомандувач Військово-морських сил (ВМС) РФ адмірал Володимир Висоцький нагадав про створення угрупування атомних підводних кораблів нового покоління і авіоносців. До 2017 року Північна і Тихоокеанська фльоти дістануть п'ять-шість морських авіоносних систем, здатних до тісної взаємодії з космічним угрупуванням, військово-повітряними силами і протиповітряною обороною. ВМС РФ дістануть вісім ракетоносців. Перший з них – атомний підводний крейсер „Юрій Долґорукий", оснащений новими балістичними ракетами „Булава-М", стане до ладу в кінці 2008 року, наступний „Олександер Невський" – в 2009 році, третій „Володимир Мономах" – в 2010 році. Для підводних кораблів нового типу на Камчатці буде обладнано нову базу підводної фльоти в місті Вилючинську.

З будівництва підводних кораблів РФ випереджує США, де будують тільки ударні підводні човни типу „Вірджінія", тоді як РФ будує кораблі усіх трьох основних кляс – стратегічні ракетоносці, атомні підводні крейсери-носії крилатих ракет, багатоцільові підводні човни. Тепер ВМС РФ мають тільки один авіонесучий крейсер „Адмірал фльоти Радянського Союзу Кузнецов". У найближчі роки стануть до ладу шість повноцінних авіоносних ударних груп, кожна з яких включатиме авіоносець, сили супроводу і допоміжні судна. У висліді ВМС РФ за числом авіоносців перевищать фльоту СРСР, яка мала чотири важких авіоносних крейсери. Вартість одного авіоносця – 2 млрд. дол. Загалом буде збудовано 300 кораблів різних кляс – корветів, фреґатів, десантних суден, атомних і дизельних підводних човнів. Авіоносні ударні угруповання і атомні підводні кораблі стануть одним з головних інструментів нової зовнішньої політики РФ.

На суходолі головним бойовим танком РФ стає Т-90 „Володимир". До 2020 року ці машини складатимуть половину панцерного війська РФ. Т-90 перевищує танки Заходу з озброєння, рухомости і захищености. Серійний випуск нового танка розгорнуто на Уралі восени 1992 року. Новими танками повністю укомплектовані полки 21-ої мотострілецької дивізії в Сибіру і 5-ої Донської танкової дивізії в Бурятії.

Стратегічні бомбардувальні сили РФ – це 37-ма повітряна армія стратегічного призначення, оснащена літаками Ту-160 і Ту-95МС (дві дивізії, 64 машини), здатними нести до 884 крилатих ракет далекої дії. Крім того, в складі армії є чотири дивізії з бомбардувальниками Ту-22М3. У 1991 році літаки Ту-160 залишилися в Україні, в Прилуках, але в 1999-2000 роках їх було передано РФ на скасування боргу за газ. За тактичними характеристиками Ту-160 є найпотужнішим літаком світу. Ці літаки активно використовуються.

У вересні 2007 року в Норвеґії і Великобританії було оголошено тривогу у зв'язку з появою Ту-160 поблизу цих держав. На початку нинішнього року Ту-160 брали участь у маневрах ВМС Россії в Атлантичному океані. В липні преса повідомила про можливість базування на Кубі бомбардувальників Ту-160 і Ту-95МС, як відповідь на розташування в Европі елементів американської системи протиракетної оборони.

Засоби масової інформації нагадали, як у жовтні 1962 року, зусиллями Москви й Гавани, світ опинився на межі атомної катастрофи, коли США дізналися про таємне розташування на Кубі радянських ракет з ядерними боєголовками. Війни на сталося, але страх перед СРСР зберігся. На слуханнях у Конґресі США генерал Нортон Шварц, кандидат на посаду начальника штабу Військово-повітряних сил, сказав, що якщо Москва надумає створити на Кубі базу для своїх бомбардувальників, то росіянам треба дати зрозуміти, що це є виходом за межу, за червону, тобто заборонену, лінію.

СЕРПЕНЬ В НАШІЙ ІСТОРІЇ...

Яків де Бальмен – побратим Т. Шевченка

10 серпня 1813 року в селі Линовиці на Полтавщині народився Яків де Бальмен, побратим Тараса Шевченка, надхненник „Книги буття українського народу" – програмного документа Кирило-Методієвського братства, надхненник одного з найсильніших творів Т. Шевченка „Кавказ".

Я. Бальмен і Михайло Башилов виконали ілюстрації до рукописного „Кобзаря" Т. Шевченка. Я. Бальмен, зокрема, ілюстрував поеми „Гайдамаки" та „Гамалія".

Прадід Я. Бальмена був турецьким полковником і в 1737 році перейшов в російську армію в званні майора з іменем граф де Бальмен. Його син Антон був генерал-губернатором Курська і Орла, внук – Олександер як комісар російської армії наглядав за Наполеоном на острові його заслання, правнук мав двох синів – Сергія та Якова, праправнук був полковником царської армії і в 1919 році застрелився в Линовиці.

Маєток де Бальменів відкрив свої двері видатним діячам української культури того часу. Одним з них був Т. Шевченко, а також Панас Чужбинський, Євген Гребінка, інші. Власники маєтку заборонили тілесні покарання, впровадили суд із виборних селян і платню служникам.

Я. де Бальмен був спадкоємцем батьківського багатства, навчався в Ніжинській гімназії вищих наук. В одній клясі з ним вчились Василь Прокопович, в майбутньому – письменник і громадський діяч, Василь Халупко – майбутній мандрівник і письменник, майбутній письменник Петро Катеринич.

На квартирі знаменитого професора-історика Сергія Соловйова разом з Я. де Бальменом і П. Катериничем жили земляки Є. Гребінка і П. Чужбинський – знамениті у майбутньому українські поети-пісняри.

Настав 1831 рік. Хрещена матір Я. де Бальмена княгиня Тетяна Волховська влаштувала грандіозний баль, на якому Яків зустрів і покохав з першого погляду свою кузину, 16-річну красуню Софію Вишневську, теж хрещеницю Т. Волховської. Дівчина теж закохалася в нього. Зіркою того балю був штабс-капітан Михайло Юзефович.

Софія прихильно прийняла пропозицію про шлюб. Але взаємини хрещеників стали відомими Т. Волховській і шокували „стареньку мати", як її звав Т. Шевченко. Справа в тому, що вона знала таємницю Софії – справжнім її батьком був батько Якова Петро де Бальмен... Вирішили влаштувати юнака в Петербурзьке артилерійське училище. Яків захворів з горя... Про училище довелося забути. Та хресна матір знайшла Софії нового жениха – старого Михайла Маркевича. Відбулися заручини.

У розпачі Я. де Бальмен звернувся до М. Юзефовича з проханням узяти його на службу в ескадрон. Я. де Бальмена зарахували в Білгородський уланський полк, розквартирований в Чугуєві. Службою не перенавантажували, так що мав досить вільного часу, щоб писати повісті. А Софію видали за начальника таємної канцелярії генерал-губернатора Бібікова – Миколу Писарева. Я. де Бальмен служив у Польщі, потім – в Умані. Він захопився малюванням і створив цілу серію малюнків з буденного життя.

На початку червня 1840 року Я. де Бальмен приїхав до Петербурґу, де його побратим Є. Гребінка, що став вже відомим літератором, „пробивав" альманах україномовних творів. Тоді ж він познайомився з Т. Шевченком.

Влітку 1843 Я. де Бальмен одержав відпустку і разом з Є. Гребінкою і Т. Шевченком поїхав до Яготина, потім до Закревських, потім в маєток Бальменів... Тут, у Зеленій Рудці, Є. Гребінка закохався у Марійку Ростенберґ і при побратимах писав свої безсмертні „Очі чорнії". Він сам їх і співав під французьку похідну пісню, мелодію якої награв на ґітарі Я. де Бальмен. Т. Шевченко теж тоді закохався в красуню Ганну Закревську. Тільки Я. де Бальмен був самітником через вічне кохання до Софії.

В лютому 1844 року його в складі російського війська посилають воювати проти чеченців, які повстали під проводом Шаміля. Невідомі обставини його загибелі. 13 липня 1845 року, о третій годині ранку, генерал Олександер Лідерс повів свій корпус в наступ на Дарґо. Його колону чеченці відрізали від основних сил. Довелося відступати. Зупинившись у відкритій ущелині, О. Лідерс послав Я. де Бальмена з донесенням про стан справ. Коли основні сили пробилися до колони Лідерса, виявилося, що Я. де Бальмен і його ад'ютант пропали безвісти. Призначили велику нагороду тому, хто знайде їх тіла. На жаль, їх не знайшли. Знайшли тільки похідну сумку Я. де Бальмена з його малюнками і передали її до Петербурґу.

Альбомом зацікавився майбутній імператор Олександер II. Завдяки його особистому архіву цей альбом дійшов до наших днів, як і Шевченкова посвята: „Іскреннему моєму Якову де Бальмену" („Щирому моєму Якову де Бальменові"). Йому було 32 роки.

Л. Хм.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

Головний редактор – Рома Гадзевич

Редактори: Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

FOUNDED IN 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510

E-mail: svoboda@svoboda-news.com Website: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.

Передплата на рік $55.00, на півроку – $35.00. Для членів УНСоюзу $45.00 річно, на півроку – $30.00. За кожну зміну адреси – $1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda".

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ"

Адміністратор	– Володимир Гончарик	(973) 292-9800 дод. 3041 e-mail: ukradmin@att.net
Керівник відділу оголошень	– Марійка Осціславська	(973) 292-9800 дод. 3040 e-mail: adukr@optonline.net
Передплата	– Марійка Пенджола	(973) 292-9800 дод. 3042 e-mail: ukrsubscr@att.net

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

В Україні потрібний подібний указ

У „ Свободі” 25 липня появилася вістка „Хочеш жити в Росії – вивчи мову”, у якій подано, що Президент Росії Дмитро Медведєв 21 липня підписав указ, згідно з яким чужинці, а також особи без громадянства зможуть отримувати російське громадянство лише після того, як складуть іспит на знання державної мови.

Вже треба нарешті, щоб і уряд України проголосив подібний указ. Маленькі балтійські держави вже давно це зробили, а Україну все ще „тягне до старшого брата” – більшість урядовців далі користуються російською мовою. Пора вже з тим скінчити, якщо справді хочемо мати Україну українською.

Богдан Боднарук,
Кларендон Гілс, Ілиной

Ворожнеча була взаємною

6 липня польське телебачення оголосило, що ксьондз Тадеуш Ісакович-Залеський з Ясній Горі на з’їзді і прощі „кресовяків“ закликав сказати усю правду про трагедію, що сталася 65 років тому на Волині, де з рук українських націоналістів загинуло 150 тис. поляків. Варшавський історик д-р Микола Сивіцький у своїй авторитетній тритомній праці „Історія польсько-українських конфліктів“ довів, що польські втрати на Волині в часі німецької окупації не могли перевищувати 60 тис. осіб.

Польсько-український збройний конфлікт в 1942-1944 роках на Волині, званий інколи „волинською різнею”, мав характер взаємної різні українського і польського населення.

Поляки лукаво намагаються доводити, що це був односторонній акт бандитизму тільки з українського боку. Насправді українська Волинь, позбавлена українського шкільництва за царя (до 1915 року) і за санаційної Польщі (1923-1939 роки), не мала свого національно свідомого населення. Було це бідне, малосвідоме селянське українське православне та аполітичне населення.

Дикунські акти руйнування українських православних церков у 1938 році, що їх здійснювали польські панівні кола, дали привід до поглиблення антипольських настроїв. Це був великий стимул до майбутніх антипольських дій.

Коли в 1941 році німецький фронт покотився на схід, українську Волинь і Галичину поляки покрили мережею адміністративних і військових структур, підпорядкованих польському еміґраційному урядові в Лондоні.

Ця мережа готувалася до захоплення і утримання при Польщі західньоукраїнських земель до ріки Збруч. Ці землі поляки донині називають „польськими східніми кресами”.

З’їзди польських комбатантів, що їх часто влаштовують у Польщі, підігрівають антиукраїнську істерію і більш-менш офіційно заявляють про польськість Львова і „східніх кресів“. Це явний реваншизм.

Польські збройні підпільні формування в роки Другої світової війни закріпилися у лісовому терені Волині і Підляшшя. Там же діяла 27-ма дивізія Армії Крайової, яка „вславилася“ винищуванням українських селян.

Цікаво, що саме ці злочинці найголосніше кричать про „українські злочини“, але замовчуючи факт, що саме вони спровокували українських селян Волині до збройної реакції.

Польська партизанка на Волині співпрацювала з гітлерівським окупаційним режимом (від німців одержувала зброю) й одночасно з радянською партизанкою, яка на білорусько-українському пограниччі збільшувала свою присутність уже від 1942 року. І радянська, і польська партизанки на Волині не вели боїв з гітлерівцями, обидві воювали проти українського населення і проти УПА, що стала формуватися в кінці 1942 року.

Під час українсько-польської волинської різні УПА не була ще домінуючою силою, хоч події і її втягнули згодом до боротьби. Суттю польсько-української волинської різні була взаємна кривава розправа польських і українських селян. Це взаємне винищування було ділом селянських активістів з обидвох сторін.

Митрополит Андрей Шептицький закликав до припинення цих селянських злочинів, а польський перемиський єпископ не бажав закликати своїх римо-католицьких вірних до припинення різні.

Мимохідь теперішні польські шовіністичні „патріоти” (при підтримці свого духовенства) брехливо називають взаємну різню одностороннім українським бандитизмом, скоєним на невинному та безборонному польському населенні. Мало того, вони звинувачують тільки УПА у плянуванні і проведенні названої різні. Тут ідеться про дискредитацію українського національно-визвольного руху, і в цьому пункті польський клир співзвучний з російським великодержавним і комуністичним шовінізмом.

Наші старші віком люди, які пережили окупацію і польську санацію, заявлять, що поляки повинні замовкнути в тих справах, в яких історія саме їм виставляє погане свідоцтво.

Михайло Шумада,
Варшава

Андрій Олефіров: „Вірю в щасливе майбутнє України“

Андрій Олефіров

Дорогі друзі!

Завдячуючи редакції „Свободи“, маю честь і приємність звернутись до громади з сторінки цього чудового видання, яке, як я мав можливість особисто переконатись, читають українці в Хорватії, Боснії, Арґентині, Італії і навіть в Йорданії, щоб сказати: „До побачення!“.

Не наважуючись навести відому цитату з Біблії, натомість лише перефразовуючи її, хочу повідомити, що наразі для мене настав час збирати речі. Я завершую свою працю в Ню-Йорку, щоб повернутись в Україну, до рідної хати (себто квартири у Києві), до мами, до друзів.

Хочу зізнатись, що радію і тішусь від самої лишень думки від повернення на Батьківщину. Водночас, не буду щирим, якщо не скажу, що лишаю тут певну частину самого себе, бо чотири роки не минули, на моє переконання, марно. Було чимало роботи, були цікаві справи; з’явились нові друзі, добрі друзі; народилась моя молодша дитинка – Лідочка…

Чи міг я собі усе це набажати, коли прибув сюди чотири роки тому? Не певний. Бо тоді я лише мріяв про те, щоб якомога швидше призвичаїтися до нової країни, нових умов праці, щоб не бути тягарем для своїх нових колеґ…

Перепрошую, проте навіть зараз, коли набираю на комп’ютері ці рядки, трохи хвилююсь: хотілося б сказати так багато, проте штучно стримую себе, щоб переказати мою вдячність вам за підтримку, розуміння й добре ставлення до мене не на папері, а безпосередньо – під час майбутніх зустрічей чи то у Києві, куди я вас, від щирого серця запрошую (щонайменше, обіцяю забезпечити борщ з пампушками за маминим рецептом), чи то деінде – світ є малим для тих, хто бажає зустрітись.

Завершуючи мою прощально-розставальну сповідь, хочу згадати один напис, що його зробив для мого сина Івана на початку 2005 року Фелікс Хмельковський на обкладинці своєї книги про Помаранчеву революцію „Ті дні на Майдані“: „Іванові Олефірову з надією на щасливе майбутнє“.

Користуючись цією нагодою, хочу цілком серйозно і офіційно заявити, шановні друзі, що я не маю жодних сумнівів стосовно щасливого майбутнього мого сина, яке я напряму пов’язую з майбутнім України.

Моє особисте переконання стосовно щасливого майбутнього України базується не тільки на глибокій вірі у це, але й на моїй праці на державній службі України і, перш за все, на тому, що в Україні є ви, українці в Америці, інших країнах світу. Мене завжди відверто вражала і, водночас, надихала ваша невмируща віра в Україну і ваша діяльність на її благо.

До нових зустрічей!

Слава Україні!

Андрій Олефіров,
консул України в Ню-Йорку

Олігархи багатіють, а селяни бідують

В Україні кожен урядовець дбає про свою кишеню і свою родину.

Тим часом тисячі російських козаків вільно приїздять до Криму з зброєю, де ж українська прикордонна сторожа? Промислові підприємства були продані чужинцям за пів ціни, а землю селянинові не можна продати, бо той селянин не має долярів, щоб підплатити урядовцям у Верховній Раді. Уже 17 років незалежности минає, а селянин ще й далі працює у колгоспі за фуру соломи для своєї корови. Голови колгоспів продають збіжжя за кордон, і їдуть на вакації до Західньої Европи, де платять тисячі долярів у дорогих готелях. А селянин не може купити чобіт для своїх дітей, щоб пішли до школи. Наша преса у діяспорі жодного речення не писала про те, у яких злиднях живе той колгоспник.

Юрій Кравчук,
Вільмінґтон, Делавер

Треба відзначати таких людей

Я вже понад рік мешкаю в Сан-Дієґо, приїхала з Киева. Один з передплатників „Свободи“ познайомив мене з газетою. Вона мені дуже сподобалася, і я стала її постійним читачем.

З часом дізналася про цікавих українців, патріотів своєї держави, власної історії. Вони допомагають Україні у відбудові храмів, облаштуванні музеїв, виданні книг репресованих авторів, а також підтримують в Америці українське малярство, пресовий фонд „Свободи“, чинять інші добрі справи.

Мені здається, треба відзначати таких людей, заохочувати їх, знайомити з ними широкий загал, що газета, власне, і робить, і за це вам – велика подяка.

Людмила Александровська,
Сан-Дієґо, Каліфорнія

У листах та статтях, які Ви надсилаєте до „Свободи“, просимо подавати повністю перші імена та прізвища згадуваних осіб, а також подавати свої поштову і електронну адреси, число телефону.

Редакція

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Справжній приклад любови до ближніх

Катерина Гусак з отриманою грамотою вдячности за 150 тис. дол. – дар на будову нової церкви у рідному селі Княжепіль.

ПАРСИПАНІ, Ню-Джерзі. — Саме так треба оцінити вчинок, який здійснила українська жінка, членка 173-го Відділу Українського Народного Союзу з Вілмінґтону у штаті Делавер, 86-річна Катерина Турко-Гусак.

Відвідуючи кілька разів Україну та своє рідне село Княжепіль, Старосамбірського району, К. Гусак переживала відчай та важке становище своїх односельчан, а зокрема неспроможність наладнати стару церковцю для поміщення всіх прихожан.

Згадувала своє дитинство в рідному селі, де любила ходити на відправи до церковці, зокрема на „Маївки“, й вирішила якось цьому зарадити, бо завжди хотіла з вдячности Богові зробити щось доброго.

У 2006 році в порозумінні з родиною та місцевим парохом вирішила фінансово допомогти в будові нової церкви. Незважаючи на різні перепони, К. Гусак послідовно пересилала гроші, щоб новобудова церкви Успіння Матері Божої була якнайшвидше закінчена.

Перед закінченням будови К. Гусак замовила та оплатила ікону Успіння Матері Божої для новозбудованої церкви тієї ж назви.

У неділю, 28 серпня 2007 року, Владика Діонізій Ляхович з участю священиків довколишніх сіл довершив акт освячення нової церкви в присутності парафіян і гостей з всієї округи. Опісля на святковій гостині-бенкеті К. Гусак вручено грамоту признання за княжий дар 150 тис. дол. на будову церкви. Зворушена виявом вдячности своїх односельчан, К. Гусак заявила, що більшої радости і задоволення в житті не могла б мати, як в ту хвилину, коли закінчено будову та освячено нову церкву. Бо нова церква стала неначе зародком до нового життя всього села та його жителів. Вона вірить, що її дар буде корисним для людей та зможе заохотити інших до жертвенности.

К. Турко-Гусак народилася і виростала в релігійній родині в селі Княжепіль, будучи одніею з п’яти сестер. З початком Другої світової війни у 1939 році стала свідком приходу радянських „визволителів“, а згодом німецьких „іберменшів“, які й забрали її на примусову важку працю до фабрики в Німеччині. Там у 1943 році зустріла свого приятеля Евстахія Гусака та діждалася закінчення війни. У 1946 році одружилася з Евстахієм і разом переживали всі радості та турботи. У 1949 році подружжя виїхало до США та оселилося у Вілмінґтоні, де включилося в життя української громади.

Церква Успіння Матері Божої в селі Княжепіль.

Не маючи своїх дітей, К. і Е. Гусаки завжди намагалися творити добро. В 1962 році оплатили студії Петрові Новосадові, що став священиком, і на його висвячення К. Гусак їздила до Бразилії.

Після смерти Е. Гусака в 2005 році кілька разів їздила в Україну, зокрема до рідного села Княжепіль, переживала побачене. Тоді й зродилася думка допомогти.

Про шляхетний вчинок і щедрість К. Гусак звітував секретар 173-го Відділу УНСоюзу Петро Щерба та його син Євген Щерба, радний УНС.

Нові члени УНСоюзу

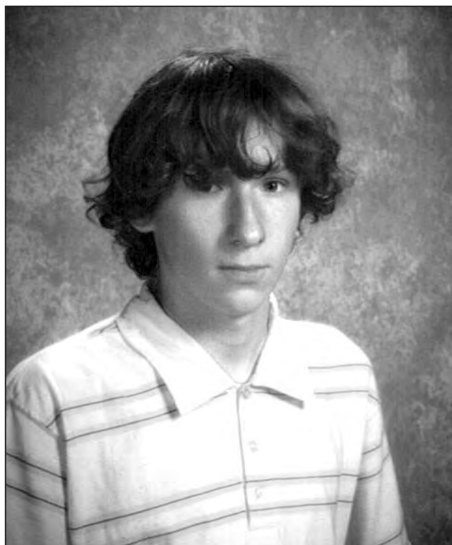

Микола-Патрик Конвей, син Христини Т. Федорійчук і Данила Конвеїв з Філядельфії, Пенсильванія, – новий член 162-го Відділу УНСоюзу. Свого внука забезпечили бабуся Йоланта та дідусь Юрій Федорійчуки, а вдруге – прабабуся Катерина Янковська.

Олеся Чоляк, доня Лілії Яковенко з Манделейну, Ілиной, — нова членка 171-го Відділу УНСоюзу. Свою внучку забезпечила бабуся Олександра Лозова.

Тарас і Данило Максимовичі, сини Олега і Татяни Максимовичів з Гофман-Естейтс, Ілиной, – нові члени 171-го Відділу УНСоюзу. Своїх внуків забезпечила бабуся Олександра Лозова.

Пам'ятаймо про Голодомор 1932-1933 років в Україні

Голод у селі Плешканях

У 25 кілометрах від Дніпра, на березі річки Супій, серед розкішних лісів і садів, розкинулося з білими хатками село Плешкані. Його населення, що нараховувало майже 2,000 осіб з 420 дворами, не було бідне, маючи в своєму користуванні декілька тисяч гектарів хліборобної засівної площі і декілька сот гектарів сінокосу.

Коли Москва створила в Україні штучний голод, в Україні прокотилася хвиля селянських заворушень. Таке заворушення жіночого характеру сталося і в селі Плешканях. Весною 1933 року, у дворі Карпенка, де стояли дві колгоспні комори, засипані зерном, зібралися жінки й дівчата, щоб силою здобути зерно, і вижити. На чолі руху була 18-річна красуня Настя Денисенко. Сільські „активісти" Микита Цар, Семен Шаповал, Степан Денисенко, Петро Торба, Микита Матвійченко, Сергій Денисенко, Руденко під керівництвом представників влади Іванова і Сухомлина не допускали жінок до зерна. Появилася „зброя": вила, дрючки, каміння. Жінки перейшли в наступ, розігнали охоронців, повідбивали двері у коморах, наповнили мішки, торби, пелени і кишені збіжжям.

У той час із сільської ради зателефонували до району з проханням вислати збройну допомогу для придушення бунту. Через 15 хвилин (до районного центру Гельмязева – 2 км) у дворі Карпенка з'явилось декілька десятків озброєних вершників-міліціонерів. Злізши з коней, вони наказали жінкам розійтися додому. Мовчанка. Н. Денисенко, як керівник руху, виступила наперед і заявила: „Ми звідси не підемо. Ми голодні. Віддайте наш хліб, грабіжники!". Тоді міліціонери відкрили вогонь з рушниць. Першим пострілом було вбито Н. Денисенко, декількох жінок було поранено. Розпочалися арешти і допити. Багатьом довелося поплатитись не лише ув'язненням, а й життям.

В селі лютував голод. Пташині гнізда, кора липи, її цвіт, цвіт акації стали „харчовими продуктами" голодуючих. По вулицях вже не бігали собаки, і коти. Можна було бачити воза з двома напівживими чоловіками, які збирали трупи своїх односельчан і звозили до ями.

Москалі-окупанти, з допомогою місцевих яничарів-вислужників, з квітучої, співучої і веселої України зробили цвинтарище.

У 1932-1933 роках у селі існувала семиклясна школа, але в 1934 році не було дітей навіть для початкової школи (чотириклясної). Тому навчання того року не відбувалося. У 1935 році було організовано дві кляси народної школи, в яких навчалися діти різного віку...

Траплялися випадки людоїдства. Жінка Дмитра Карпенка – Одарка, яка жила в сусідньому селі Каврай, забила молотком сонного сина Марка. Він мав 18 років. Дочка її Пріська жила в Підставках і коли прийшла відвідати матір, то запитала: „А де Марко?" „Пішов ще вчора і не вернувся", – відповіла Одарка. На другий день Пріська знову запитала: „Де Марко?" „Немає", – тихим голосом пробурмотіла мати. Але Пріська відчула запах м'яса з печі. Дочекавшись, поки мати вийшла з хати, Пріська кинулась до печі, підняла зсувку і витягла горщик з м'ясом. Вона почала кричати і непритомна впала на долівку. Прийшла міліція. Зробила обшук і знайшли залишки м'яса й голову Марка.

Були села, в яких повмирали всі мешканці. В селі Комарівці вмерли всі 415 душ. Після голоду село викреслили з числа сіл району.

Наш батько Марко уміло закопав в саду картоплю, а у хаті – зерно. Коли більшовицький комнезам ходив, шукав, штрикав залізними прутами у дворі і в хаті, то не знайшов захованого. Та сховане вичерпалось і в батька почали пухнути ноги. Лише дякуючи батьковому знайомому Іванові Задорожному з Гельмязева нам вдалося вижити. І. Задорожний звозив здохлих коней і здирав шкіру за наказом з Москви, а батькові він порадив вечірньої пори прийти за селом до хлівця над річкою Супій. Так ми і робили, дістаючи від приятеля конину.

До 70-річчя Голодомору районна газета „Златокрай" (Плешкані тепер належить до Золотоніського району на Черкащині) подала, що у 1929 році в селі проживало 2,028 осіб, а в 1933 році залишилось 982 особи.

Михайло Семенець,
свідок Голодомору
Гемлин, Ню-Йорк

Свідок 1933-го...

Д-р Іван Гвозда,
Сиракюзи, Ню-Йорк

Науковець Алан Чарльз Корз в газеті „The Wall Street Journal" (січень, 2008) помістив коротку інформацію під рубрикою "П'ять найкращих" – „Вибрані підставові праці про фанатизм", до яких зарахував видання „The Education of a True Believer" Лева Копелєва (Harper & Row, 1980).

Книга Л. Копелєва – це його автобіографія, в якій автор описує єврейське середовище, в якому він виховався у Києві на російського патріота на початках XX ст. – у скаженій ненависті до українства, зокрема до українського селянства.

Як пише А. Ч. Корс, Л. Копелєв на українському хлібі виріс на політичного фанатика і як російський більшовик спричинився до винищувань голодом мільйонів селян України. Як зауважує А. Ч. Корс, ця книжка вводить нас у нутро фанатичної забобонности, що спричинила до народовбивств в Україні.

Зокрема в частині книжки про „Останнє збирання збіжжя (1933)", Л. Копелєв насміхається з селянської жінки, яка помирає від голоду: „Твої діти залишаться голодними, без матері". Він був свідомий людської ціни, каже А. Ч. Корс, але себе „переконав, що не варто піддаватися ослаблюючому співчуттю". Л. Копелєв і йому подібні „довершували історичну вимогу ... революційного обов'язку" – з притиском підкреслює Корс. Цей „обов'язок" вимордував більше впродовж 10-річчя, ніж можна було б собі уявити".

Л. Копелєв у „Замість вступу" пише про 1920-ті роки як про „золотий вік" його ніжної юности і романтики революційного патосу, мрій, ідеалів – так, як, і зрештою, століття молодих країн, які виникли після Першої світової війни, включно з Радянським Союзом. Для нього були „молодими" більшовицькі поводарі, в тому числі й Комінтерн – „штаб світової революції" – штаб революційних деґенератів, слуги катів, які пробивали дороги до безчестя, як свого часу писали Велс, Замятін, Орвел, Гакслі, стараючись оберегти світ від таких піґмеїв, як Сталін, Мусоліні, Гітлер.

> ***Ліквідатори українського селянства, внаслідок ними вчиненого голоду, довели до зникнення з лиця землі від 1926 до 1939 року 12 млн. українців в Україні (Frank Chalk and Kurt Jonassohn, The History and Sociology of Genocide, Yale University Press, New Haven & London, 1990).***

Літом 1917 року Поліна Максимовна, росіянка, – нянька Лева і його молодшого брата, проходжуючись з дітьми по Хрещатику в Києві, стала свідком переїзду Керенського з його почотом. Від няньки Лев довідався, що Керенський – це шахрай і собака, що жиди належать до поганої віри („Їд"), а цар Росії походить від Бога, що його треба любити і за нього треба молитися. Вона навіть переконала Лева, що він повинен в майбутньому вихреститися на православного і забезпечити собі місце в раю. Вона старалася запалити Лева ненавистю до Симона Петлюри й до всього українства, зокрема до українського селянства.

Л. Копелєв згадує, що його товариші в нього вмовляли, що „немає української нації, що це видумка іґнорантних селян, нащадків запорізьких розбійників, які жили на Дніпрі".

В грудні 1932 року округжне ҐПУ (Ґлавное політіческое управленіє) проголосило, що округа Миргороду не виконала плян збирання збіжжя і що „в усіх селах є контрреволюційні елементи... А в (селі) Попівці (на північ від Миргорода), є гніздо бандитів. Це велике село, 14,000 господарств, але до колгоспу вступило менше, ніж 200 господарств. Зброя схована в 50 господарствах. Округа переповнена подібними людьми... Вони воювали у Петлюри, Махна, Марусі, в Анґела...".

Л. Копелєв, на книжку якого Роберт Конквест в його „The Harvest of Sorrow" покликується 10 разів і характеризує її як свідчення колишнього активіста партії, який брав участь у застосуванні геноцидної політики Голодомору в Україні в 1932-1933 роки (стр. 8), заявляє: „Ми вірили без застереження" повідомленням про „кримінальність і кримінальників" сіл округи Миргороду. Л. Копелєв був сином шахтаря, служив у Червоній армії, де й вступив в ряди НКВД.

Партійна делеґація до Миргороду складалася з харків'ян – Л. Копелєва та його асистента, та ще двох хлопців з Миргороду. Їх троє – чекіст, Л. Копелєв і Володя зайняли помешкання „середнякаселянина", який не виконав норму здання збіжжя. Власник хати і його жінка були змушені перейти до помешкання їх доньки.

Чекіст, з блискучим маузером при боці, як пише Л. Копелєв, постійно нагадував хлопцям, новій еліті комунізму, що вони є „представниками пролетаріяту Харкова. „Товариші Червоної столиці... мусите поводитися як вояки... Червоні воїни на збіжевому фронті!".

Як Л. Копелєв пише: „Фронт збіжжя! Чекіст вважає, що лише в самому селі Петрівці закопано понад 7,000 фунтів збіжжя", „Брудними індиками", „щурами" характеризує чекіст українських селян, які, мовляв, позакопували збіжжя, а самі живляться лише макухами, морять голодом своїх дітей, внаслідок чого в них пороздувані животи".

Ліквідатори українського селянства, внаслідок ними вчиненого голоду, довели до зникнення з лиця землі від 1926 до 1939 року 12 млн. українців в Україні (Frank Chalk and Kurt Jonassohn, The History and Sociology of Genocide, Yale University Press, New Haven & London, 1990).

Їх „воєнною" тактикою був поділ кожного великого села на кілька секцій, чи пак „кутів", від 50 до 100 господарств. Як пише Л. Копелєв, екзекутори змушували селян, котрі не виконали квоту здання збіжжя, з'явитися до однієї з халуп села, і ніхто з присутніх не міг залишити хату без спеціяльного дозволу, – отже, селяни були під арештом. Їх було проголошено не лише ворогами більшовицької імперії, але й „найгіршими ворогами їхніх власних дітей". „Села, які не виконали збіжеву квоту, були поміщені на „чорних списках" і засуджені на „торговельний бойкот". Для них крамниці були зачинені.

Л. Копелєв зізнається: „Коли я задалеко заходив з моїми емоціями, викрикуючи і розмахуючи руками, я почав ображати зокрема куркулів і тих, які з загальних намірів чи з браку їх суспільного сумління, затаювали збіжжя, я їм загрожував мстивим мечем пролетаріяту" (стор. 230).

Голова сільської ради Ващенко перебираючи переслухання, нагадував голодним і напівголодним землякам, що він яко речник радянської держави 15-ий раз їх питає, коли вони виконають їхні квоти. Відповідь була завжди та сама: „Я не маю одного фунта збіжжя" або: „Відрубай мені голову!". Це повторювалося щоночі протягом двох чи трьох діб, багато селян спало, сидячи або лежачи на підлозі.

Л. Копелєв пише: „Проводили нічні засідання по їх хатах. Урядовці

(Закінчення на стор. 14)

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Освячено каплицю св. Томи

Каплиця св. апостола Томи в Емлентоні, Пенсильванія.

Ієрархи УПЦ в США (зліва): Архиєпископ Антоній, Митрополит Константин, Єпископ Даниїл під час Літургії.

ЕМЛЕНТОН, Пенсильванія. – На таборі Всіх Святих освячено дерев’яну каплицю св. Томи, побудовану в традиційному карпатському стилі.

Ідея молодіжних таборових програм Української Православної Церкви в США – не нова. Вона виникла багато років тому, коли Українська Православна Ліґа (УПЛ) влаштувала в Пенсильванії табір для молоді. Коли зацікавлення в молодіжних таборових програмах зросло, виявилося, що приблизно у 80 милях від Пітсбурґу продається вже існуючий табір. Пляни на придбання цього маєтку, що охоплював 95 акрів лісу вздовж ріки Алеґені, і на якому було вже 15 дерев’яних будівель-кабін, закінчились купівлею оселі у 1978 році.

Освячення її відбулося 25 червня 1978 року. У таборі відбувалися конференція підлітків, табір прицерковних шкіл, табір „Мама і я – тато і я“, дні духовних віднов для вівтарних прислужників і молоді, табір юних бандуристів „Кобзарська січ“, влаштовуваний капелею бандуристів ім. Т. Шевченка, курси церковного співу, парафіяльні реколекції, змагання з баскетболу, великопосні реколекції, свята родини та багато інших імпрез.

Нещодавно, завдяки щедрому дарові одного добродія в сумі 500 тис. дол., побудовано тут дерев’яну каплицю. Будову виконано в традиційному стилі дерев’яних церков гуцулів і бойків.

Стараннями УПЛ вірні здобули фонди для прикрашення каплиці іконописами. Було замовлено понад 70 ікон роботи іконографа Михайла Капелюха. Крім традиційних іконописів, в каплиці є унікальна серія ікон про Творіння.

21-22 червня у табір прибуло близько 500 осіб, щоб взяти участь в посвяченні каплиці. Приготування очолив о. диякон д-р Ігор і паніматка Ірина Махлаї. Відправи очолили Митрополит Константин, Архиєпископ Антоній і Єпископ Даниїл, яким співслужили 20 священиків.

21 червня М. Капелюх і о.

(Закінчення на стор. 11)

Таборовики на чолі хресної ходи до каплиці св. Томи.

Таборовики беруть участь у Літургії.

Освячено...

(Закінчення зі стор. 10)

Степан Репа провели лекції, в яких розповіли про іконопис і каплиці. Дириґент Капелі бандуристів ім. Т. Шевченка Олег Махлай провів бесіду на теми української духовної музики.

Після вечері процесія урочисто вирушила до каплиці. Єпископ Даниїл у супроводі ієрархів, духовенства, молоді та гостей табору урочисто заніс до каплиці мощі св. Івана Золотовустого. Перед відправою о. Іван Галущак пояснив присутнім духовне значення літургійних дій, що мали відбутися в каплиці наступного дня.

В неділю вранці на освячення нової церкви прибуло багато вірних і духовенства. Перед каплицею їх зустріли і вітали голова Комісії табору Еміль Скочипець, управитель табору Степан Шептак, директор табору прицерковних шкіл Меліса Галущак, капелян о. Паїсій МекҐрат, таборовики і вірні.

Митрополит Константин, Архиепископ Антоній та Єпископ Даниїл разом із священнослужителями о. Василем Дяковим, о. Юрієм Гнатком, о. Іваном Гарвієм, о. Тарасом Науменком, о. Зіновієм Гарським, о. П. МекҐратом та дияконами Миколою Ділендорфом, І. Махлаєм, Денисом Лапушанським та Яковом Стикелем урочисто довершили чин освячення нової каплиці.

Відбулося освячення нового престолу. Після чого розпочалася Літургія. Співали учасники Табору прицерковних шкіл під керівництвом Кіри Галущак і Наталки Капелюх, а також члени Капелі бандуристів, якими керував О. Махлай.

Митрополит Константин оголосив, що, згідно з постановою Собору єпископів УПЦ в США, диякона І. Махлая піднесено до сану протодиякона. Митрополит також нагородив грамотами благословення паніматку Мери-Ен Наконечну, Діяну Сенедак та Ірину Карман за їхню відданість і працю при збиранні фондів на іконографію, і літургійне устаткування. Посмертну грамоту для своєї покійної матері Дебори Бурґан прийняв її син Христофор.

Митрополит подарував зображення каплиці сестрам Томаса Тихоні, що був членом парафії св. Трійці міста Трой, Ню-Йорк, спадок якого дав можливість побудувати каплицю, Михайлові Доброносові з катедри св. Володимира в Пармі, Огайо, фірма якого пожертвувала чудові бані каплиці, І. та І. Махлаям за вміле організування освячення каплиці.

Митрополит Константин сказав про життя і смиренність Т. Тихоні, який колись, коли Митрополит був настоятелем церкви св. Миколая у Трой, був під його духовною опікою. Т. Тихоня був би безмірно гордий з того, що його життєвий дорібок використано на таку шляхетну ціль, як побудова цього дому молитви. Митрополит закликав усіх присутніх підтримувати таборове служіння Церкви, посилати своїх дітей на різні таборування.

Після відправ відбувся обід, а після нього – концерт Капелі бандуристів ім. Т. Шевченка та виступ танцювальної групи з парафії свв. Петра і Павла в Карнеґі, Пенсильванія.

Служба громадських зв'язків Консисторії УПЦ в США

Українська Євангельська церква

закликає:

Вивчайте Біблію, живіть за Словом Божим!

На пожертви нашої громади щотижня на цьому місці ми стисло розповідаємо про кожну з 66 книг Біблії

107. Книга Естери, 7: страта Амана

Цариця Естера, знаючи, що урядовець Аман дістав дозвіл царя Ксеркса на страту в імперії усіх юдеїв, влаштувала для царя та Амана бенкет, на якому була сумною. Цар запитав у неї, що сталося. Естера розповіла про страшну долю, яка чекає на юдеїв через інтриги Амана. Цар розгнівався і вийшов з палацу до саду, щоб вгамувати гнів. Аман же дуже злякався і припав до ніг Естери, благаючи врятувати його. Коли цар повернувся, то побачив, що Аман припадає до лежанки, на якій споживала обід цариця. Він сприйняв цю подію як замах на честь цариці і наказав повісити Амана на шибениці, яку той приготував для Мардохея. Після страти Амана його палац перейшов до Естери, яка призначила Мардохея управителем палацу.

Запрошуємо Вас до Української Євангельської церкви в місті Юніоні, Н. Дж. У нашій церкві проводяться Божі Служби: щонеділі – о 10:30 ранку, а також щосереди –о 7-ій годині вечора. Кожної неділі, о 9:30, діють школи з вивчення Біблії – для дорослих і дітей. Щосереди, о 5-ій вечора, проводиться роздавання харчів для потребуючих.

Наша адреса: 2208 Stanley Terrace, Union, NJ 07083. На цю адресу можна надсилати запитання з приводу прочитаних переказів Біблії. Телефон: (908) 686-8171. Електронна пошта: ueag@verizon.net

Пастор **Володимир Цебуля**
Тел.: (908) 591-0800

VIII Лемківська...

(Закінчення зі стор. 1)

Блажейовський (Джерзі-Сіти, Ню-Джеірзі), Іван Соховацький (Вотервліт, Ню-Йорк).

У цьому році честь запалити „Ватру“ випала З. Гальковичу, Петрові Гресеві, Богданові Кікті, І. Заваді та Іванові Васічкові. Надворі було тепло і сонячно, тому ватра швидко запалахкотіла яскравим полум’ям, а той же час на сцену вийшли ведучі Галина Семеняк і Михайло Гучко, щоб провадити мистецьку програму, на яку з нетерпінням вже чекали глядачі.

Мистецька програма, яка тривала два дні, розпочалася лемківським гимном „Гори наші, гори“, який виконав ансамбль „Промінь“. Далі концертну програму продовжили виступи Заслуженої артистки України Лілії Остапенко, дуету „Бандурна розмова“, сестер Аляни і Наталі Мальгівських і Богдана Бухвака, Віки Гордеєвої, дуету „Удеч“. У виконанні артистів прозвучали лемківські та українські народні й естрадні пісні. Глядачі не шкодували оплесків для виступаючих і підспівували їм. Не залишили нікого байдужими і виступи танцювального колективу „Обрії“. А веселого настрою глядачам додав виступ гумориста Петра Вислоцького.

У концерті також взяли участь члени виховно-вишкільного табору СУМ ім. Євгена Коновальця. Після концерту всі гарно забавлялись під звуки гуртів „Галичани“ та „Удеч“.

Неділю, 6 липня, розпочала Архиєрейська Служба Божа і Панахида в пам’ять жертв Голодомору, яку відслужили Владика І. Бура і настоятель церкви св. о. Миколая з Пасейку о. Андрій Дудкевич, при участі хору цієї ж церкви.

Опісля присутні з великою увагою вислухали доповідь З. Войтовича „Голодомор і акція „Вісла“ – геноциди нашого народу“.

Зі словом-привітом до учасників „Ватри“ звернулась заступник голови Світової федерації українських жіночих організацій на США і Канаду Марійка Дупляк, яка зазначила, що Лемківська „Ватра“ – це символ нашого об’єднання, душевного об’єднання з братами і сестрами, які проводять „Ватру“ в Україні та Польщі. У своєму виступі вона також зосередила увагу на нерозв’язаних проблемах, пов’язаних з наслідками акції „Вісла“.

Присутніх привітав також голова Крайової управи ООЧСУ Михайло Козюпа.

Далі недільна програма продовжилась виступами ансамблю „Мрія“, хору церкви св. о. Миколая з Пасейку, Тані Чорній та інших артистів, які радували глядачів прекрасним співом, а танцюристи чарували своїм мистецтвом.

Під час свята працювала також кухня, яка пропонувала всім смачні українські страви. А найбільше заблювали печені поросята, яких у суботу приготували Микола Кулик і Петро Лукачин.

Після завершення мистецької програми В. Гаргай подякував всім присутнім і артистам і закрив „Ватру“.

Староста „Ватри“ Василь Гаргай (зліва), солістка Віка Гордеєва та голова Організації оборони Лемківщини Зенко Галькович.

Американські лемки на святі.

Танцювальний привіт учасникам свята від ансамблю „Обрії“.

Виступає дует „Бандурна розмова“.

Співає Заслужена артистка України Лілія Остапенко.

Сестри Аляна і Наталя Мальгівські.

Три доповіді завершили академічний сезон в НТШ-А

Дмитро Чижевський і Роман Якобсон: історія взаємин

Оксана Блашків

НЮ-ЙОРК. Доповідь про взаємини Дмитра Чижевського і Романа Якобсона прочитала в НТШ-А 24 травня молода дослідниця з України Оксана Блашків – аспірантка катедри порівняльного літературознавства Дрогобицького педагогічного університету ім. Івана Франка, Шклярівська стипендіятка 2008 року при Гарвардському інституті українознавчих студій.

Слухачі дізналися про невідомі деталі наукових та особистих взаємин між двома видатними славістами. Розповідь супроводжувалася показом невідомих фактичних матеріялів, віднайдених дослідницею в архівах Праги, Відня, Ню-Йорку.

Як зазначала О. Блашків, дослідження зосереджене передусім навколи особи Д. Чижевського, монографія про „інтелектуальну біографію" якого, за словами доповідачки, ще чекає на своє звершення. Досі життєвий і творчий шлях відомого українського славіста недостатньо вивчений. Виходячи з цього, головним завданням своїх наукових пошуків дослідниця вважає якомога ретельнішу аналізу архівноджерельної емпіричної бази, і це, на її переконання, допоможе ліквідувати численні „білі плями" навколо постаті визначного вченого, замінити їх вивіреними науковими висновками.

Детально розглянуто„празький період" в житті Д. Чижевського та Р. Якобсона, їхню участь в діяльності „Празького літературного гуртка", окремі суперечності у видавничій діяльності, конфліктні обставини службового та кар'єрного характеру.

Питання, що їх наприкінці доповіді ставили слухачі, засвідчили актуальність тематики та її суспільний відгомін.

Основні тенденції сучасної української літератури

Марко Андрейчик

Про нові риси інтелектуалів в українській літературі пострадянського періоду розповів у своєму виступі 10 травня д-р Марко Андрейчик з Колюмбійського університету. У перебігу доповіді окреслено основні тенденції сучасної української літератури після 1991 року, на основі аналізи яких М. Андрейчик захистив докторську працю з української літератури.

У доповіді констатувалося, що, починаючи з кінця 1980 років, коли Радянський Союз почав поступово розпадатися, з'явилося нове покоління українських письменників. Представники його у своїй творчості намагалися відмовитися від застарілих стереотипів національної культури і виробити нові ознаки модерної української ідентичности.

Доповідач розглянув формальні та змістові експерименти молодих прозаїків, які в побудовах сюжетних ліній та характеристиках головних персонажів творів звертаються здебільшого до обставин життя та побуту дійових осіб літературномистецького середовища останніх двох десятиліть.

Подібна спрямованість, на переконання дослідника, викликана тим, що саме в цій суспільній верстві, в першу чергу, й започатковано процес відтворення національної ідентичности пострадянської епохи. М. Андрейчик зосередився на творчості українських прозаїків Володимира Діброви, Юрія Іздрика, Костянтина Москальця, Оксани Забужко, Юрія Андруховича, Євгенії Кононенко, що за ними закріпилося означення „вісімдесятники". За походженням вони представляють різні географічні куточки України, кожний з них вирізняється глибоко індивідуальною манерою літературного письма.

Д-р М. Андрейчик запропонував і обґрунтував оригінальну клясифікацію головних персонажів пострадянських прозових творів українських письменників-„вісімдесятників" і серед цих персонажів виокремив кілька основних типів.

Доповідь-концерт Павла Ґінтова

Академічний сезон у НТШ-А завершився 31 травня музичним концертом високого мистецького рівня. Перед публікою виступив талановитий київський піяніст Павло Ґінтов, який зараз вдосконалюється в США, навчаючись у Мангетенській школі музики. Василь Махно, представляючи П. Ґінтова перед початком виступу, наголосив, що програма свідчить про пожвавлення роботи Музичної секції НТШ-А. Зусиллями активних членів Товариства вдалося організувати цей фортепіяний вечір. Можна пишатися тим, що присутність українських музикантів є помітною в американському мистецькому середовищі, викликає сталий інтерес шанувальників музики.

П. Ґінтов тільки починає свою мистецьку кар'єру, проте демонструє справді віртуозну техніку виконання. Його гра була позначена особливим емоційним забарвленням. Буквально за кілька годин до початку надійшло повідомлення з Києва про смерть бабусі артиста – його найдорожчої вчительки та багаторічної викладачки консерваторії. У смутку П. Ґінтов дещо змінив програму і присвятив пам'яті бабусі виконання кількох музичних творів Йогана Баха, Фредеріка Шопена, Алемдара Караманова.

Павло Ґінтов

В українській частині репертуару звучали твори композиторів Ігоря Шамо („Літній вечір", „Володимирка", „Берізка", „На гулянці"), Мирослава Скорика („Бурлеска"), Валентина Сильвестрова („Ноктюрн"). Завершували програму романтичні твори Ференца Ліста, зокрема відомий „Мефісто-вальс". Без перебільшення можна сказати, що в НТШ-А давно не лунали такі гарячі оплески, як того вечора.

Пресова група НТШ-А

Свято в Юніоні, Ню-Джерзі

ЮНІОН, Ню-Джерзі. – Громадський комітет УККА 17 серпня влаштовує в міській раді відзначення Дня незалежности України.

В програмі свята – внесення прапорів США, України та громадських організацій, вітання від міської ради, представників міста і гостей, урочисте піднесення прапора України на щоглі.

Центр міста буде прикрашений синьо-жовтими прапорами.

У святкуванні візьмуть участь українські дипломати.

Комітет запрошує усіх на свято, яке почнеться о 12-ій годині. Адреса міської ради: 2369 Morris Ave., Union, NJ.

Михайло Козюпа,
голова комітету

Свідок...

(Закінчення зі стор. 9)

напевно слідкували, чи миші і щурі та лиси близько не з'являються, сліди яких вели б до закопаного збіжжя". Більш непохитних чи зухвалих селян голови сільських рад замикали в „холодній", бідніші селяни були змушені жебрати поміж тюремниками.

Найвищим ступенем примусу супроти „твердих" селян була „безумовна конфіскація", пише Л. Копелєв, „яку переводили кілька молодших колгоспників, разом з членами сільської управи... вони обшукували дану хату, стодолу, подвір'я, забирали начіння, корову, коня, поросята".

Забирали одяг, ікони, кухонні знаряддя (навіть кашу від дітей, горшки з борщем в печі, стягали з ніг чоловіків полатані черевики). В таких обшуках-грабунках Л. Копелєв і його асистент брали активну участь.

Подібні грабунки означали засуд цілої родини на загибель. Л. Копелєв признається, що „певного роду раціоналістичний фанатизм переміг його сумнів, його болі сумління і звичайні почуття співчуття, жалю і сорому.

Одначе, цей фанатизм був годований не лише спекулятивними газетними і літературними джерелами. Набагато переконливішими були люди, які в моїх очах вособлювали, персоніфікували нашу правду і нашу справедливість, люди, які підтвердили їхніми життями, що було потрібно затиснути зуби, затиснути серце і виконувати все, що наказувала партія і радянський уряд...". Щоб вимордувати понад 10 млн. абсолютно невинних людей?

Л. Копелєв стверджує: „Нас виховали як фанатичних адептів нової віри, єдиної правдивої „релігії" наукового соціялізму. Партія стала нашою войовничою церквою, готовою нагороджувати все людство вічним спасінням, вічним миром, вічним блаженством земного раю, а Сталін був нашим непомильним найвищим священиком".

В серпні і вересні 1932 року московська газета „Правда" виповіла українським селянам війну, бо „Україна не доставляє досить збіжжя, вони розбазарюють його, затаюють його". Проблемою було, що ніхто не знав, що значить слово „досить" для Сталіна, Молотова, Каґановича.

Л. Копелєв вважає, що „боротьба за збіжжя, війна сили (держави) проти селянства, перетворилася на смертельну розправу. 19 січня 1933 року з'явився новий збіжевий податок – на засіяне поле. У той час Харківщина, Дніпропетровщина і Одещина вимирали з голоду.

Однак, пише Л. Копелєв, „ми продовжували вірити нашим провідникам і нашим газетам. Ми довіряли, незалежно від того, що ми самі бачили, пережили, вивчили... Я довіряв йому (Сталіну)... так, як і мої приятелі. Я довіряв йому більше, ніж коли в минулому".

Як далі пише Л. Копелєв, тисячами умирали селяни на Україні по селах, дорогах, на вулицях міст, „Сталін проголосив, що це не заслуговувало на "серйозну дискусію"...

Автор книжки пише, що „дослідник, який докладно перестудіював матеріяли радянської статистики, стверджує, що від 1931 до 1934 року не менше, як 6 млн. людей померло від голоду і репресій".

Вісті Фундації імені Івана Багряного

Серпень 2008 р., ч. 96

Що таке патріотизм?

Патріотизм – це любов до батьківщини, країни народження та її народу. Проте є різні патріоти. Є такі, що люблять свою батьківщину та тих членів даної нації, які належать до їхньої партії, а членів інших партій тієї ж нації – ненавидять і не важають їх за правдивих патріотів.

В Україні довший час з наказу Москви пропагувався „патріотизм", що не мав нічого спільного з любов'ю до своєї батьківщини. Справжніх патріотів України називали зрадниками, запроданцями, перевертнями, ворогами народу, буржуазними націоналістами, аґентами капіталізму. А яничарів та п'ятиколонників, навпаки, проголошували патріотами.

Наприклад, у четвертому томі „Української радянської енциклопедії" знаходимо таку інформацію про гетьмана України Петра Дорошенка: „Після смерти Богдана Хмельницького Петро Дорошенко підтримував зрадника – гетьмана Івана Виговського. Брав участь у придушенні народного повстання 1657-1958 років, керованого полтавським полковником Максимом Пушкарем. У 1659 році перейшов на бік Юрія Хмельницького, який 1660 року призначив П. Дорошенка чигиринським полковником. У війні Росії проти шляхетської Польщі Ю. Хмельницький і П. Дорошенко зрадили український народ і уклали з польськимурядомСлободищенський трактат 1660 року про відрив України від Росії і включення її до Польщі". А у кінці інформації про П. Дорошенка пишеться: „Діяльність Дорошенка була ворожа життєвим інтересам українського народу".

„Зрадництво" гетьмана І. Виговського було в тому, що він плекав широкі задуми добитися, спираючись на союз з Швецією і Польщею, цілковитої незалежности України від Москви. М. Пушкар, про якого згадано в цитаті, підняв повстання проти гетьмана І. Виговського, за підтримкою і з благословення Москви. Коли Москва побачила, що М. Пушкар програє, вона вислала своє військо проти України.

Гетьман І. Виговський 1659 року зупинив московське військо, яке мало приборкати „неслухняного" гетьмана України. В бою під Конотопом на Чернігівщині полягло 30 тис. московського війська. Але І. Виговський не міг використати своєї перемоги над Московщиною, бо в той час прийшла звістка, що Іван Сірко, згідно з московським твердженням – „патріот" України, знаючи, що хан в таборі І. Виговського допомагає Україні, напав на Крим. Хан відразу залишив військо І. Виговського й пішов боронити свої оселі. Повернувшись з Криму, І. Сірко, якого росіяни прославили як героя, підняв повстання на півдні України проти гетьмана І. Виговського.

На Правобережній Україні гетьманував Павло Тетеря, який слухав Польщу, а на Лівобережній Україні гетьманував Іван Брюховецький, залежний від Москви. Коли гетьман П. Тетеря й І. Брюховецький поїхали, перший до Варшави, а другий до Москви, щоб ствердити ще більшу залежність обох частин України від окупантів-поневолювачів, в Чигирині було скликано спільну раду козаків і полковників обох частин України. На раді 1665 року обрано гетьманом України П. Дорошенка. Він мріяв вирвати і об'єднати Правобережну і Лівобережну України, які фактично були в руках поневолювачів, в незалежну українську державу.

Польща і Московщина 1667 року, договором в Андрусові, в Білорусі, поділили між собою Україну. Проти обох окупантів, що хотіли ще дужче закріпитися в Україні, виступив з козацтвом П. Дорошенко. Він, як і Б. Хмельницький перед ним, шукав допомоги в кримського хана та турецького султана. Коли боротьба з нападниками принесла українському народові винищення та руїну, П. Дорошенко зрікся гетьманства. Москва ув'язнила його й вислала з України, як „ворога українського народу".

Що діяльність П. Дорошенка не була ворожа інтересам українського народу, свідчить те, що впродовж 350 років народ співав і співає: „Попереду Дорошенко веде своє військо, військо запорозьке хорошенько".

Пророк України Тарас Шевченко згадував гетьмана П. Дорошенка у вірші „Заступила чорна хмара та білую хмару". В ньому він пише:

„А ти, старий Дорошенку,
Запорозький брате!
Не здужаєш, чи боїшся
На ворога стати?
„Не боюсь я, отамани,
Та жаль України!"

Далі Т. Шевченко вкладає в уста П. Дорошенка такі слова:

„Возьміть мої гетьманськії
Клейноди, панове,
Та однесіть москалеві:
Нехай Москва знає,
Що гетьмана Дорошенка
На світі немає".

Це один з прикладів, а їх тисячі, як патріотів, борців за щастя українського народу, українські недруги-москалі називають зрадниками. Колись ми часто зустрічали в українській пресі, та деколи й ще й тепер, закиди закордонним українцям, що вони залишили свій край. Багато з них пережили Голод 1933 року, побували на Колимі, в Сибіру, в тюрмах та на засланнях, й вдруге не хотіли опинитися там.

Т. Шевченко майже усі роки після визволення з кріпацтва жив за межами України. І не тому, що не хотів жити в рідному краї, а тому, що йому не дозволяла влада. Тільки час від часу він міг навідуватися в Україну, та й тоді такі відвідини звичайно закінчувалися арештом. Отже, він фактично перебував на еміґрації. Його „еміґрували" режим та обставини.

За комуністичної влади, яку ще тепер Петро Симоненко, Наталя Вітренко та багато інших прославляють, деякі твори Т. Шевченка були заборонені. Це вірші „За що ми любимо Богдана", „Якби то ти, Богдане п'яний". Часто викидали з друку „Розриту могилу", „Чигирин", „Великий льох", „Сон", „Кавказ", „Катерину" та інші його твори.

Якщо в комуністичній Україні говорилося про патріотизм та демократію, то, без сумніву, з іншим значенням, ніж у вільному світі. Коли хтось виступає, навіть тепер в пресі, вболіваючи й турбуючись за сучасне загрозливе становище української мови, то русофіли та п'ятиколонники знімають галас, що їх переслідують, насильно українізують, не дотримуються европейської хартії щодо мов.

Щоб любов до України називалася в Україні патріотизмом, а не зрадою, щоб з великої української родини не були викреслені імена найкращих її синів П. Дорошенка, І. Виговського, І. Мазепи, Симона Петлюри, Володимира Винниченка, Івана Багряного й тисяч інших патріотів України, треба закарбувати в пам'яті і серці кожного українця слова Іван Франка:

„Не пора, не пора, не пора
Москалеві й ляхові служить!
Довершилась Україні
кривда стара
Нам пора для України жить".

Олексій Коновал

Нема тії сили

Іван Багряний

Нема тії сили, щоб весну спинила
Й квітам звеліла не рости!
Хоч матінка мила
з журби посивіла,
Так нам присудила цвісти.
Вперед, соколи, до сонця й волі!
Як маки в полі,
ми під бурею цвітем!
Героїв діти, ми будем жити,
Землею володіти залізом і вогнем.
Нема того ката,
щоб вирив Карпати
Й міг поковтати степи!
Хоч рідная мати в огні розіп'ята,
Так серце завзяте кипить!
Вперед, соколи, до сонця й волі!
Як маки в полі,
ми під бурею цвітем!
Героїв діти, ми будем жити,
Землею володіти залізом і вогнем.
Життя знов ітиме,
отчизна цвістиме
Й сонце пливтиме золоте!
І матінка мила,
що так нас любила,
Всміхнеться нам мило за те!
Вперед, соколи, до сонця й волі!
Як маки в полі,
ми під бурею цвітем!
Героїв діти, ми будем жити,
Землею володіти залізом і вогнем.

Щиро дякуємо за підтримку!

Від часу появи останнього числа сторінки Фундації прислали пожертви такі особи: 575 дол. – **Леонід Мостович** (з них 500 дол. для журналу „Березіль"); 100 дол. – **Мирослав Модроцький;** по 50 дол. – **Володимир Пилишенко** та **Василь Марущак;** 30 дол. – **Олексій Кривонос;** по 25 дол. – **Павло Хорошилов, Федір Смоловик, Роман Боднар**, **Наталка Савчук** та **Леонід Скиць;** по 20 дол. – **Олександра Різник** та **Володимир Динисенко;** по 10 дол. – **Дмитро Сулик**, **Євген Лой**, **Зіна Джус Ді Бол, Василь Савчук** та **Ліда Джус;** 5 дол. – **Григорій Ванжа.**

На видання книги „Про Голодомор – вустами молодих": 350 дол – **о. Олексій Лимонченко;** по 100 дол. – **Марія Андрусяк**, **Михайло Коргун**, **Іван Буртик, Василь** і **Оля Карпенки;** по 50 дол. – **Марія Товстоп'ят** та **Василь Марущак;** по 25 дол. – **Олександер Стрільбецький**, **о. Михайло Земляченко, Валентина Преско** та **Василь Наконечний;** 20 дол. – **Олександра Бонард;** 10 дол. – **Олександер Кобаса.** На видання бюлетеню в Дніпропетровську „Наша церква – Київський патріярхат": 100 дол. – **Віктор Бабанський** та 50 дол. – **Оксана Маковець.**

Управа Фундації щиро дякує всім жертводавцям та Павлові Хорошилові в Рочестері за проведення збірки на потреби Фундації й просить надалі підтримувати Фундацію своїми пожертвами, щоб вона могла допомагати у пробудженні національної свідомости людности України.

Про Голодомор – вустами молодих

Голодомор 1932-1933 років як національна українська Голгота не підлягає забуттю. Ця трагедія є мірилом здатности нашого народу бути нацією, котра справді є державницькою і самодостатньою. З огляду на це страшні уроки Голодомору і шана невинно закатованих жертв повинні залишитись в пам'яті народу на довші часи. Вирішальним у цьому має стати усвідомлення молодим поколінням моральної відповідальности в збереженні відповідного ставлення до Голодомору 1932-1933 років для українців в майбутньому.

2008 рік оголошений в Україні роком жалоби з нагоди 75-річчя трагічних подій, заподіяних Москвою нашим людям. До листопадових жалібних днів, коли в Україні має пройти акція „Запали свічку пам'яті", у видавництві журналу „Бористен" в Дніпропетровську має побачити світ науково-публіцистичний та художній збірник „Про Голодомор – вустами молодих". У книгу ввійдуть як науково-популярні, так і художні твори національної юні.

Оголошено збірку добровільних датків на видання. Імена усіх жертводавців будуть згадані вдячним словом в збірнику, вони отримають меценатський примірник книги. Пожертви з відповідною позначкою просимо надсилати до Фундації ім. Івана Багряного.

Дописи і листи до сторінки
Фундації ім. Івана Багряного
просимо посилати на адресу:
Bahriany Foundation, 811 S. Roosevelt Ave.,
Arlington Heights, IL 60005 USA
Сторінку редагує Олексій Коновал

СПИСОК ЖЕРТВОДАВЦІВ НА “ДАР ЛЮБОВИ“ ПАТРІЯРХОВІ ЛЮБОМИРУ

Заходами Ділового Комітету і парафії св. Юра, українська метрополія Ню-Йорку святочно і величаво відзначила ювілей, 75-ліття з дня народження і 50-ліття священства Їх Святости Патріярха Любомира, Кардинала Гузара. З тієї особливої нагоди українська громада, як також українські організації й установи склали щедрі пожертви “Дар любови“ на будову патріяршого собору Воскресіння Христового в Києві.

Почесними членами свята були:
Владика Павло Хомницький, Владика Василь Лостен., о. протоігумен Пилип Сандрик ЧСВВ, о. парох Вернард Панчук ЧСВВ, о. Лаврентій Лавринюк ЧСВВ, о. Джовіно Ферец ЧСВВ, о. Збіґнєв Бжезіцькі, о. Іван Тихович, о. Михайло Досяк, о.Василь Тівадар і о. Роман Сидорович.
До Ділового Комітету входили: Микола Галів – голова, Богдан Гаргай, Наталія Дума, Іванка Заяць, Орест Кизик, Ярослав Криштальський, Богдан Курчак, о. диякон Юрій Малаховський, Мотря Мілянич, Василь Никифорук, Еля Панчак, Олександра Прадивус, Ярослава Рубель, Марія і Богдан Чабан.

Нижче подаємо поіменний список жертводавців:
50000 дол. – Українська Федеральна Кредитова Кооператива Самопоміч у Ню-Йорку.
10000 дол. – Галаган Борис.
10000 дол. – Сливоцький Володимира і Стефан.
5000 дол. – Анонімно.
5000 дол. – Анонімно.

2500 дол. – Чабан Марія і Богдан.
2000 дол. – Зачка Марія.
2000 дол. – Салецька Анна у пам’ять мужа Ярослава.
1150 дол. – Лозинський Роксоляна і Аскольд.
1115 дол. – Шикеринець Василь.
1100 дол. – Михайлів Ольга і Богдан.
1050 дол. – Камінський Едвард.

По 1000 дол. – Галів Микола, Гнатейко Ольга і Мирон, Ґлют Лідія й Орест (деклярував), Декайло Люба й Ігор, Данилишин Мирослава, Зазуля Ольга і Теодозій, Кекіш Дарія і Богдан, Кузик Софія і Богдан, Лучечко Ярослава й Іван, Малаховський о.диякон Юрій і Зоряна, Оберишин Галина і Ярослав, Петрик Степан, Рубель Ярослава, Сидорак Зеновія з нагоди 101 року народження – Собор, Сливоцький Володимира і Стефан з нагоди уродин Зеновії Сидорак, Струтинський Наталія і Юрій, Федорців Теодора і Василь, пластовий курінь “Червона Калина“.

900 дол. – Барабаш Богдан і Леся.
600 дол. – Петришин Володимир.

По 500 дол. – Вишивана Мирослава, Вішка Галина і Семен, Вовк Ірина у пам’ять батьків, Зєлик Лариса і Любомир, Курчак Богдан, Лавро Марія, Никифорук Василь у пам’ять дружини Зеновії, Надія Пастушенко у пам’ять мужа Ярослава, Приймак Марія і Павло, Рак Анна і Володимир, Сафіян Анна і Володимир, Семущак Стефанія.

По 300 дол. – Білик Ярослава, Ґембара Володимир, Літепло Емілія і Павло, Чернявський Іван.

По 250 дол. – Закревська Лідія, Макар Іван, Пастушенко Надія, Кузмович-Благий родина у пам’ять Юрія Кузмович, Соробей Марія і Штогрин Юрій, Шміґель Надія і Мирослав.

По 200 дол. – Барна Стефан, Вербицький Ірина і Лев, Клюкевич Стефанія у пам’ять сина Андрія, Костирка Ярослава, Криштальський Віра і Ярослав, Кузишин Оксана і Богдан, Куровицький В’єслава і Зенон, Лещук Галина і Григорій, Лозиньський Миролюб, Перший Відділ Оборони Лемківщини, Шипула Стефанія, Яворів Надія
150 дол. – Стець Марія.

По 100 дол. – Безручко Катерина, Василик Марія, Мацъв Лідія, Ґринюк Катерина і Джені, Ганущак Стефанія, Микола й Уляна, Дудра Михайло, Івашків Євгенія і Євген, Кебало Марта й Орест, Когут Михайло, Комарницький Роман, Літепло Семен, Луцька Оксана, Мельник Люба, Мілянич Мотря, Михалевич Люба і Павло, Мокрівський Іван, Онуфрів Григорій, Павельчак Анна і Теодор, Подгорецька Арета, Рекуча Дарія, Сєрант Стефанія й Іван, Слиж Богданна і Володимир у пам’ять Яреми Бачиньського, Стецко Евгенія, о. Василь Тівадар, Ференцевич Христина і Юрій, Хемич Марія, Шевчук Марія й Ілля, Шіро Микола, Черник Лідія і Ярослав, Яців Ігор, Яцушко Марта.

По 50 дол. – Венґльовська Анна, Войтович Мона й Осип, Гулей Степан, Гусяк Текля, Ґриничин Марія, Дзюбинська Ірина, Здерко Марія й Ірина, Козак Василина, Кизик Орест, Кополовець Софія і Василь, Крижанівська Ева, Кисіль Параскевія й Анна, Лещук Лідія, Панчак Еліза і Василь, Прадивус Леся і Михайло, Світнікі Анна і Петро, Соневицька Наталія, Сорока Орися і Євген, Турко Беверлі Бенні, Федоришин Оксана і Стефан, Хамуляк Анна, Хамуляк Катерина, Хамуляк Іван, Чеґда Іван, Шишка Петро, Штогрин Ігор, Штогрин Орися.

По 25дол. – Дескович Марія, Лойко Розарія.
10 дол. - Гуцько Оксана.

Зібрано пожертв на “Дар любові“ разом із вступом на ювілейну трапезу на пошану Патріярха Любомира, як показує банкова книжечка, під числом 34875-01 – Собор, де є вписані всі приходи з дописаними відсотками на суму 134.076.76 дол. З цієї суми вже передано сто тисяч долярів до Стемфордської Епархії і заплачено ресторанові Ukrainian East Village Restaurant за обід 4,180.00 дол. Залишилось покрити адміністративні видатки.

Список учасників на ювілейній трапезі

Абрамюк Марія, сестра Атаназія Аркадім,ЧСВВ, Барабаш Богдан і Леся, Баранська Лідія, Барна Стефан, Березовська Віра, Білик Ярослава, сестра Юлія Броніска, ЧСВВ, Вархола Юлія, Василик Марія, Вацик Софія, Вербицький Лев й Ірина,сестра Вернарда, ЧСВВ, Вишивана Мирослава, Волинець Любов, Волянська Богданна, о. місіонар Гавриїл Габер, ЧСВВ, Галаган Борис, Галів Микола, Гановський Евген і Дарія, Гірняк Анастазія, Гнатишин Текля, Гоц Семен, Грешко Наталія, Ґандера Орися, сестра Ґардаш, ЧСВВ, Ґелетей Анна, Ґенза Дарія, Ґлют Лідія й Орест, Ґной Ольга і Юліян, Ґриничин Марія, Ґринюк Катерина і Джені, о. ректор Богдан Данило, Дармограй Людмила і Петро, о. Маріо Дацешин,ЧСВВ, о. Декайло Люба й Орест, Дескович Марія, Дзюбинська Ірина, Дребич Данило, сестра Сисілія Дацюк, ЧСВВ, о. Михайло Досяк, Дроздовська Дарія, Дума Наталія, Дякун Мирослава, Зєлик Лариса і Любомир, Зачка Марія, о. Василь Іванів протоігумен Отців Редемптористів в Україні, Івашків Євгенія і Євген, о. Теодосій, Ільницький, ЧСВВ, Кавацюк Іван, Кебало Марта й Орест, Кекіш Дарія і Богдан, Кизик Орест, Клішак Катерина, Ковальчук Іван, Когут Михайло, Козак Анна, Комарницький Роман, Кополовець Софія, Копчинська Юлія, Косович Стефанія, сестра Даніеля Корчак, Коханський Меланія, Кріль Евдокія, представник уряду України до ООН Крижанівський Віктор, Кузик Богдан, Кулинич Зеновія і Мирослав, Кулинич Надія, Куліневський Григорій, Куровицький Ірина і Ярослав, Лавро Марія, Лещук Лідія, Лещук Галина і Григорій, Лис Катерина, Літепло Емілія і Павло, Лозинський Аскольд, Лозинська Марія, Лозинський Миролюб, Лопатинський Оксана й Олег, Владика Василь Лостен, о. Роберто Лукавей, ЧСВВ, сестра Теодозія Луків,ЧСВВ, Луцька Оксана, Лучечко Ярослава й Іван, о. Іван Мазурик, ЧСВВ, о. диякон Юрій і Зоряна Малаховський, Мачай Іванка, Мачай Марта, Михайлів Ольга і Богдан, Мілянич Мотря, Немелівський Олена і Мирослав, Никифорук Василь, Оберишин Галина і Ярослав, представник Генерального Консуляту України в Ню-Йорку Олефіров Андрій, Оліма Людмила, П’ятка Марія, Павельчак Анна і Теодор, Панчак Еліза і Василь, о. Вернард Панчук, ЧСВВ, Петрик Степан, Петришин Володимир, Пиріг Марта, Прадивус Олександра, Приймак Марія, Протоігумен Пилип Сандрик,ЧСВВ, Світнікі Петро, Рекуча Дарія, , Роздольська Мирослава, Рубель Ярослава, Савицький Богдан і Анетт, Савицький Мирослава і Роман, Савчук Надія, Савчук Оксана, Салецька Анна, Семків Анна, Сливоцький Володимира і Стефан, Слиж Богданна і Володимир, Соневицька Наталія, Сохан Олена й Ігор, Стецко Евгенія, Струтинський Наталія і Юрій, о. Іван Тихович, о. Василь Тівадар, Турко Бенні Бевелин, Ференцевич Христина і Юрій, Хрін Адам, Владика Павло Хомницький,ЧСВВ, Чабан Марія і Богдан, Чабан Ірена, Чайковський Любомира і Роман, Чеґда Іван, Чернявський Іван Чехович Донна, Шевчук Марія й Ілля, Шикеринець Василь, Шишка Петро, Шміґель Надія і Мирослав, Штогрин Марія і Юрій, Шумилошич Ірина і Тарас, Шуст Марія, сестра Віра Юлик, ЧСВВ, Юськів Теодор, Яцушко Марта.

В імені Ділового комітету, усім щедрим жертводавцям й учасникам Ювілейної трапези висловлюю невимовно щиру подяку. Водночас запевняю, що Ваш “Дар любові“ Патріярхові Любомиру буде використаний на будову патріяршого собору Воскресіння Христового у Києві, який буде видимою нашою присутністю зєдиненої Христової Церкви з Апостольською Столицею у Римі,там де вона народжувалась, звідки Її було насильно усунено. Вона воскресла і стала Світлом Світла для Українського християнського народу. Поруч дякую канцелярії парафії св. Юра за вжинання приміщення, о. пароху Вернарду Панчуку за допомогу і директорові Академії св. Юра Петрові Шишці за надання безплатно авдиторію.

Списки жертводавців на “Дар любови“ Патріярхові Любомиру на будову патріяршого собору у Києві, учасників на ювілейній трапезі, Почесного і Ділового комітетів, виготовив Микола Галів. Якщо трапились якісь помилки, чи пропущено ім’я і прізвище або подана неточна сума пожертви згори вибачаюсь. Поправки, чи уточнення посилати на адресу або телефонічно: St. George Ukrainian Catholic Church, 30 East 7 St., New York, NY.,10003, tel. 212- 674-1615

УКРАЇНА І СВІТ

Осередки „Просвіти" в Україні розповідають про Голодомор

ЧИКАҐО. – Товариство української мови ім. Тараса Шевченка (ТУМ-Чикаґо) співпрацює з обласними осередками „Просвіти" в Україні та деякими університетами і допомагає їм українськими книжками, яких за цей час було вислано понад 115 тис., а також надає фінансову допомогу на видання українських книжок, журналів та газет, особливо на півдні та сході України.

У нинішньому році особлива увага надається поширенню інформації про Голодомор 1932-1933 років, щоб у кожному куточку України знали про цю трагедію.

У першому півріччі було передано в Україну 9,086 дол. на видавничу працю та вислано 14 пачок українських книжок до Острозької академії, Університету ім. Петра Могили в Миколаєві, Львівського університету та до „Просвіти" в Самборі.

За фінансової підтримки ТУМ Університет ім. П. Могили створив в інтернеті сторінку про Голодомор на Миколаївщині.

В Луганську готують до випуску чотири томи поіменних списків тих, які загинули в 1932-1933 роках, а восени в місті буде встановлено пам'ятник жертвам Голодомору на Луганщині, створений місцевим скульптуром Миколою Можаєвим. Пам'ятник виготовляють майстри з західних областей України.

В Донецьку при фінансовій допомозі ТУМ-Чикаґо видано ряд нових книг з історії, літературознавства та мовознавства, які використовують науковці і студенти, учні та вчителі шкіл. Електронні версії випущених книг роблять їх доступними для широкого кола читачів. Незабаром має появитися в Донецьку перший підручник фармакології українською мовою.

„Просвіта" в Рівному перевидала книжку про Романа Шухевича „Здобути або не бути" Святослава Праска. Цю книжку було розіслано до всіх обласних бібліотек, „Просвіт", музеїв визвольних змагань, університетів. Книжка побачила світ завдяки щедрій підтримці „Самопомочі" в Ню-Йорку (2,000 дол.), Чикаґо (1,000 дол.), Богдана і Нелі Лехманів (200 дол.). Готуються до видання книжки „Голод 1933 року в Україні" та „Дорогі долі", на які ТУМ-Чикаґо передало фінансову допомогу.

„Молода Просвіта" в Херсоні зібрала багато матеріялів про Голодомор в різних районах Херсонщини і готує видання їх окремою книжкою.

В Севастополі просвітяни організували виставки та наукову конференцію „Свідки Голодомору 1932-1933 років", на яку запросили науковців та учнів шкіл.

В Полтаві відбувся шостий Всеукраїнський фестиваль мистецтв „Мазепа-фест", на який прибули популярні українські мистецькі колективи з усієї України. У перший день фестивалю безплатно показували фільми українських режисерів „Богдан Хмельницький" (Микола Мащенко), „Андрей Шептицький" (Олесь Янчук) та „Повстання духу" (Михайло Ткачук).

Харківська „Просвіта" зосередилася на видавничій праці – вже видано 1,500 книжок про війну в Україні 1918-1922 років, Голод 1921-1923 років, Голодомор 1932-1933 років.

„Просвіта" в Сумах плянує видати книгу про Голодомор письменника з Лебедина Бориса Ткаченка. В Запоріжжі також працюють над темою Голодомору.

Центральне правління „Просвіти" в Києві координує працю обласних осередків та частинно фінансово підтримує 17 просвітянських видань у областях України. Вже видано для молоді 12 компакт-дисків з історії України, української культури, спорту, народних звичаїв та обрядів. Проведено літературно-мистецькі конкурси та фестиваль „Шевченко в моєму серці".

Заохочуємо всіх стати членами ТУМ. По інформації просимо писати до: Ukrainian Language Society, 425 Ridge Ave., Clarendon Hills, IL 60514. Електронна адреса: drdanvira@yahoo.com.

Віра Боднарук

Провідники обласних організацій „Просвіти" під час зустрічі в Києві.

Просвітяни з Запоріжжя, Херсона, Севастополя і Симферополя біля української школи в Ялті.

Проща до святинь Зарваниці

ЗАРВАНИЦЯ, Тернопільська обл. – У цьогорічній прощі до Зарваниці 12-13 липня взяло участь близько 200 тис. прочан з України, сусідніх держав і навіть з Канади, США і далекої Австралії. У прощі взяв участь кардинал Леонардо Сандрі, префект Конґреґації для Східніх Церков, Патріярх УГКЦ Любомир Гузар, численні владики, священики, монахи і монахині, представники римо-католицького та православних віросповідувань, представники влади, а передовсім – надзвичайно багато молоді.

У святкуваннях не брали участи православні церков Московського патріярхату, які, як правило, за наказом своїх зверхників, такі прощі обминають. Цьогорічна проща проходила у рамках Року християнського покликання та з нагоди святкування 1020-ліття Хрещення Русі-України.

Кардинал Л. Сандрі у своєму слові в Зарваниці звертався до нашої молоді, словами: "Ви – українці европейці. Ваша історія, мистецтво, культура і в ній глибокий християнський зміст". Кардинал Л. Сандрі брав участь у молодіжних конференціях та монаших спільнотах, які відбувалися у Зарваниці. У своїх словах він наголошував, що „Україна має велике майбутнє. Це багата країна на природні ресурси, а головне – багата на цінних людей, які повні радості і життя".

Кардинал Л. Сандрі поздоровив Патріярха Л. Гузара з 50-літтям священства та 75-літтям від дня його народження. На завершення проповіді Л. Сандрі побажав, щоб врешті УКЦ здобула упрагнений Патріярхат. На ці слова присутні відповіли бурхливими оплесками.

Патріярх Любомир у своїй проповіді закликав присутніх бути вірним Богові та щоб кожен узгоджував християнські цінності зі своїм щоденним життям. Молодь цілу ніч співала, концертувала, лише деякі спали в шатрах і готелі.

Коли закінчилася Літургія в парафіяльній церкві, всі присутні вийшли на площу з запаленими свічками і в такт музики і пісні піднімали свічки вгору, дякуючи за Божі ласки, якими наділюваний наш народ.

Потім відбулася „Хресна дорога", в якій ревно молилися присутні на усіх станціях. Над ранком було запалено ватру.

Ярослав Стех

Сміла – одне з найдавніших міст світу

СМІЛА, Черкаська обл. – Археологічна інспекція Черкаської обласної державної адміністрації дійшла висновку, що найдавніше поселення на території Сміли виникло ще на початку раннього залізного віку. Мабуть, саме тоді й було збудовано першу смілянську фортецю.

Такий висновок було зроблено на основі археологічних досліджень городища „Замок" у центральній частині міста. Здійснив їх експедиційний загін під керівництвом археолога Олександра Назарова.

Уламки керамічного посуду майже 3,000-літньої давности знайшли у першому шурфі в перший же день розкопів. О. Назаров був подивований кахлем, на якому зображений вершник, який цілиться з лука. Такого сюжету він ще не зустрічав.

Археолог вважає, що територія Сміли була заселена і за пізньоскіфського часу, за часів зарубинецької культури, не була пусткою в ранньослов'янський період та за давньоруської доби. Бути древнішим за Рим – звучить гордо.

Олександер Вівчарик

Програма Києво Могилянської академії для дорослих

Вперше в Могилянці організовано курси для дорослих.
Програма розрахована на 2 тижні
З 13 по 26 жовтня 2008 року.
Урочисте святкування Дня Академії – 15 жовтня.

Вартість програми $2,000 доларів від особи (переліт до Києва не включено). У цю вартість включено:

- **проживання у Києві та Львові 14 ночей/15 днів (кімната на 2 особи додатково коштує $300)**
- **дворазове харчування (сніданок–обід), + кава, чай, печиво в аудиторіях**
- **екскурсії у Києві, Львові, Каневі, Ужгороді, Мукачеві**
- **всі вхідні квитки до музеїв, на виставки та концерти**
- **транспорт (трансфер аеропорт Бориспіль – Київ – аеропорт Бориспіль), під час екскурсій містом, проїзд поїздом до Львова у вагонах 1 класу та поїздка до Канева, Ужгорода, Мукачева на автобусах**
- **гонорар професорів та оплата праці персоналу, адміністративні витрати**

В програмі може бути не більше 22 осіб, враховуючи кількість кімнат у готелі НаУКМА. Проживання у Києві в готелі для іноземних професорів Києво Могилянської Академії на Подолі на території університету, готель розташований в історичній частині міста на березі Дніпра. Територія університетського містечка цілодобово охороняється. Кімнати на 2 особи мають: кухню, лазничку, телевізор, холодильник, посуд. Кімнати на 1 особу мають: лазничку, телевізор, холодильник.

В першій половині дня від 10.00 години до 13.00 передбачаються дискусії та зустрічі з професорами Києво-Могилянської академії, де учасники зможуть обговорити чи просто послухати про ситуацію в сучасному політичному, економічному або культурному житті України, заплановані дискусії з історії України. Передбачені також зустрічі з цікавими науковцями та політиками.

Друга половина дня (після смачного українського обіду) буде присвячена культурній програмі: відвідання Софіївського Собору, Києво-Печерської Лаври, Андріївського узвозу та Андріївської церкви, Музею історичних коштовностей України, Державного музею українського народного декоративного мистецтва, Музею архітектури та побуту українського народу в с. Пирогово, Національної Опери України та інших цікавих місць. Програмою також передбачені поїздки до Львова та Канева до могили та музею Т. Шевченка.

З питаннями щодо запису на програму просимо звертатись до директора Літньої школи україністики НаУКМА Лариси Кадуріної
тел.: +38044-425-1047, e-mail: lari@ukma.kiev.ua
або до Києво Могилянської Фундації
Тел.: 773-685-1828, e-mail: mail@kmfoundation.com.

Інформацію про цей тур можна буде отримати На сайті Фундації www.kmfoundation.com

Створення такої програми є бажанням Академії показати людям, що ж зробила академія дякуючи коштам, які висилала діаспора для відродження університету. Ми даємо можливість людям особисто побачити, що можуть зробити віра, кропітка праця і фінансова допомога добродіїв.

Прес-центр Києво Могилянської Фундації

Еспаномовний фільм „Між Гітлером і Сталіним“

БУЕНОС-АЙРЕС, Арґентина. — Українсько-Канадський Дослідно-документаційний центр (УКДДЦ) завершив ще одну версію свого документального фільму "Між Гітлером і Сталіним – Україна в Другій світовій війні (Незвідані сторінки історії)". Мова йде про еспаномовну версію. Це вже третій варіянт фільму, який спочатку появився англійською мовою, потім українською, а тепер – еспанською. Технічне оформлення фільму здійснила арґентинська фірма DIVA.

Фільм еспанською мовою виготовлено в Буенос-Айресі з огляду на доступніші кошти. Виготовленням фільму зайнявся Ігор Василик, редактор еспаномовної частини просвітянської газети „Українське Слово" і відомий серед української спільноти в Арґентині громадський діяч.

Головним диктором фільму є Олександер-Василь Шпак, професійний диктор, який роками працював в державній радіостанції, був офіційним диктором в адміністрації президента Арґентини і тепер працює на подібній посаді в арґентинському військовому летунстві. Громада пам'ятає його виступи під час візити Папи Івана-Павла II до української католицької катедри в 1987 році. Тодішній президент Арґентини д-р Рауль Альфонсін призначив О.-В. Шпака керувати телевізійною програмою, з огляду на його українське походження та знання мови. 10 квітня 1987 року папа Іван-Павло II відвідав нашу катедру. Телевізійна програма тривала дві години і транслювалася до 70 країн світу, де понад 1.3 млрд. телевізійних глядачів мали нагоду бачити Папу серед українців.

Важливим внеском О.-В. Шпака до програми був його синхронний переклад на еспанську промови Папи Івана-Павла II українською мовою.

Останніми роками О.-В. Шпак виконує дикторські функції під час Богослужб, які щороку мають місце в арґентинській метрополітальній (центральній) катедрі з приводу річниць Голодомору.

Серед інших дикторів слід відзначити вклад Юрія Баланди з провінції Місіонес, колишнього голови Української Центральної Репрезентації, професійного диктора телевізійного каналу, керівника програми щоденних новин та інших програм по телевізії і радіо. Йому випало перекладати свідчення проф. Нормана Дейвіса.

Також дали свої голоси Маруся Мороз, Христя Гнатишин-Аґрес та Ольга Піта. Серед чоловіків взяли участь в перекладах свідків та професорів Володимир Данилишин, Наум Паук, Євген Маркович, Володимир Василик та І. Василик.

Еспанською мовою сьогодні говорить понад 500 млн. осіб на п'яти континентах та у 23 країнах. Це третя мова світу, після китайської і англійської. А щодо навчання мови, то еспанська стоїть на другому місці. Сьогодні число студентів, які вивчають еспанську, сягає понад 46 млн осіб у 90 країнах світу.

В інтернеті еспанською мовою користується близько 40 млн. відвідувачів.

Треба підкреслити, що цей велечезний еспаномовний світ, розкинений по всіх континентах, дуже мало знає про Україну, її історію та культуру. Брак фінансових засобів дуже обмежує наші інформативні можливості.

Головну ролю в інформаціях про Україну відіграє еспаномовний портал www.Ucrania.com, який заснували в Буенос-Айресі два наші молоді ентузіясти Іван Гатлєський та Степан Дмитрів. Від свого заснування 1 квітня 2004 року і дотепер цей портал уже відвідало понад 1 млн. зацікавлених з понад 90 країн світу.

Вже є домовлення з керівниками цієї інтернет-сторінки, щоб через неї оголошувати наш фільм і сприяти продажеві його зацікавленим у світі. Фільм розповсюджуватиметься разом з супровідною інформативною брошурою еспанською мовою.

Щоб пляново проводити заходи тиражування і розповсюдження цього унікального фільму серед великого еспаномовного світу, потрібно фінансової допомоги нашої жертвенної громадськости, наших добродіїв і меценатів не лиш в діяспорі, але й в Україні. Зокрема потрібно матеріяльної і оперативної допомоги з боку владних структур України.

Усі жертводавці на тиражування і розповсюдження фільму отримають офіційну посвідку для звільнення від податку.

В Канаді чек просимо виписувати на UCRDC (Spanish film) і посилати до: Ukrainian-Canadian Research and Documentation Center: 620 Spadina Ave., Toronto, Ontario M5S 2H4.

В США – на UAFF Inc. (Spanish film) і посилати до Ukrainian American Freedom Foundation, P. O. Box 255, Cooper Station, New York, NY 10276.

Ігор Василик,
керівник проєкту в Арґентині
Олег Романишин,
координатор проєкту в Канаді
Всеволод Ісаїв,
голова УКДДЦ

Зустріч з рідною землею

У „Свободі" (ч. 14) було вміщено статтю „Співак Володимир Луців не забув рідне місто", у якій зокрема зазначалося, що В. Луців – відомий артист, меценат, організатор мистецьких виступів закордонних українських ансамблів, знову збирається відвідати Україну. Після цієї візити редактор тижневика Левко Хмельковський попросив мешканця Лондону, Великобританія, В. Луцева розповісти про подорож.

У Надвірній після презентації нових талантів – лавреатів Культурно-мистецького фонду ім. Володимира Луцева. Зліва: Ігор Андруняк – секретар Надвірнянської міської ради, д-р Іван Томин, В. Луців, д-р Адам Бунь, Ольга Максимюк – голова фонду ім. Володимира Луцева, Ігор Писклинець – голова Надвірнянського району, Леся Луців, Ярослава Павлів – член Національної спілки журналістів України, член НТШ.

– Моя поїздка з дружиною Лесею була повна емоцій, плідних зустрічей та, на мою думку, корисних подій. Почну зі Львова. 12 травня у Львівській національній музичній академії ім. Миколи Лисенка мене представив присутнім проф. Олександер Зелінський, який не раз писав про мене тепло і фахово. Проф. Оксана Герасименко, відома бандуристка, її батько Василь Герасименко, корифей бандурного мистецтва, проф. Любов Кияновська були на зустрічі. Провадила програмою проф. Людмила Посікира.

У своєму виступі я наголошував, що у дуже складних тодішніх умовах, коли не було фахових українських музикантів, треба було записати пісні, бо ностальгія за Україною була постійною. Тому усі зусилля були спрямовані на те, щоб щось корисного робити, щоб якось відтворити Україну для себе, живучи поза нею. На мою честь співали і грали на бандурах випускниці академії.

13 травня була зустріч у Львівській національній академії мистецтв. Представив мене віце-ректор академії Роман Яців, а головне слово після прослухання різних пісень мав відомий поет Роман Лубківський, колишній Посол України у Чехії, а тепер голова Комітету з присудження Шевченківських премій. Були присутні ректор академії проф. Андрій Бокотей, міжнародний авторитет мистецтва у склі проф. Роман Василик, проректор Академії ветеринарії проф. Володимир Цимбала з дружиною (це батько співака Ореста Цимбали, який є керівником проєктів обидвох моїх дисків і якому я завдячую усю теперішню діяльність, бо це він намовив і допоміг, щоб це здійснити).

В обох академіях була мова про музику, але багато ширше – про стан української культури, духовний рівень суспільства.

14 травня відбувся мій виступ перед викладачами та студентами Університету Ставропіґіон у Львові. Була мова про те, що тільки великими знаннями і солідністю своєї праці зможемо заімпонувати чужинцям та думати про наш вступ в Европейську спільноту.

– Чи вдалося відвідати рідне місто?

– Зі Львова ми поїхали до просвітян Кременця. Заля була повна. Лілія Слідзінська представила мене і дружину під рясні оплески, а колишній професійний співак (баритон) Олександер Мисько гарним голосом почав співати „Виростеш ти сину" на слова Василя Симоненка. За ним почали усі присутні співати. Це була дійсно зворушлива хвилина.

У Кременецькому обласному гуманітарно-педагогічному інституті ім. Тараса Шевченка, відбулась зустріч з ректором Афанасієм Ломаковичом. Були присутні проф. Анатолій Багнюк, завідувач катедри філософії та економічної теорії, інші викладачі. Це великий інститут з численними катедрами – кузня науки, яка бере свій початок від заснування Волинського ліцею понад 200 років тому.

У Надвірній Володимир Луців серед учнів Надвірнянської школи ч. 3 – члена Европейського клюбу.

На нашу честь влаштували прекрасний концерт, у якому виступали музичні викладачі інституту, камерний хор, капеля бандуристок, народний самодіяльний хор. Вони показали велику різнорідну музичну культуру України. У концерті виступив бандурист і співак високої кляси Дмитро Губ'як, який тепер працює у інституті.

У моєму рідному місті Надвірній 25 червня відбулась восьма презентація талантів. Заля у Ратуші була виповнена, а концерт був на надзвичайному рівні.

До Надвірної приїхала Ганна Карась – доктор філософії, яка працює над докторською дисертацією „Музична культура української західньої діяспори як соціокультурний феномен XX ст". Ми мали довгу і плідну розмову на ці теми. Доцент Прикарпатського університету ім. Василя Стефаника у Івано-Франківську, бандурознавець Віолета Дутчак пише також докторську дисертацію на тему „Українські бандуристи у світі".

Радію, що у київській фірмі „Наш формат" випущено диск українських пісень у моєму виконанні.

– А тепер які у вас турботи?

– Це поїздка в Україну голяндського хору ім. Миколи Лисенка з Нювейґену, біля Утрехту, в Голяндії. Вони дуже добре співають як клясику так і Літургію, народні пісні. Концерти хору мають відбутися у вересні.

– Дозвольте вас привітати з нагородженням орденом „За заслуги" вже другого ступеня.

– Посол України у Великобританії д-р Ігор Харченко та радник з питань культури Владислав Роговий повідомили, що вони хочуть вручити орден на День Незалежности, коли вони запросять понад 100 дипломатів та різних особистостей із світу культури, підприємництва та мистецтва. Це було б гарно і серйозно на славу України.

Професор Львівської національної музичної академії ім. Миколи Лисенка Олександер Зелінський (зліва) представляє Володимира Луцева на зустрічі з професорами та студентами академії.

На зустрічі Володимира Луцева у Львівській національній академії мистецтв.

Комікси про УПА. Ще одне видання

Рівно рік тому увагу громадськості привернула книга „Україна в боротьбі", яка в засобах масової інформації дістала назву – „Комікси про УПА". Після трьох її перевидань у 2007 році, в кінці червня світ побачив четвертий, на цей раз російськомовний, 10-тисячний наклад.

Ця модерна форма подання національної історії у жанрі коміксів вперше була застосована у 1953 році. Тоді серія малюнків „Україна в боротьбі з наїзниками" друкувалася у газеті „Америка", яку ще й тепер видають українці у Філядельфії.

Вдруге серію з 129 малюнків було надруковано впродовж 1971-1972 років у дитячому журналі „Крилаті", який видає Спілка Української Молоді Америки. Саме це видання було взято за основу при підготуванні книги „Україна в боротьбі".

Перше видання вийшло за державні кошти, що, щоправда, викликало неґативну реакцію тогочасного віце-прем'єра-гуманітарія Дмитра Табачника. Друге видання було уже комерційним, а третє – соціяльним (фінансувалось за кошти приватного підприємця). Громадську складову цього проекту забезпечувала Спілка Української Молоді в Україні.

Отож 12 тис. україномовних примірників доповнило декілька тижнів тому 10-тисячне видання російською мовою. Весь наклад заплановано поширити в південно-східньому реґіоні України.

Авторитетне польське видання „Rzeczpospolita" навіть встигло минулого року взяти коментар щодо згаданої книги в останнього командира УПА Василя Кука-Коваля. Його оцінка була позитивною, він сказав: „Рішення видати комікси „Україна в боротьбі" дуже мене обрадувало…".

Автор доволі багато малюнків присвятив порозумінню між вояками Червоної армії та їх ідеологічними опонентами – упівцями і греко-католицькими священиками.

З відомих українських постатей у книжці можна зустріти лише чотирьох осіб – поетесу Олену Телігу, яка загинула від рук ґестапо, виконавця атентату на радянського консула у Львові в 1933 році, а згодом й активного діяча націоналістичного підпілля Миколу Лемика, а також двох найбільших тогочасних духовних авторитетів – митрополита Андрея Шептицького та його наступника Патріярха Йосифа Сліпого. Останній згадується в контексті ув'язнення, яке він відбував впродовж 18 років. На волю він вийшов у 1963 році, отже, можна припустити, що автор, який у 1953 році створював „Україну в боротьбі", не знав про долю майбутнього Патріярха. Очевидно, що цей малюнок з'явився у другому виданні (1971-1972), з якого й було зроблено усі сучасні перевидання.

Питання оригінального тексту з 1953 року, творчої спадщини й біографічних довідок про самого автора, Леоніда Перфецького, залишаються відкритими. Скупі дані свідчать, що він навчався в художніх академіях Кракова та Парижу, його ім'я пов'язують із славною школою Олекси Новаківського. Сам Л. Перфецький здобув бойовий досвід у лавах українського війська в 1917-1921 роках, а в часі Другої світової війни – в лавах дивізії „Галичина". Ще під час Другої світової війни професор Л. Перфецький встиг попрацювати у Львові керівником малярського відділу Інституту народної творчости, проте, найбільше мистецької слави здобув власне як художник-баталіст.

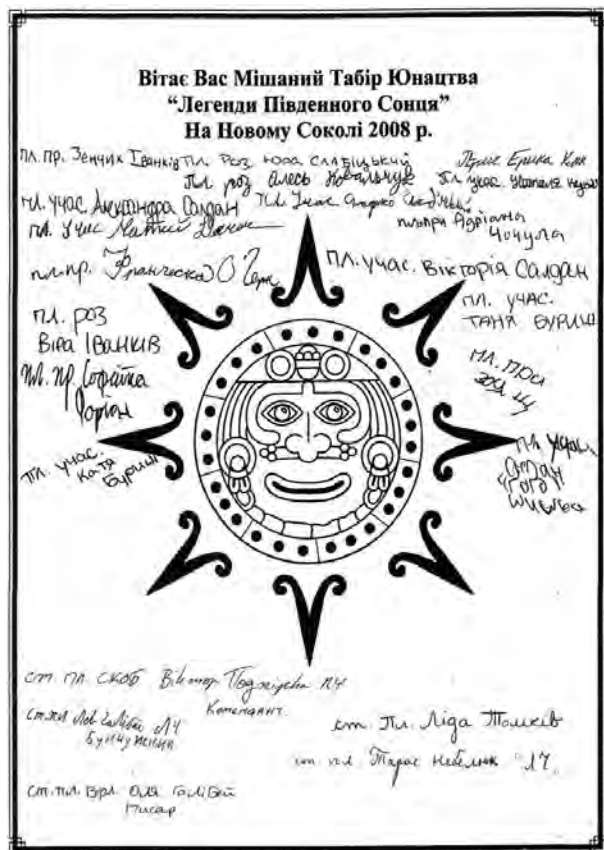
Сторінки нового видання.

Ініціятори перевидань „Україна в боротьбі" підкреслюють, що одним з завдань видання було повернути Україні ім'я заслуженого в діяспорі, але забутого на рідній землі митця. Сьо годні його праця, через півстолітню відстань, покликана в простій і доступній формі оповісти дорослим і малим про довгу й складну дорогу боротьби, віри та жертовности українського народу.

Спілка Української Молоді в Україні має намір до 100-ліття з дня народження Степана Бандери, яке виповниться у 2009 році, підготувати і видати серію коміксів про життя та смерть провідника революційної ОУН.

Святослав Липовецький,
Київ

Привіти з пластових таборів

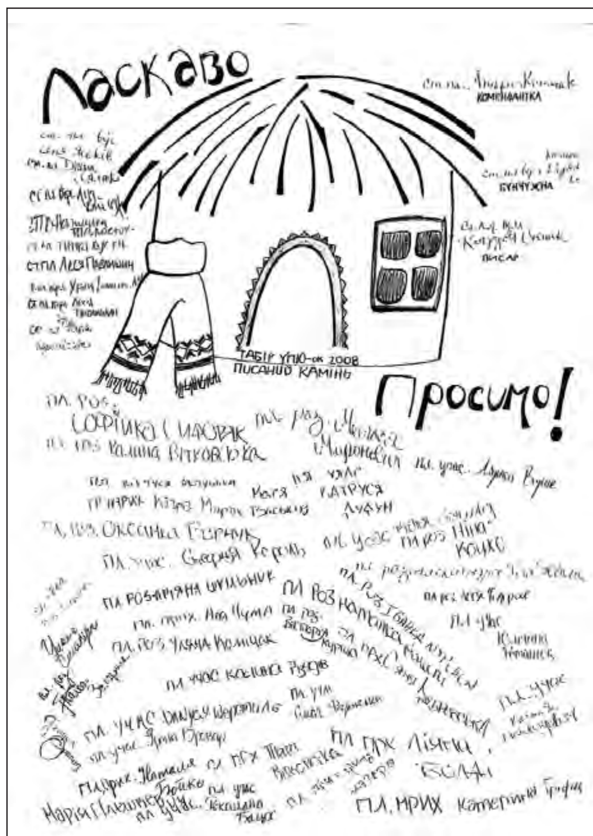
Новий сокіл. Табір юнацтва „Легенди південного сонця".

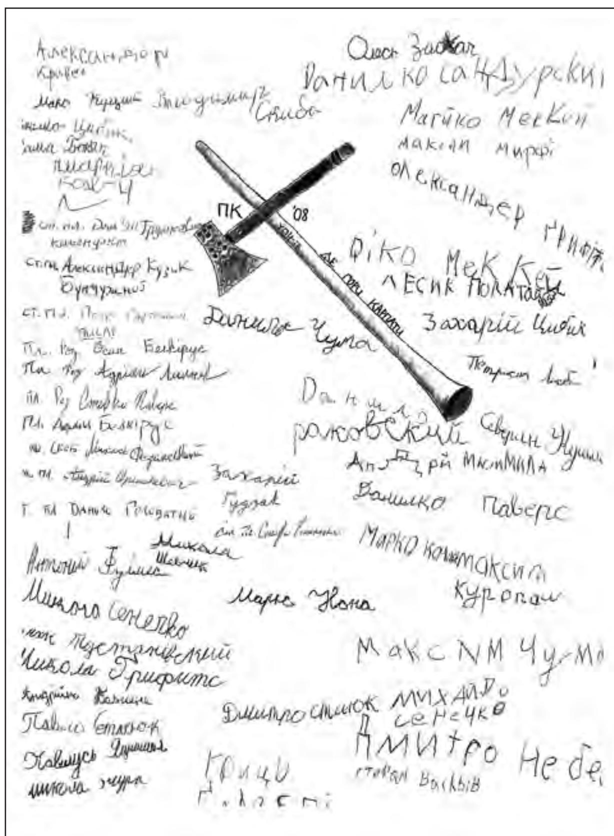
Вовча Тропа. Табір юнаків „Ходіть, браття, Союз розбивати".

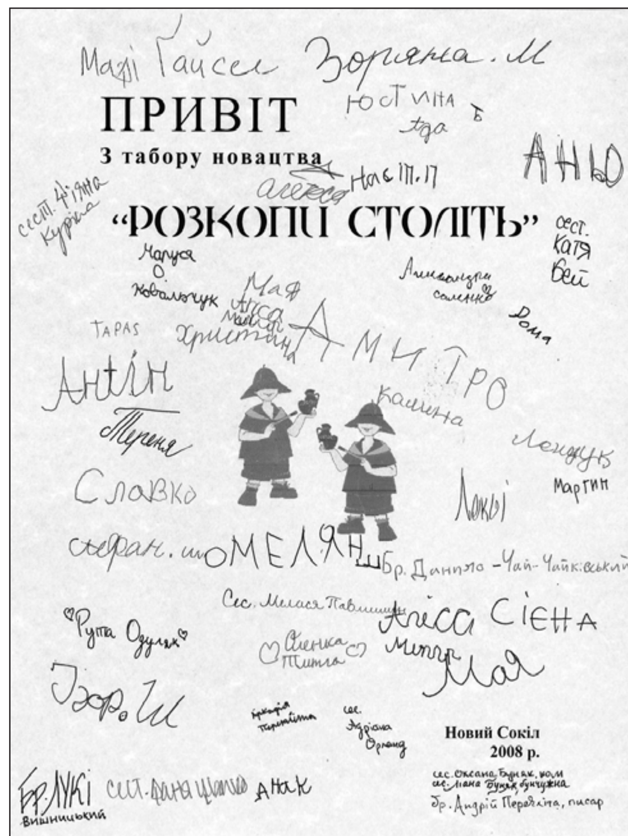
Вовча Тропа. Табір юначок „За покликом серця".

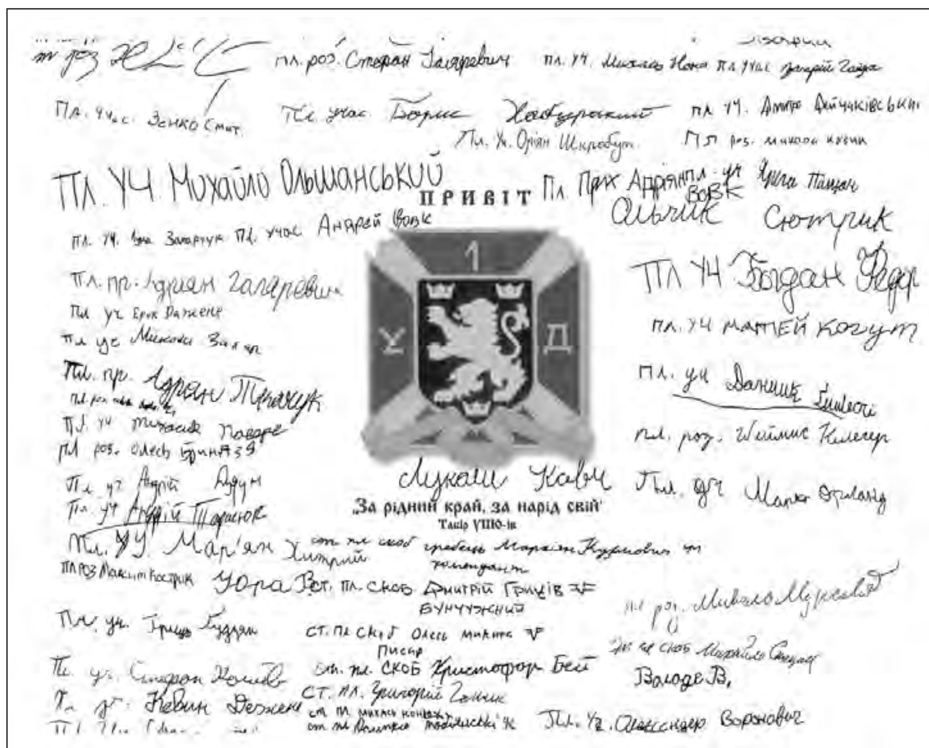
Писаний камінь. Табір юначок „Ласкаво просимо".

Писаний камінь. Табір новаків „Де гори Карпати".

Новий сокіл. Табір новацтва „Розкопи століть".

Писаний камінь. Табір юнаків „За рідний край, за нарід свій".

Вовча тропа. Табір новачок „Ходіть зі мною".

Привіти з пластових таборів

Про літні табори пластунів у США

МІДЛФІЛД, Огайо. – У США Пласт має три діючі літні оселі, які щороку приймають сотні пластунів. Оселю „Писаний камінь“ пластова станиця Клівленда придбала у 1964 році, насамперед для місцевих пластунів. Тепер сюди приїжджають на табори діти з різних куточків Америки – від Чикаґо та Дітройту, від Вашінґтону до Філядельфії.

Колись тут була фарма, на якій нічого не змінили. Адже, як розповідає голова таборової комісії Марко Бей, ідея Пласту полягає у вихованні молоді у дусі єднання з природою: „Діти вчаться жити в природі. Ми хочемо, щоб це була примітивна оселя. Це не є оселя для відпочинку“.

Протягом трьох тижнів хлопці та дівчата живуть у лісі. Новаки та новачки віком від шести до 11 років живуть у примітивних приміщеннях. Старші юнаки та юначки – від 12 до 18 років – у наметових таборах. За дітьми доглядають, вчать і виховують старші пластуни, як правило, студентського віку. Перед тим, як їм дозволяють стати провідниками, вони проходять спеціальний вишкіл.

Маркіян Кузьмович вже кілька років приїжджає зі штату Род-Айленд. Ще вісім років тому він сам був юнаком на „Писаному камені“ і вчився будувати браму при вході до табору. Будівництво брами – традиція, яка передається через покоління пластунів по всьому світі, під час якої хлопців та дівчат вчать співпрацювати з іншими.

Після двох тижнів таборування в оселю приїжджають батьки, для яких пластуни готують спеціяльну мистецьку програму „День пластуна“. Розвиток творчих здібностей – одна з засад виховання пластунів.

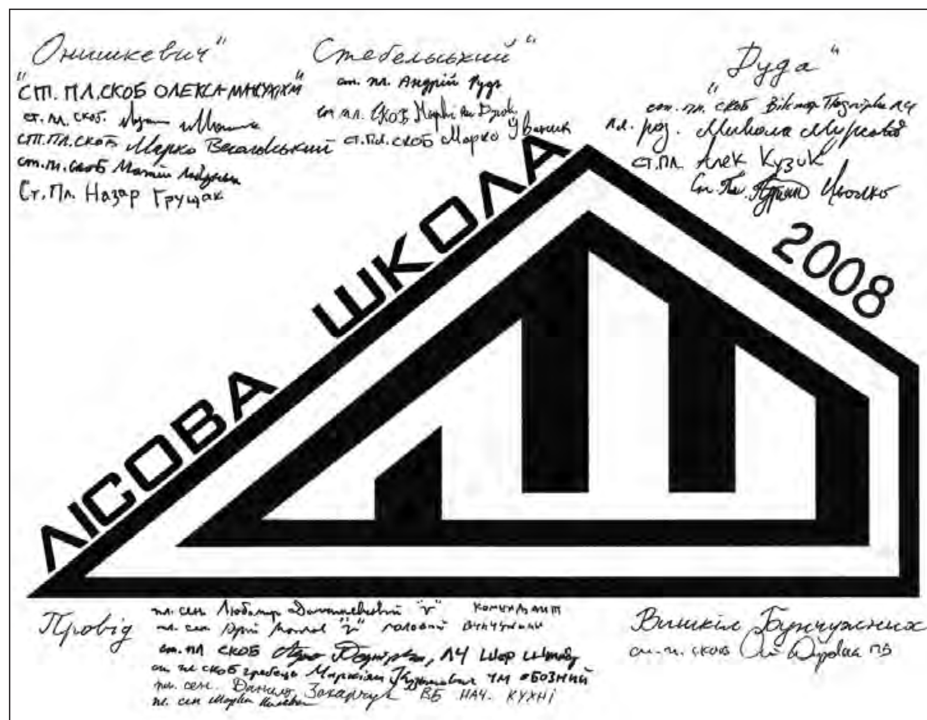
Пласт був створений у західній Україні у 1911 році, на зразок об’єднань британських скавтів. На відміну від багатьох подібних організацій світу, членом Пласту можна залишатися усе життя. Мешканець Чикаґо Андрій Дурбак у Пласті вже 50 років. Членами організації є вся його родина. Донька та син працюють вихователями. І А. Дурбак цим пишається: „Це мене дуже радує, тому що вони знаходять в цьому багато задоволення і роблять добро“.

Християнська мораль – один з ідеологічних принципів Пласту. Щонеділі під час таборів в оселі „Писаний камінь“ відбувається Служба Божа. Настоятель церкви св. Андрія у Пармі, Огайо, о. Ігор Касіян каже: „Нашим завданням сьогодні є об’єднати всі християнські віросповідання в єдиний український рух, аби ми розуміли, що ми християни, незалежно від того, чи ми католики, чи православні. Аби діти виховувалися у християнському дусі“.

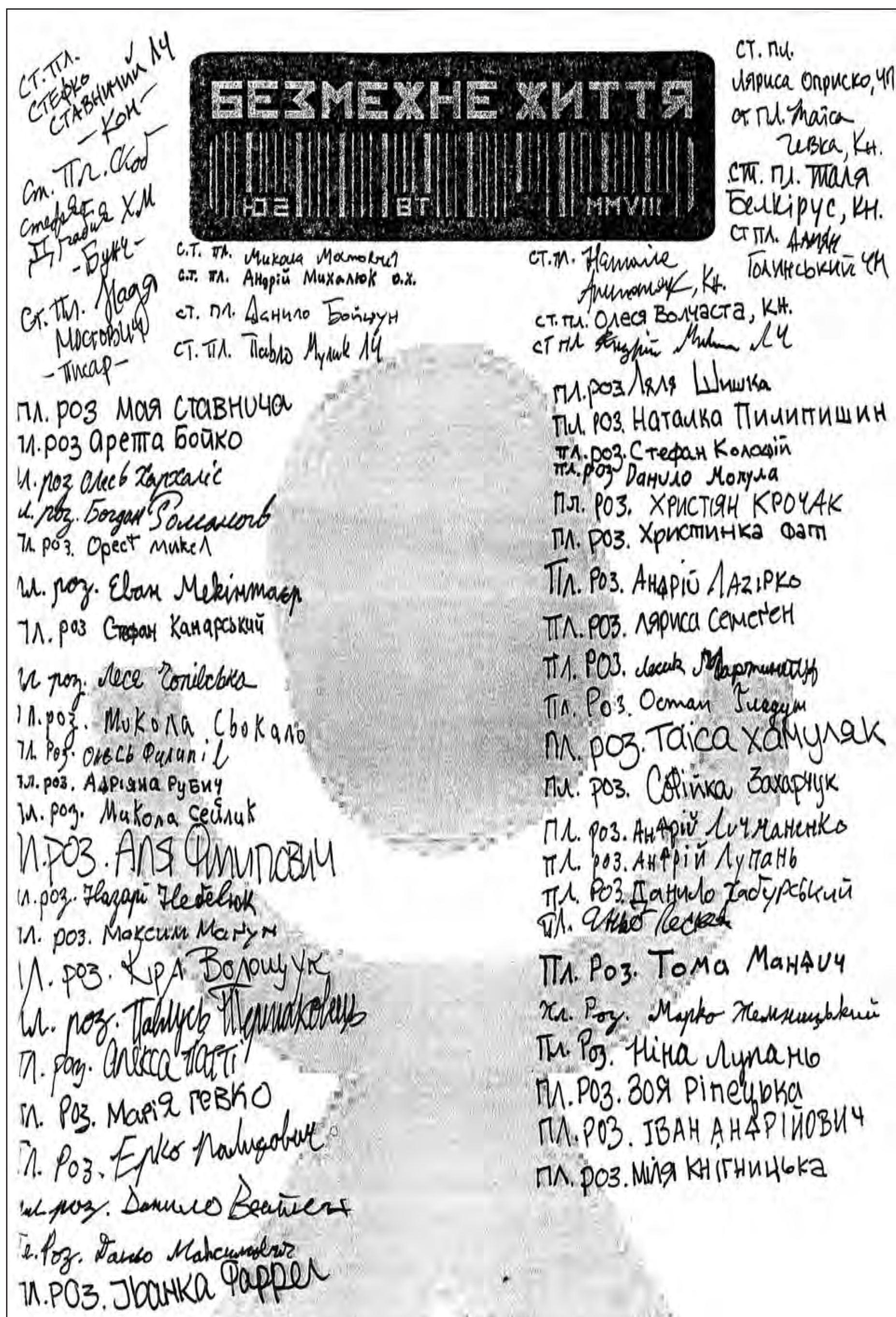
У США Пласт зформувався після Другої світової війни. Організація має лише одного оплачуваного працівника на всю країну. Всі вихователі та адміністрація працюють добровільно. Мета Пласту – сприяти всебічному патріотичному вихованню української молоді. Саме тому батьки приводять дітей у Пласт з самого дитинства. Для малюків віком до шести років на „Писаному камені“ діє табір „Пташата“, в якому вони проводять тиждень разом з батьками.

Останнім часом все більше новоприбулих іміґрантів записують своїх дітей у цю організацію. Чверть з майже 200 дітей на „Писаному камені“ цього літа – діти новоприбулих.

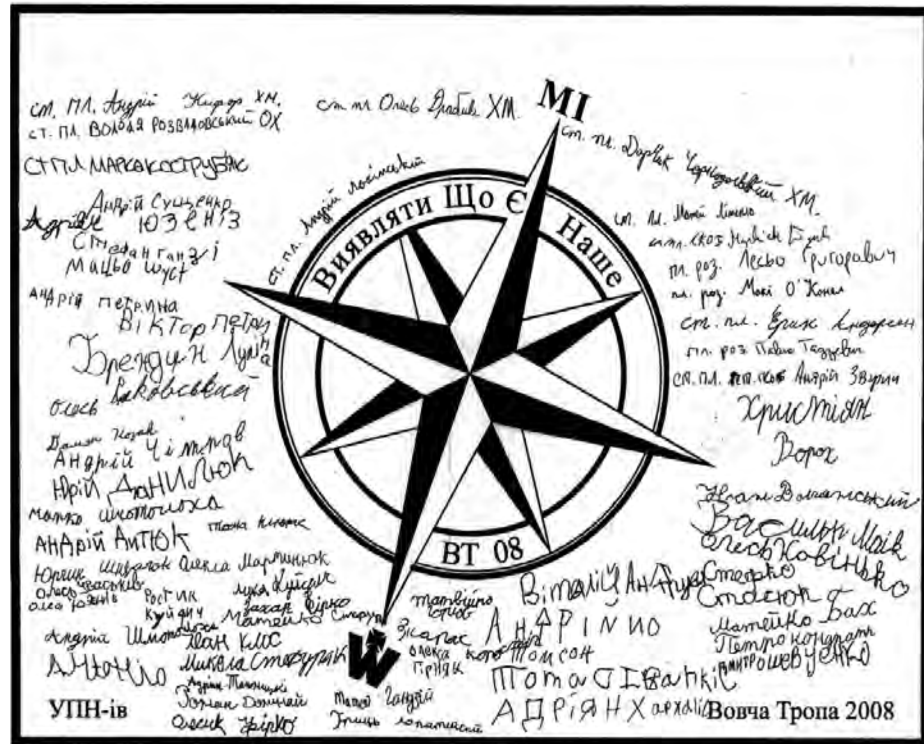
Зореслав Байдюк,
„Голос Америки“

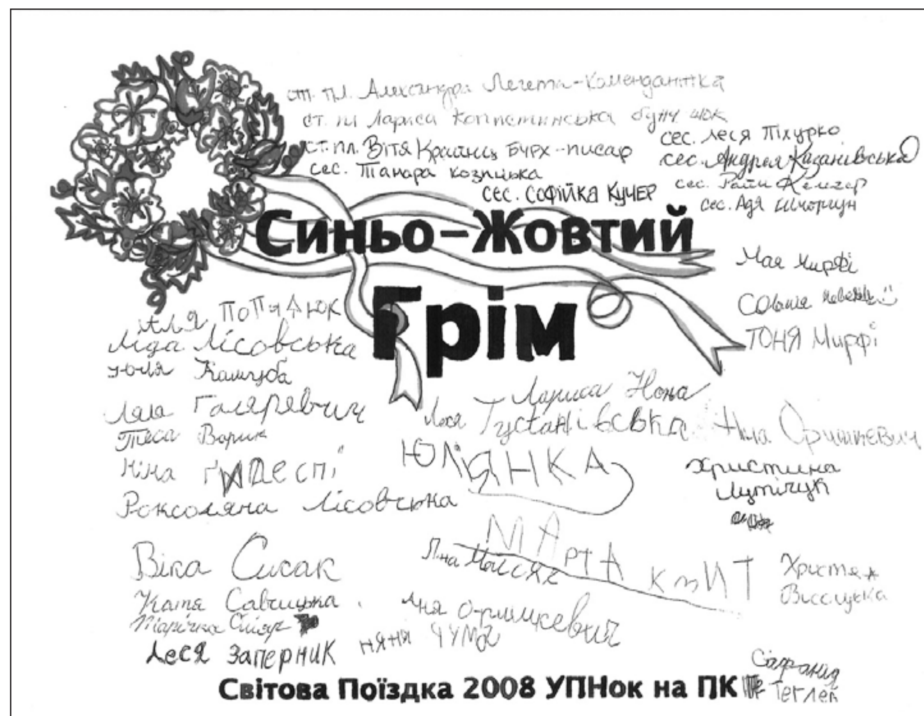
Гантер, Ню-Йорк. Вишкіл юнацьких булавних „Лісова школа-2008“.

Вовча тропа. Табір старшого юнацтва „Безмежне життя“.

Вовча тропа. Табір новаків „Виявляти, що є наше“.

Писаний камінь. Табір новачок „Синьо-жовтий грім“.

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Поезія і проза дніпропетровських театрів

Найкраща актриса сезону Наталя Новостройна.

ДНІПРОПЕТРОВСЬК. – Шістнадцять років тому керівники Дніпропетровської та Запорізької областей разом зі Спілкою театральних діячів України вирішили щороку проводити конкурс театральних прем'єр сезону. Назвали його – „Січеславна" (Дніпропетровськ за гетьмана Павла Скоропадського у 1918 році мав назву Січеслав).

Спершу на театральні конкурсно-фестивальні заходи давали кошти, а потім фінансування припинилося. Чиновникам театри не потрібні! У червні, наприклад, 15 місцевих чиновників полетіли на чемпіонат Европи з футболу – посадник Дніпропетровська й усі вісім його заступників. Краще б вони пішли до театру! Зрозуміло, що коштів на проведення травневого свята „Січеславни" у влади не знайшлося.

Усе ж конкурс відбувся – були нагороджені найталановитіші, найцікавіші, найкорисніші для суспільства театральні роботи.

Членом жюрі „Січеславни-2008" був і автор цієї статті. Ґран-прі присуджено творчій групі постановників сценічного дійства „Карміна Бурана" в Дніпропетровському оперному театрі. Про цю видатну виставу була розповідь у „Свободі" (ч. 19).

Найкращими драматичними виставами „Мойсей" за поемою Івана Франка і „Земля" за Ольгою Кобилянською. Інсценізацію першої підготував режисер-постановник, Заслужений діяч мистецтв України Володимир Мазур („Свобода", ч. 23).

Другу інсценізацію виконав Григорій Богомаз-Бабій. Чудово грав у виставі Заслужений артист України Василь Чечот в ролі господаря Івоніки. Його визнано лавреатом „Січеславни-2008" у номінації „Найкраща чоловіча роля".

Оформляли сцену вистави „Земля" Олена Яременко та Заслужений працівник культури України Володимир Бобров. Бачимо на обертовому колі величезну конструкцію, яка заповнює сцену. З неї, як з гирла великого глечика часом, виходили артисти. А зверху на „глечику", наче на веранді, відбувалася дія. Чи добре таке рішення? На мою думку, ні. Хоча б тому, що заля має погану акустику. Крім того, О. Яременко, працюючи над українською стилізацією одягу, щось наплутала з календарем: у неї одночасно один одягнутий у кожух, наче на лютий мороз, а другий має на собі легку сорочку!

Нагороджуючи „Землю", жюрі врахувало в діяльності режисера Г. Богомаза-Бабія його уміння вибрати драматургічний матеріял, багаторічну працю в Дніпропетровському театрально-художньому коледжі з навчання майбутніх акторів театру драми.

Варто розповісти про конкурсну виставу „Доньки-матері" за п'єсою Олександра Марданя у Дніпродзержинському музично-драматичному театрі ім. Лесі Українки, поставлену Заслуженим діячем мистецтв України Сергієм Чулковим. Виконавиця провідної ролі Наталя Новостройна визнана найталановитішою у номінації „Найкраща жіноча роля", ставши лавреатом конкурсу.

Героїзм Н. Новостройної в тому, що вона талановито зіграла у спектаклі за, на мою думку, поганою п'єсою (може, комусь більш до вподоби буде епітет „слабкої"). Чому наважився висловитися настільки категорично? За мірками сучасного театру в міжнародному контексті, п'єса О. Марданя – взагалі поза критикою, це суміш банальних дрібних подійок, записаних побутовою мовою, з використанням негарного смаку банальних примовок, які автор намагається удавати за афоризми. Певен, що цього не станеться.

Н. Новостройна не дозволила собі опуститися до рівня авторського тексту, стала вище автора, за що й заслужено отримала нагороду.

На „Січеславні-2008" були також нагороди у номінаціях „Лялькова вистава", „Казка для дітей", „Музична вистава", „Клясичний балет", „Режисура", „Сценографія", „Пластичне рішення", „Музичне оформлення", „Жіноча роля другого пляну", „Чоловіча роля другого пляну". Були номінації і для молодіжних колективів та вистав, яких нагороджували як „Надію Січеславни-2008". Окремо відзначили й найкращу студентську роботу тих, хто навчається у Дніпропетровському театрально-художньому коледжі.

Урочистості завершилися величним хором з „Карміни Бурана" у виконанні співаків Оперного театру та не менш величним „Многія літа!" на адресу самої „Січеславни".

Володимир Єфимов

ФІЛАТЕЛІЯ

На марках: годинники, природа Криму

Видавництво „Марка України" Українського державного підприємства поштового зв'язку збагатило поштовий обіг новими випусками. 18 червня вийшов бльок „Кримський природний заповідник". Автор – Миколай Кочубей. У ньому вміщено чотири марки, на яких зображені гриф чорний (Aegypius monachus), олень благородний (Cervus elaphus), квітка „Смілка яйлинська" (Silene jailensis N. Rubtz) і Лебедині острови з птаством. Номінал кожної марки – 1 грн.

Автор бльоку „Годинники з колекції Музею етнографії та художнього промислу у Львові" – Світлана Бондар. Марки належать до серії „Скарби музеїв України". На них зображені старовинні годинники з Франції, Англії, Австрії, Німеччини. Номінал кожної марки – 1 грн.

У вересні будуть введені в обіг марки серії „Українська пісня": „Колядки", „Веснянки-гаївки", „Козацькі пісні", „Чумацькі пісні". Художник – Миколай Кочубей.

Замовити нові марки можна за адресою: Видавництво „Марка України", Хрещатик, 22, Київ, 01001 Ukraine. Електронна адреса: stamp@stamp.kiev.ua.

Л. Хм.

У СВІТІ ПОЕЗІЇ

Ганна Черінь

Сірі очі

Як зорі на обличчі ночі,
Краса людини – її очі.

Є очі сині – наче море,
І є зелені – теж як море...
І ще ж існує Чорне море,
І чорні очі – чорне горе...

Чи вдома, чи на чужині –
Які ж судилися мені?

У різнобарв'ї, наче квіти,
Сміються очі – самоцвіти.
У цім барвистім дивнім вирі
Найкращі – кришталево-сірі,
А в глибині горять вогні!
Такі судилися мені.

20 травня 2008 року

* * *

У зеленій церкві
На килимне зілля
Вийшли аж три пари,
Стали на весілля.
Що у першій парі
Ясен і калина –
У серпанку білім
Молода дружина.
Обнялись над яром
Явір із вербою...
А третяя пара,
Милий, – ми з Тобою.

12 вересня 2008 року

Вибух

В навколишніх вулицях,
сповнених вщерть,
Океанно хвилюється натовп.
Що сталось?
Якоїсь „мадонни" концерт –
Чи з'їзд делеґатів НАТО?
О ні, тут загине
столітній колос,
Давнє чудо Нового Світу –
Величезний, уславлений
хмарочос
У вибусі динаміту.
А з якої причини?
Каміння торос...
Хочете знати Америку?
Це – країна,
де знищують хмарочос,
Щоб дати місце
малому скверику.

2 травня 2007 року

„Щосъ рими сумно пов'язались"

19-літня талановита дівчина Марічка Гев походить з мого родинного села Горуцько (перезнаваного за радянської влади на Гірське). Вона робить гарне враження надійної для України молодої людини. Ми з дружиною постараємось фінансово допомогти їй у студіюванні. Буду вдячний за поміщення у „Свободі" віршів з її книжки „Мелодії мого серця". Я певний, що перша згадка про неї в українській газеті США буде для неї великим заохоченням до дальшої праці.

Іван Лучечко,
Джерзі-Сити, Ню-Джерзі

Ми два світи

Я заплачу за тобою.
Ти там, я тут. Як два світи,
Ми так далекі між собою,
А може, це пройшли роки?
Я не забуду твої очі.
Ти там, я тут, і два світи
Нас розділяють... Я не хочу,
Щоб були межі і мости.

* * *

Пробач мені за те, що полюбила.
Пробач мені... А може, ні!
Я просто щастя загубила,
Співаючи журливії пісні.

* * *

Щось рими сумно пов'язались
На аркуші мого життя,
І з кимось болісно прощались,
І йшли далеко в забуття.
Чорнило капало, ридало
І бігло швидко до душі –
Пролилась кров. І застигали
Сльозинки болю на щоці.

Не забуду літа

Жовтень настав.
І листя жовтіє.
Пісня лунає,
Серденько мліє.
Може, це – сон,
А може, – зітхання.
Жовтень приходить,
Приносить прощання.
Прощання? Із ким?
Напевно, із літом.
Воно вже давно
Відійшло у минуле,
Та тільки в душі
Живе буйним цвітом,
Його моє серце
ще не забуло.

Село

Немає кращого на світі,
Ніж рідна хата і село,
В якім зросла, в якім зігріта
Батьківським теплом.
А біля хати море квітів,
Природа ніжна й чарівна,
Теплом оселі все зігріте,
Зігріте серце і душа.
Село моє, у мене ти єдине,
У пам'яті живеш завжди,
Ти найдорожче у людини,
До тебе зможу
будь-коли прийти.

На вільних крилах

Розправлю вільно білі крила,
Торкнуся сонця ледь... пером,
Я підніму небес вітрила –
В щасливу путь! Своїм крилом
Зітру незгоди і печалі,
Огорну цілий-цілий світ –
В щасливу путь! Все далі й далі!
Аж до мети – стрімкий політ.
Лети, лети й не озирайся,
Ти серця вірний, дужий птах.
Почуєш грози – не вертайся,
Лети крізь ночі лютий страх.
Неси це слово на вітрилах
Моїх шляхетних кораблів,
Неси весну на вільних крилах
Крізь хвилі бурь чужих морів.

Марічка Гев

Літо

Так лагідно всміхнулось літо,
Торкнулось рідного села.
Берізка, похиливши віти,
Зраділа, бо прийшла пора.
Пора для щастя і любові,
Для радості і для життя.
Всміхнулись зорі світанкові,
Всміхнулась матінка-земля.
І соловейко в гаю знову
Співає радісно пісні.
Пташки заводять тут розмову
Про світлі, теплі, ясні дні.
А стара вишня біля хати
Схилилась низько до землі.
І зустрічає рідна мати,
Зустрічають солов'ї.
Дарує літо барви квітів,
Чарує радістю й теплом,
І щось шепочуть тихо віти,
І щось у серці ожило.
А це любов вирує знову
До щастя й рідної землі.
І чути дивну колискову,
Й десь линуть, линуть журавлі...

Вірш з сімейного архіву

Євгенія Ковальська з Кольорадо, розбираючи архів свого покійного брата Володимира Локтя, знайшла його лист і вірш Ярослава Кужеля, йому присвячений. Вміщуємо уривки з листа і вірша.

Минулого тижня я дістав поштою вірш „Туга за рідним селом", який присвятив мені наш односельчанин з Тростянця Ярослав Кужіль. Сльози покотилися з очей. Я мушу признатись, що так ще ніколи ніщо мене не зворушило, як цей твір.

Володимир Локоть

Туга за рідним селом

Володимирові Локтеві, колишньому жителеві Тростянця Великого, Зборівщина

Час пливе, час пливе.
Як ріка водою,
Там то пливуть літа наші
Бистрою водою.
Ось недавно – так недавно,
Був я ще хлопчина:
Невеличкий, дрібним ростом,
Миколів хлопчина.
Село моє, село рідне,
Тростянець Великий,
Скільки ж споминів із нього,
Радощів і втіхи!
Там родився, там хрестився,
Там ходив до школи,
Не забуду село моє,
Я в житті ніколи.
Там стояла на горбочку,
Біла як лілея,
Наша церква, наша гордість,
Свята Параскевія.
Вона була наша мати,
Про усіх нас дбала,
Під час горя й недолі,
Всіх нас пригортала.
У цій церковці я молився,
В свята і неділі,
Ходив щодня на Маївку,
У дні майовії.
А Великдень! Милий Боже!
Яка була радість,
Як „Христос Воскрес" співали,
Сльози з очей лялись.
Як „Христос Воскрес" співали,
Аж вікна дрижали,
Так то наші добрі люди,
Бога прославляли.
Біля церкви цілу нічку,
Огнища палили,
Біля вогню старі ґазди,
І хлопці сиділи.
Гомоніли старі ґазди,
Про наше минуле:
Про козаків, турків, татар,
Які війни були.
Старші хлопці-парубки,
Вогню пильнували,
Та на вогонь, як закон
Всякі речі клали.
Чи ворота, чи колеса,
Або старі сани,
Про що старші парубки,
Наперід придбали.
Село моє, хатки рідні,
Солом'яні стріхи,
Як було там любо жити,
Скільки було втіхи!

НОВІ ВИДАННЯ

У Києві представлено двотомник спогадів Григорія Костюка „Зустрічі і прощання“

КИЇВ. – У Національному університеті „Києво-Могилянська академія“ відбулася презентація двотомника спогадів Григорія Костюка „Зустрічі і прощання“, яку влаштували Інститут літератури Національної Академії Наук України і видавництво „Смолоскип“.

Книгу спогадів відомого українського літературознавця, суспільно-громадського діяча, співробітника часопису „Свобода“ Г. Костюка видав „Смолоскип“. Представлено мемуари також в Кам'янець-Подільському педагогічному університеті ім. Івана Огієнка.

На презентацію в академії був запрошений син Г. Костюка, відомий у світі астрофізик, співробітник Національного управління з аеронавтики і досліджень космічного простору (НАСА), Теодор Костюк, який розповів чимало цікавих моментів з громадського та приватного життя батька.

Презентацію відкрив директор видавництва „Смолоскип“ Ростислав Семків. Зі спогадами про заслуженого вченого виступили Микола Жулинський, В'ячеслав Брюховецький, Іван Драч, Дмитро Павличко, Сергій Гальченко, Ярослав Яцків, родичка Г. Костюка – Надія Баштова та інші.

Сучасне перевидання „Зустрічей і прощань“ – це фактично перше маштабне видання в Україні праць Г. Костюка. До цього лише у часописі „Кур'єр Кривбасу“ друкувалися уривки з цих спогадів, а у видавництві „Смолоскип“ у 1995 році було перевидано історико-публіцистичне дослідження „Сталінізм в Україні“, в якому висвітлювалися проблеми Голодомору та сталінської політики в Україні. Основна частина цієї праці вперше була опублікована 1960 року англійською мовою під назвою „Stalinist Rule in the Ukraine: A Study of Decade of Mass Terror (1929-1939)”. У всіх вищих школах Америки, де вивчалася історія Східньої Европи та СРСР, вона використовувалася як підручник. Науково-політичні й історико-культурні діячі Европи, Канади і США відгукнулися на неї схвальними рецензіями, на противагу дослідникам радянської України.

Неупереджене поцінування літературно-критичної спадщини вченого почалося з кінця 1980-их років, коли здобутки української діяспори популяризувалися в Україні, поверталися заборонені і забуті імена письменників та науковців. В „Літературній Україні” 13 липня 1989 року з'явилося інтерв'ю Івана Дзюби „Далеко не войовничий оптимізм”, а у журналі „Дзвін“ за 1989 рік – стаття Івана Кошелівця, які вперше представили Г. Костюка як авторитетного українського літературознавця та суспільно-громадського діяча. М. Жулинський у статті „Я жив життям вільного еміґранта“ вперше представив Г. Костюка як винниченкознавця. Адже саме йому належить ідея збереження архіву письменника, а його дослідження спадщини Володимира Винниченка сприяли зародженню нової галузі у літературознавстві. Він упорядник і головний редактор творів багатьох українських авторів. Йому належать також численні історико-літературні огляди. А ще – суспільно-громадська праця: членство в Українській революційно-демократичній партії, керівництво Об'єднанням українських письменників „Слово“, праця в комісіях з збереження спадщини В. Винниченка та спорудження пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашінґтоні.

Свідок і учасник історичних подій 1920-1930-их років в Україні, Г. Костюк став їхнім літописцем. Його спогади появилися у двох томах. Перший том починається вступною статтею М. Жулинського „Зустрічі без прощань на українському просторі XX ст.“. Г. Костюк розповідає про своє знайомство і працю в літературі з такими відомими постатями в українському літературному процесі, як Микола Зеров, Павло Филипович, Михайло Драй-Хмара, Григорій Косинка, Іван Багряний, Володимир Сосюра, Терень Масенко, Юрій Яновський, Остап Вишня, Борис Антоненко-Давидович, про працю з Миколою Хвильовим у письменницькому об'єднанні „Пролітфронт“, приятелювання з початкуючим Олександром Корнійчуком, арешт і ув'язнення.

Другий том присвячений діяспорній діяльності автора, питаннням „культурного обміну“ з діячами України, знайомству з І. Багряним, Юрієм Кленом, Миколою Шлемкевичем, Тодосем Осьмачкою, Юрієм Косачем та багатьма іншими, а також про його зустрічі з письменниками, які приїздили до США з України.

Мемуари Г. Костюка вирізняються масивом викладеного матеріялу та манерою його подання, адже він писав справжню біографію свого покоління, прагнучи підкреслити трагічне, і водночас – показати єдність та неподільність українського духовного коріння.

М. Хвильовий та його вітаїстична теорія займали окрему сторінку у науковому житті літературознавця. Переїхавши наприкінці 1929 року до Харкова, він з ентузіязмом приєднався до кола „активних романтиків” на чолі з М. Хвильовим, адже культивована ним теорія „вітаїзму” була „не суто естетичною концепцією, вона стосувалася проблеми відродження нації, національного характеру, національної культури”. А це відповідало естетико-культурним ідеалам молодого вченого. Таким чином національна ідея, зрефлектована у свідомості Г. Костюка, переростала в ідею відродження України, якій він присвятив усе своє життя. Критик-гуманіст, людина честі, відповідальний і надзвичайно вимогливий до себе, безмежно закоханий у рідну літературу, Г. Костюк самовіддано працював на благо української науки за покликом душі й обов'язку.

Надія Баштова

Ціна обох томів з пересилкою летунською поштою з Києва – 60 дол. Замовляти заадресою:„Smoloskyp“, P. O. Box 561, Ellicott City, MD 21042.

Академік Микола Жулинський, Президент Інституту літератури.

Родичка Григорія Костюка, літературознавець Надія Баштова.

Син Григорія Костюка Теодор Костюк.

Пам'ятники Києва

Пам'ятник гетьманові Богданові Хмельницькому. Фото: Панораміо

Пам'ятник св. Володимирові. Фото: Вікімапія

Пам'ятник княгині Ользі, свв. Андрієві Первозваному, Кирилові і Методієві. Фото: Григорій Гаранько

Пам'ятник Тарасові Шевченкові Фото: Сергій Пасько

Ігор Гирич,
завідувач Інституту української археографії та Джерелознавства ім. Михайла Грушевського Національної академії наук України.

Утвердження радянського міту в київських монументах мало дві основні мети: уславлення пролетаріяту і вшанування діячів, які визнавали право російської нації на домінування в Україні і практично здійснювали його. За нової доби, порівняно з імперськими часами, на постаменти було допущено й деяких власне українських діячів, яких було поділено на „реакційних", „буржуазно-націоналістичних" і „прогресивних".

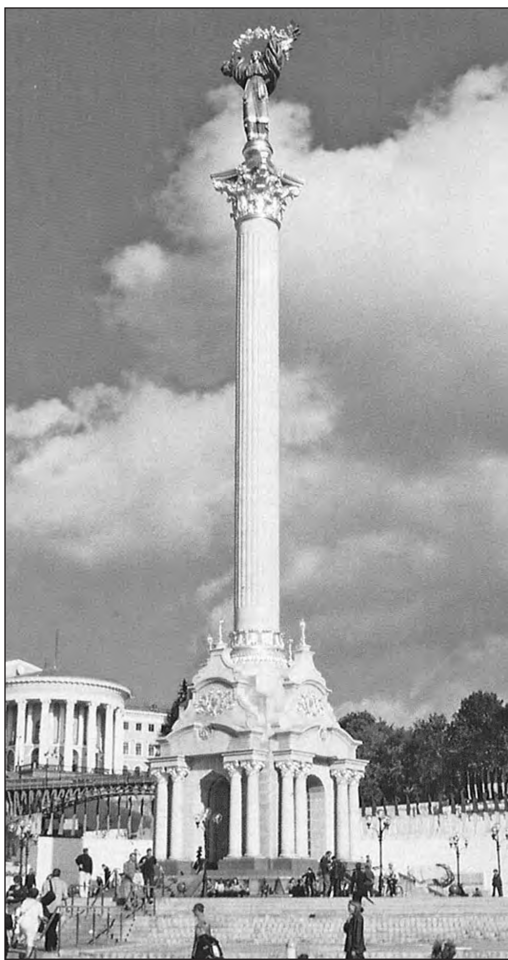
Нова влада поспішала. Пам'ятники виготовляли нашвидкуруч, з тимчасових матеріялів (навіть з дощок), більшість їх вражала сучасників своєю потворністю. У Києві на місці зруйнованого пам'ятника Петрові Столипінові примістили малохудожнього Карла Маркса, а Олександра II на постаменті замінив будьоннівець – як вособлення нової збройної сили. Кілька незграбних скульптурок вождів Володимира Леніна й Лева Троцького поставили у скверику поблизу Софійського майдану. Усю цю пародію на монументалізацію знищили денікінці 1919 року. Втім, повернувшись, більшовики відновили скульптуру К. Маркса.

Пам'ятник В'ячеславові Чорноволові. Фото: „Пам'ятки України"

Коли влада комуністів зміцніла, солíднішими стали пам'ятники. Тепер комуністичні можновладці не квапилися, поступово позбувалися невдалих витворів першого періоду свого панування. Так, однієї ночі 1933 року з київської площі зник недолугий К. Маркс. Там, де височів монумент Миколі I, у 1939 році було встановлено скульптуру Тараса Шевченка (автор Матвій Манізер) – мабуть, найкращий пам'ятник йому з усіх дотепер створених в Україні. 1946 року споруджено також мистецько вдалий монумент В. Ленінові роботи Сергія Меркурова (навпроти Бесарабки), а 1954 року – витриманий у клясичних традиціях пам'ятник Миколі Щорсу на бульварі Т. Шевченка. Власне, цим у Києві найвищі здобутки радянських скульпторів та архітекторів вичерпуються.

Ідеологи радянського мистецтва намагалися поєднати мало сумісне – комуністичне і українське. Список діячів української історії і культури, не пов'язаних з більшовизмом і при цьому залишених поза забороною, був дуже вузький. Це позначилося і на київських пам'ятниках. Крім збереженого старого монумента Богданові Хмельницькому, протягом усього радянського часу додалися лише шість, за хронологією встановлення – Т. Шевченкові, Іванові Франкові (1956), Миколі Лисенкові (1965), Лесі Українці (1973), Іванові Котляревському (1975), Григорієві Сковороді (1976). 1974 року встановлено ще паркову скульптуру Марії Заньковецької.

Пам'ятник Незалежности у Києві (зліва) дуже подібний до Пам'ятника тисячоліття Угорщини в Будапешті. Фото: „Пам'ятки України"

Натомість українським оголошувалося все, дотичне маріонеткової УРСР. Проте і в увічненні пам'яті діячів радянського періоду проглядалася тенденція оминання національно виразних особистостей. Пам'ятники комуністичним керівникам почали ставити в столиці республіки лише з другої половини 1960-их років, за часів Петра Шелеста, що виявляв своєрідний радянський український патріотизм.

Пам'ятниками було вшановано українських більшовицьких військових керівників і навіть позаукраїнських більшовицьких діячів. На цьому тлі дуже показово, що в Києві, навіть у найсприятливіші шелестівські роки, так і не з'явилися пам'ятники вже реабілітованим на той час визначним українським націонал-комуністам Миколі Скрипникові та Панасові Любченкові.

1991 рік застав вулиці Києва цілком радянізованими. Національно свідомішим діячам у керівництві нової держави стало зрозуміло, що ситуацію з символами й ідеологічними орієнтирами треба кардинально змінювати. Проте київська керівна еліта – українська за місцем перебування, але антиукраїнська за своєю суттю – проіґнорувала проблему.

Пам'ятник Михайлові Грушевському з'явився лише по семи роках незалежности. А з численних комуністичних пам'ятників демонтували єдиний – монумент на честь Великої жовтневої соціялістичної революції на Майдані Незалежности. Простій українській людині в дусі нібито демократичного плюралізму залишили до вибору: схилятися або перед В. Леніним, або перед М. Грушевським, або перед обома одночасно.

Блюзнірством видається мотивація збереження більшовицьких монументів – мовляв, це пам'ятки минулого, а тому їх слід охороняти.

Незалежна Українська Народна Республіка стала жертвою аґресії іншої держави – більшовицької Росії. В. Ленін тоді воював з М. Грушевським і переміг, знищивши незалежну Українську державу. І коли сучасна українська влада залишає в центрі своєї столиці пам'ятник В. Ленінові, то вона таким чином виправдовує його

(Закінчення на стор. 29)

Пам'ятники...

(Закінчення зі стор. 28)

аґресію в 1917-1920 роках, а відтак і всі її наслідки – комуністичні репресії проти українського селянства й інтеліґенції, нарешті, Голодомор 1933 року та інші злочини режиму, позначеного цим ім'ям. Нещодавно законом визнано Голодомор актом геноциду проти українського народу.

Водночас у Києві й далі стоять пам'ятники його катам – Григорієві Петровському, Власові Чубареві й Станіславові Косіорові – злочинним керівникам України часів Великого голоду, фактично його співорганізаторам, а також позасудовому каральному органу більшовиків – сумнозвісній ЧК (Надзвичайній комісії).

На початку 1990-их років провідні представники української інтеліґенції закликали прибрати з київських вулиць і майданів пам'ятники В. Ленінові та іншим більшовицьким діячам.

Після 1998 року вздовж Володимирської вулиці утворився „Український історичний шлях пам'ятників". Його починає Т. Шевченко, далі – М. Грушевський, М. Лисенко, Ярослав Мудрий, Б. Хмельницький, княгиня Ольга, князь Володимир. Якщо додати ще монумент Симонові Петлюрі з правого боку будинку Центральної Ради, ця історична лінія посилиться.

Минуло вже кілька ювілейних дат, видано президентський указ, а пам'ятника С. Петлюрі й досі немає. Антиукраїнські політичні сили відверто борються з пам'яттю про найбільшого українського державника своєї доби, дається взнаки і вплив Росії, з якою в України – різні історичні герої.

Цей страх влади заявити про українців як державну націю яскраво продемонстрував також і кілька років тому складений проєкт скульптур, які планували встановити на Майдані Незалежности.

Серед державних мужів тоді до списку внесли всіх великих київських князів, навіть Ярослава і Володимира, хоча їм уже є в Києві пам'ятники, але не фіґурували в ньому найвідданіші борці за незалежність Іван Мазепа, С. Петлюра, Євген Коновалець, Степан Бандера.

Для України проблеми історичної пам'яті, національної гідности й самоповаги ще й тепер дуже актуальні. На наш погляд, у столиці, крім давніших діячів, передусім І. Мазепи, належить ушанувати пам'ятниками кирило-методіївців (найперше Пантелеймона Куліша і Миколи Костомарова), Володимира Антоновича, Бориса Грінченка, Миколу Драгоманова, Сергія Єфремова, Олександра Кониського, Василя Симиренка, Євгена Чикаленка, В'ячеслава Липинського, Січових стрільців, Василя Липківського. Тим часом непозбутньою хибою нашого монументального мистецтва залишається брак свіжих рішень, амбітних проєктів і належного художнього рівня реалізації їх.

Промовисте свідчення цього – пам'ятник Незалежності, встановлений 2001 року. Навіть побіжного погляду на нього досить, щоб виринула аналогія з подібним пам'ятником на площі Героїв у Будапешті, однак, без виявленого там художнього смаку й скульптурно-архітектурної майстерності.

Невтішна ситуація з монументальною скульптурою в столиці України, яка задає тон для інших міст, турбує громадськість, обговорюється в пресі.

У Києві постали критично оцінені монумент Незалежності й пам'ятник Ярославові Мудрому, за ними – неоковирний пам'ятник Петрові Сагайдачному. Якщо не настануть докорінні зміни, то, виглядає, у майбутньому нас чекають не менші розчарування від діячів сучасного скульптурного мистецтва, які вже заходилися коло проєктів пам'ятників Соборності, Голодомору 1933 року, скульптур Алеї Героїв тощо.

Одне з найбільших розчарувань останнього часу – пам'ятник В'ячеславові Чорноволові в Києві. Його встановили у зовсім не відповідному місці, навпроти чудового архітектурного зразка – будинку в стилі модерн у Музейному провулку. А може, творці пам'ятника прагнули ефекту дисонансу? То в кожнім разі тепер видно, де мистецький твір...

Пам'ятник ніби випхнуто на проїзну частину вулиці, не враховано рельєфу місцевости. Композиція не об'ємна і зовсім не розрахована на огляд з різних точок. Пам'ятник скидається на надмогильний. Постать зображена ніби в русі, а динаміки не помітно. Відвертою даниною кон'юнктурі є збиранина деталей-символів (ґроно калини, янгол, мури тощо). Це нагромадження з боків і згори центральної скульптури вражає своїм несмаком. У такому перенасиченому антуражі постать одного з творців української незалежности виглядає непропорційно малою.

Давно на часі вирішення державними органами питання про зняття з постаментів пам'ятників тоталітарної епохи й створення музею тоталітаризму, де їх можна було б експонувати. Так уже зроблено в деяких країнах Балтії і Кавказу.

Друкується з скороченнями з часопису „Пам'ятки України" (2007 рік, ч. 1)

Тереновий Провід ОУН
та
Конференція Українських Державницьких Організацій в Америці
діляться сумною вісткою, що 25-го липня 2008 р.
відійшов у вічність

св. п.

інж. Євген Івашків

член ОУН з-під стягу Степана Бандери, провідний та керівний член ООЧСУ, УККА, Тов. Інженерів, один із основоположників СУМ в Америці, відданий суспільного-громадський діяч.

Тлінні останки Покійного спочили 31-го липня на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Брук, Ню - Джерзі.

Висловлюємо наші найглибші співчуття дружині Євгенії, синові Левові та дочці Марті з родинами, та ближчій і дальшій Родині.

Вічна Йому Пам'ять!

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ІМ. ШЕВЧЕНКА В АМЕРИЦІ
повідомляє своїх членів та громаду,
що 25 липня 2008 р. відійшов з цього світу
інженер та громадський діяч

СВ. П.
маґістер

ЄВГЕН ІВАШКІВ

дійсний член НТШ-А

Студіював в Українському Технічно-Господарському Інституті в Реґенсбурзі (1950), Колюмбійському університеті (1957) та Ню-Йоркському Технічному університеті (1959).
Працював в Інституті Сквіба для Медичних Дослідів.
Автор понад 50 наукових праць та патентів.
Член багатьох професійних товариств та українських громадських організацій.

Рідним складаємо співчуття.

Вічна Йому пам'ять!

УПРАВА НТШ в АМЕРИЦІ

УКРАЇНСЬКИЙ КОНҐРЕСОВИЙ КОМІТЕТ АМЕРИКИ
ділиться сумною вісткою з усім членством УККА та всією українською громадою, що в суботу, 26 липня ц.р. несподівано відійшов у Вічність

СВ. П.

ЄВГЕН ІВАШКІВ

Екзекутивний заступник президента УККА від 1992-2000 р., довголітній голова З'єднаних Українських Організацій Великого Ню-Йорку, визначний громадський діяч, який за свою віддану працю в системі УККА був нагороджений Шевченківською Грамотою Волі.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Щирі співчуття складаємо дружині Покійного та родині.

Крайова Екзекутива УККА

З глибини серця і душі ділимося сумною вісткою, що по довгій недузі покинула цей світ, 26 липня 2008 р. наша найдорожча піяністка-віртуоз, учителька музики

СВ. П.

ЛЕСЯ ВАХНЯНИН КУРИЛЕНКО

Леся народилася 15 лютого 1922 р. в Перемишлі. Студіювала музику в Берліні та в Моцартеум в Зальзбурґу, Австрії і присвятила своє життя українській музиці.

ПАНАХИДА та ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 1 серпня 2008 р. в церкві Різдва Пресвятої Богородиці, в Лос Анджелесі, Каліфорнія, а відтак на цвинтарі Форест Лавн в Ґлендейл.

Залишені у смутку:

кузини – ТАНЯ БОРОВЕЦЬ РУДЗІК з родиною в Торонті
– АННА РОСТКОВИЧ ПІДВЕРБЕЦЬКА з родиною в Скенектаді, Н. Й.
– ІГОР БОРОВЕЦЬ з родиною в Торонті
– НЕСТОР БОРОВЕЦЬ з родиною в Австралії

Просимо ласкаво згадати Покійну у своїх молитвах.

Вічна Її пам'ять!

З глибоким смутком повідомляємо друзів, приятелів і знайомих, що після важкої хвороби, 12 липня 2008 р., відійшов у вічність

СВ. П.

СТЕФАН „МАРКО“ ДАНІВ

учасник УПА в Україні.
нар. 1 лютого 1924 р. в Україні.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 16 липня 2008 р. в Українській католицькій церкві св. Михаїла в Ню Гейвен. Кон., а відтак на цвинтарі св. Духа в Гемптонбурґу, Н. Й.

Залишив у глибокому смутку:

дружину	– ПАРАНЮ
доньку	– ЛЕСЮ ГІРШ з мужем БРУСОМ
синів	– ЯРОСЛАВА з дружиною ДЖЕНЕТ
	– СТЕФАНА з дружиною ШЕРОЛ
внуків	– ДАВИДА, ЕМІ, ВІКТОРІЮ і СТЕФАНА мол.
правнуків	– СТЕФЦЮ і СІДЖЕЙ
сестру	– СТЕФУ в Україні

Вічна Йому пам'ять!

Подяка

Данило Дорожинський

Хвороба рака мозку дає за себе знати несподівано та запізно.

Данило, повернувшись з праці о 6 вечора 3 березня, 2006 р. здеорієнтований, зупинився у мене (17 поверх), сказав, що не знає де його мешкання (19 пверх цього самого будинку) та, що не вміє запаркувати авто.

Боячись можливости „строку“ ми негайно поїхали до лікарані (Presbyterian C/C).

О 12 ночі ми вже знали, що Данило має рака мозку, та операція має бути завтра, 4 березня. Операція дала облегшення, та незабаром з'явилась необхідність другої; наслідки якої були недобрі. Лікарі розрахували, що Данило проживе не більше як 6-8 місяців і тому рішили перевезти його до лікарні Кальварі, де помираючі доживають свого віку. Рішення родини було, що Данило проведе решту свого життя серед близьких людей. Данило їде додому.

Приятелі Данила знайшли мешкання з двома спальнями у тихій дільниці, майже на березі Гудсона, де Данило, сидячи на балконі, міг любуватись маленьким парком та рухом на річці. Олександер, після 22 років праці в одній компанії, з 1 березня 2006 р. розпочав працю у новій, і тому не міг взяти відпустку на довший час, щоб допомагати Данилові. Він приїжджав кожних 3-4 тижні, (16 годин дорога) щоб посидіти з братом та полагодити всі легальні справи. Вся відповідальність випала на мене, та з нашим українським „Бог допоможе“, стала готуватись до переїзду. Бог допоміг. Всі наші приятелі протягли руки безмежної, безінтересової допомоги. Д-р Марія Єфремова, з двома її приятельками, професійно запакували всі Данилові та мої речі, приготувавши їх до перевозу. Д-р Єфремова завжди находила час відвідати Данила, поговорити з ним, та розрадити мене у моєму горі. Лише перевезли Данила амбулянсом до нової хати, приїхали д-р Роман та Алла Трохимчуки зі стравами для Данила; Алла знала, що він любить. Погодувавши хворого, ми, а властиво Алла, взялась розпаковувати посуд. Несподівано приїхали наші нові парафіяни, всі четеро інженери з Львівської Політехніки, за старим українським звичаєм, з ще гарячим обідом та запасом харчів для нас. Тарас та Наталка Гладуни, Андрій та Лідія Бажанські до півночі все розпакували, розставили меблі, завішали вікна та втомлені поїхали додому. Це не була остання візита наших львів'ян. Я зі слізьми дивилась на цих молодих людей, яким комунізм не зруйнував серця та душу української дитини-християнина.

Гарі Мілер, Анатолій Гончаренко, д-р Роман та Алла Трохимчуки, кожний з них, раз на тиждень брали Данила автом на 2-3 години прогульки до парку, лісу, чи до кінських стаєн, де він міг любуватися кіньми. Ті прогульки відживляли Данила та давали якусь неможливу надію на видужання. Він же так любив життя. І ось тепер, коли вже немає Данила, всі ці родини не покинули опіки наді мною, по можливості беруть мене до церкви та на необхідні закупи.

Несподівано з'явилась потреба негайної допомоги для мене. Оксана Радиш, Борис та Євгенія Фесаки, Лариса Лавриненко та д-р Єфремова зголосились з тією допомогою. Архиєпископ Антоній і Єпископ Даниїл щоденно молились за Данила. Д-р Роман Трохимчук привіз свячену воду з Люрду, якою ми кропили голову хворого. Пані Лідія Бажанська та Анастазія Антонів принесли образець святих та молитви до них за одужання Данила. Ніна Сидорак, професор Полтавської консерваторії та Ірина Баранова привезли з України спеціяльно приготовані ліки та подушку наповнену всяким зіллям, запах яких давав можливість хворому спати спокійно. Пані Н. Мірчук, О. Криволап, А. Грибович, Л. Шевченко, Б. та Є. Фесаки, О. Туркало, І. Кобзяр телефонними балачками та листами давали нам зрозуміти, що ми не самі у нашому горі. Сестриці Катедри св. Володимира: добродійка Анастазія, М. Бобир, М. Задояна, А. Бойчук, А. Бриньовська, С. Сікора, Г. Редько і Г. Денисенко, кожної неділі присилали нам смачні українські страви та новини з життя катедри. Безмежна подяка паням О. Шоховській, М. Курилик, С. Сікорі, Н. Гладун, Л. Бажанській за елеґантно прибрану залю та смачний полудень, приготований на 40-ий день відходу Данила, а також всім учням недільної школи, що гарно допомагали паням під час полуденка (ланчу).

Всі Ви, наші Добродії, Вашою допомогою, продовжили життя Данила на 10 місяців, давши Йому можливість любуватися красою природи, а нам радість мати Його з нами. Ми дякуємо Вам, що пожертвували свій дорогий час, щоб провести у вічний шлях нашого Данила.

Нехай Божі ласки будуть завжди з Вами та Вашими родинами!

Катедральний хор, дириґент Клара Легка, адміністратор Юрій Федорів, гарно відспівав похорон та 40-ий день смерти Данила.

Родина о. Юрія Базилевського, Гладунів, Бажанських, А. Антонів, О. Туркало, І. Кобзяр прислали квіти на могилу.

<u>Пожертви в пам'ять Данила:</u>

150 дол. о. Юрій Базилевський для церкви св. Володимира на Союзівці;
по 100 дол. Б. та Є. Фесак на бібліотеку С. Петлюри у Парижі, о. А. Кулик на побудову церкви Всіх Святих у Атланті, Віра Дорожинська для УВАН, у пам'ять Славка Преско, який помер від рака мозку.

<u>На УВАН:</u>

Пані/панове: Марина Зеленська, Юрко та Ірина Кобзяр, Валентина Преско, В. Дорожинська, о. Юрій та Оксана Базилевські, о. Андрій та Стефа Кулик, Оксана Радиш. Разом 875 дол.

<u>На музей у Бавнд Бруку:</u>

Об'єднане Православне Сестрицтво Америки, сестрицтво Катедри св. Володимира в Ню-Йорку, Микола та Надія Мірчук, д-р Юрій та Оля Криволап, д-р Роман та Алла Трохимчук, Тарас та Наталка Гладун, А. Грибович, о. Ю. Базилевський, Андрій та Лідія Бажанські, Аня Бойчук, Леся Бриньовська, А. Фурманець, М. Задояна, О. Підгорецький, О. та Г. Редько, О. та Л. Шевченко, Т. Падва, Ж. Девал, д-р Марія Єфремова. Разом 875 дол.

1000 дол. приятелі Віри з АБС;
2500 дол. Олена Туркало, Олександер та Наталка Федорченко та приятелі Данила (з праці);
3500 дол. по бажанню жертводавців, були додані до кошту похорону.

Родина Л. Дорожинські

Ділимося сумною вісткою, що 30 липня 2008 р. на 64-му році життя, відійшов у вічність дорогий БАТЬКО, ДІДО і БРАТ

св. п. ЗЕНОН ЦИБИК

Нар. в Польщі, виростав в Нюарку, Н.Дж. Від 1976 р. проживав в Акрон, Огайо, а від 1992 р. мешкав в Тамс Рівер, Н.Дж. Працював як консультант для „PurchasingNet", Red Bank, NJ. Був відданим батьком, який підтримував досягнення та працю своїх дітей.
ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 4-го серпня 2008 р. в Українській католицькій церкві св. Стефана в Тамс Рівер, Н.Дж., а відтак на цвинтарі св. Йосифа.

Залишилися у смутку:
сини з мамою МАРІЄЮ ЦИБИК: МИРОН ЦИБИК з дружиною НАТАЛІЄЮ, АНДРІЙ ЦИБИК, СТЕФАН ЦИБИК
сестра МАРТА ЦИБИК
внуки ЛЯРИССА і ДОРІЯН
племінники РОМА, ХРИСТИНА і АДРІЯН

Пожертви в пам'ять Покійного можна складати на St. Stephen's Catholic Church або на Tamburitzan Endowed Scholarship Funds of the Duquesne University Tamburitzans, 1801 Boulevard of the Allies, Pittsburgh, PA 15219-5915.

Ділимося сумною вісткою, що 24 липня 2008 р. на 86-му році життя відійшов у вічність український патріот і жертвенний громадський діяч, наш найдорожчий БАТЬКО і ДІДУСЬ

св. п.

інж. хім. ІГОР Е. КОЦУР

нар. 12 серпня 1922 р. в Бонишинах Золочівського району, Україна.

ПАНАХИДА була відправлена 27 липня 2008 р. в похоронному заведені Володимира Бойка в Бостоні.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 28 липня 2008 р. в Українській католицькій церкві Христа Царя, Бостон, Ма. Похований на цвинтарі Мт. Лоретто в Ляпір, Миш. побіч його улюбленої покійної дружини.

В глибокому смутку залишені:
донька – ЗОЯ з мужем ДЖОРДЖОМ БРАВН
син – ЮРІЙ з дружиною КЕЙТ
внуки – ЮЛІЯН КОЦУР-БРАВН
– КАТЕРИНА КОЦУР
– КРИСТОФЕР КОЦУР

Вічна Йому пам'ять!

Просимо ласкаво згадати Покійного у своїх молитвах.

Пожертви в Його пам'ять можна зложити на Christ the King Ukrainian Catholic Church, 146 Forest Hills Street, Jamaica Plain, MA 02130

Додаток до пожертв в пам'ять

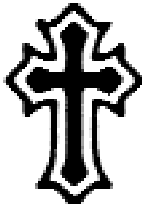
д-ра Іринея Темницького

видрукованих минулого тижня в тижневиках „Свобода" і The Ukrainian Weekly друкуємо нехотячи пропущені прізвища в списках жертводавців.

	$250	Марія і Тарас Ковчі
	$150	Оленка і Ігор Терлецькі
по	$100	Оля і Мирон Гнатейки, Катруся і Володимир Воловодюки, Арета і Лев Добрянські, Марта і Давид Йовановичі
по	$50	Оксана і Петро Кордуби, Марія і Роман Гавриляки, Люба і Ярослав Федуни
по	$25	Іван Буртик, Віра і Михайло Ликтей

Сердечно Дякуємо!
За недогляд перепрошує

Родина Темницьких

Ділимося болючою вісткою, що в середу, 30 липня 2008 р., після 10-літньої недуги (Alzheimer's і Parkinsonianism), віддала свій дух Всевишньому наша найдорожча МАМА, СЕСТРА, БАБЦЯ, ТЕТА і ТЕЩА

св. п.

АГАФІЯ ПОХОДАЙ
(з дому КОГУТ)

Покійна народилася в селі Ляшки, Ярославський повіт, одна з 4-ох дітей. Родина була примусово переселена до північно-східньої Польщі, під час операції „Акція Вісла" в 1947 р.

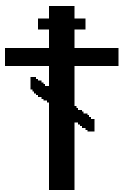
ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися у понеділок, 4 серпня 2008 р. в Українській католицькій церкві св. Юра в Ню-Йорку. Покійна похована на Українському католицькому цвинтарі св. Духа в Гемптонбурґу, Ню-Йорк.

Залишила в глибокому смутку:
доньку – МАРІЮ ПАСКУ (Н. Й.) з дітьми: АДРІЯНОЮ ПАСКА, АНТОНІЄМ ПАСКА, АНДРІЄМ ПАСКА
доньку – БОГДАННУ ПОХОДАЙ-СТЕЛЬМАХ (Н. Дж.) з чоловіком РОМАНОМ Х. СТЕЛЬМАХОМ та сином АНДРІЙЧИКОМ СТЕЛЬМАХОМ
сестру – КАТЕРИНУ ТЕРЛЕЦЬКУ (Н. Й.)
сестрінка – БОГДАНА ТЕРЛЕЦЬКОГО з дружиною СТЕФАНІЄЮ ТЕРЛЕЦЬКОЮ (Н. Дж.) і дітьми ТАРАСОМ і АЛЕКСОМ ТЕРЛЕЦЬКИМИ
родини – КОГУТ, КАЧМАР, ТУЧАПСЬКІ, СІРІ, ПОХОДАЙ в Америці і Україні.

Вічна Її пам'ять!

Замість квітів на могилу, родина пропонує складати пожертви на „Orphans' Aid Society, Inc." або на „St. George's Ukrainian Catholic Church".

Родина

З невимовним смутком ділимося болючою вісткою, що 3 серпня 2008 р. відійшла у вічність на 92-му році свого життя наша дорога і незабутня МАМА, БАБЦЯ і ПРАБАБЦЯ

св. п.

АННА ДЗЮБА
з роду ВОЙЦОВИХ

Св. п. Анна Дзюба народилася в Україні в Полтавській області. Після війни переїхала з чоловіком Петром до Америки у Філядельфію, де разом стали членами православної церкви св. Покрови. Пізніше переселилися до Мілвіл, Ню Джерзі. Були членами православної церкви свв. Апостолів Петра і Павла, де Покійна довго служила в сестрицтві при парафії.

Залишені у смутку:
доньки – МАРІЯ ДЗЮБА
– НІНА ЯКИМЮК
син – ВІКТОР ДЗЮБА з дружиною ЛЕСЕЮ
п'ять внуків і троє правнуків

Прощання з Покійною відбулося у вівторок, 5 серпня в похоронному заведенні Chubenko Funeral Home, 625 Port Reading Ave., Port Reading, NJ між годинами 2-ою і 4-ою по пол., також від 7-ої до 9-ої веч.
ПАРАСТАС був відслужений о год. 7:30 веч.
ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в середу, 6 серпня 2008 р. в Українській православній церкві св. Апостола Андрія Первозваного в С. Бавнд Брук, Н. Дж. о 10-ій год. ранку. Після того похорон на цвинтарі.

Родина просить Ваших молитов за вічний спокій душі Покійної.

Вічная Її Пам'ять!